

Årsregnskabsloven
og
IFRS for små og mellemstore
virksomheder

- *En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder*

Udarbejdet af:

Ferass Hamade
Ronnie Jensen

Cand.merc.aud.
Copenhagen Business School

Vejleder:

Jørgen Blom

Kandidatafhandling
Juni 2010, Frederiksberg

Afleveringsdato: 15. juni 2010

Indholdsfortegnelse

1	English summary	4
2	Problemanalyse	6
2.1	Indledning	6
2.2	Problemformulering	8
2.3	Målgruppe	9
2.4	Forfatterens baggrund for udarbejdelse af denne afhandling	9
2.5	Afhandlingens fordeling i henhold til de to forfattere	10
2.6	Afgrænsning	10
2.7	Kildekritik	12
2.8	Metode	13
2.8.1	Baggrunden for IFRS SME	14
2.8.2	Indholdet af IFRS SME	14
2.8.3	Grundlæggende forskelle mellem regnskabsaflæggelse efter ÅRL og IFRS SME	14
2.8.4	Analyse af udvalgte regnskabsposter	14
2.8.5	Regnskabsaflæggers vurdering af IFRS SME	15
2.8.6	Regnskabsbrugerne indstilling til IFRS SME	15
2.8.7	Revisors indstilling til IFRS SME	16
2.8.8	Konklusion	16
2.8.9	Perspektivering	16
3	Baggrunden for IFRS SME	17
3.1	IASB	17
3.2	Tilblivelsen af IFRS SME	18
3.3	Sammenfatning	21
4	Indhold af IFRS SME	22
4.1	Fuldstændig standard	22
4.2	Ingen link til andre standarder ("stand alone standard")	23
4.3	Minimumskrav til regnskabsopstilling i lighed med årsregnskabsloven	24
4.4	Negativ afgrænsning af brugsmulighederne	25
4.5	Sammenfatning	26
5	Grundlæggende forskelle mellem regnskabsaflæggelse efter IFRS SME og ÅRL	27
5.1	Begrebsrammen	28
5.1.1	Niveau 1 – Brugernes informationsbehov	30
5.1.2	Niveau 2 – Kvalitetskrav	31
5.1.3	Niveau 3 – Definition af elementer	32
5.1.4	Niveau 4 – Indregning og måling	34
5.1.5	Niveau 5 – Klassifikation	35
5.1.6	Grundlæggende forudsætninger	35
5.2	Sammenfatning	35

Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder

- En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder

6	Analyse af udvalgte regnskabsposter	37
6.1	Goodwill	38
6.1.1	Definition af området	38
6.1.2	Beskrivelse efter ÅRL	38
6.1.3	Beskrivelse efter IFRS SME	40
6.1.4	Forskelle imellem ÅRL og IFRS SME	41
6.1.5	Beregningseksempel.....	41
6.1.6	Analyse.....	44
6.1.7	Sammenfatning	47
6.2	Udviklingsomkostninger.....	47
6.2.1	Definition af området	47
6.2.2	Beskrivelse efter ÅRL.....	48
6.2.3	Beskrivelse efter IFRS SME	50
6.2.4	Forskelle imellem ÅRL og IFRS SME	51
6.2.5	Beregningseksempel.....	51
6.2.6	Analyse.....	54
6.2.7	Sammenfatning	55
6.3	Aktiebaseret vederlæggelse.....	56
6.3.1	Definition af området	56
6.3.2	Beskrivelse efter ÅRL.....	57
6.3.3	Beskrivelse efter IFRS SME	59
6.3.4	Forskelle imellem ÅRL og IFRS SME	60
6.3.5	Beregningseksempel.....	61
6.3.6	Analyse.....	64
6.3.7	Sammenfatning	66
6.4	Nedskrivning af aktiver (nedskrivningstest)	67
6.4.1	Definition af området	67
6.4.2	Beskrivelse efter ÅRL.....	68
6.4.3	Beskrivelse efter IFRS SME	76
6.4.4	Forskelle mellem ÅRL og IFRS SME	80
6.4.5	Beregningseksempel.....	83
6.4.6	Analyse.....	85
6.4.7	Sammenfatning	86
6.5	Samlet sammenfatning.....	87
7	Regnskabsaflæggers indstilling til IFRS SME.....	92
7.1	Udvalgte virksomheder til analyse.....	92
7.1.1	Dansk Fundering A/S	92
7.1.2	SEW Eurodrive A/S	93
7.1.3	Equinor International A/S	93

Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder

- En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder

7.2	De udvalgte virksomhedernes indstilling til IFRS SME	93
7.2.1	Dansk Fundering A/S	93
7.2.2	SEW Eurodrive A/S	94
7.2.3	Equinor International A/S	96
7.3	Samlet vurdering opdelt i regnskabsklasser	97
7.3.1	B Virksomheder	97
7.3.2	C Virksomheder	98
7.4	Sammenfatning	98
8	Regnskabsbrugers indstilling til IFRS SME	100
8.1	Bankers generelle formål med anvendelse af årsrapporter.....	101
8.2	Hvilke modeller anvendes til at konvertere årsrapporter til analyse	101
8.3	Betydning for pengeinstitutters anvendelse af årsrapporter ved en overgang fra ÅRL til IFRS SME	103
8.4	SKATs anvendelse af årsrapporter.....	103
8.5	Sammenfatning	104
9	Revisors indstilling til IFRS SME	106
9.1	Vurdering af IFRS SME	107
9.2	Påvirkning af revisionen	107
9.2.1	Revision af enkeltstående virksomheder	107
9.2.2	Revision af koncerner.....	108
9.3	Ekstraarbejde ved implementering.....	109
10	Konklusion.....	110
10.1	Hvad er baggrunden for IFRS SME?.....	111
10.2	Hvad er de grundlæggende forskelle mellem ÅRL og IFRS SME?.....	111
10.3	Hvad er forskellen imellem IFRS SME og ÅRL?	112
10.4	Hvilken indvirkning vil aflæggelse af årsrapporter efter IFRS SME have på anvendelsen af de danske årsrapporter?	113
10.5	Hvilken indflydelse vil overgang fra ÅRL til IFRS SME have for danske årsrapporter for små og mellemstore virksomheder? (HOVEDSKONKLUSION).....	114
11	Perspektivering	116
12	Litteraturliste.....	118
12.1	Lovgivning, standarder mv.....	118
12.2	Bøger	118
12.3	Afhandlinger.....	118
12.4	Artikler og andre kilder	119
12.5	Samtaler	119

1 English summary

The main purpose with this Master's Thesis is to determine, what influence a change will have on the Danish annual report if, it is prepared in accordance with IFRS for Small and Medium-size Entities (IFRS for SMEs) instead of in accordance with The Danish Financial Statements Act.

We first reviewed and analyzed the background for the preparation of the IFRS for SMEs. This gives us a good understanding of the background for the preparation of this common standard.

Our thesis has a theoretical approach why we have made a general review of the basic theory in financial reporting both according to The Danish Financial Statements Act and IFRS for SMEs. Our overall conclusion is that the theoretical foundations are the same for both sets of rules. Our analysis will only deal with impairment of assets, goodwill, share-based payments and research and development costs. The impairment of assets has only included goodwill and tangible fixed assets.

We have also investigated what influence it will have on respectively auditors, preparers and users of the financial statements if there were implemented a new accounting standard common for all small and medium-size entities. The overall conclusion is that all parties are relatively positive, if one common accounting standard was implemented.

The conclusions of the main issue is that there are no fundamental differences between The Danish Financial Statements Act and IFRS SME, but that the individual accounting items can have differences in recognition, measurement and presentation in the annual report. The differences are few and, it is judged that a transition to IFRS SME will not give a more negative picture of a company's annual report compared to preparation in accordance with The Danish Financial Statements Act. Some of the differences give a more positive picture of its financial position where others give a more negative picture, but not that it will affect the financial reader negative.

Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder

- En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder

To fully take advantage of the potential of a common accounting standard, it is concluded by the authors that the IFRS SME should be implemented as a requirement instead of The Danish Financial Statements Act and not a choice. Furthermore, IFRS SME should be implemented in all countries to maximize the utility of this new standard.

2 Problemanalyse

2.1 Indledning

Regnskabsaflæggelse efter de internationale regnskabsstandarder¹ kan, og er for mange virksomheder, være en krævende og til tider vanskelig proces. The International Accounting Standards Board (IASB) har derfor de seneste 9 år arbejdet på en særlig regnskabsstandard for små og mellemstore virksomheder.

Gennem den regnskabsmæssige historie har de enkelte lande udformet og implementeret regnskabsstandarder og regnskabslove hver for sig. Det kan sammenlignes med revisionsstandarder, hvor der historisk har hersket mange forskellige tilgange til, hvorledes revision skal udføres, både i teori og praksis.

Indenfor revision af årsrapporter har mange lande valgt, at indarbejde International Standards of Auditing (ISA) i revisionstilgangen. Dette er i Danmark sket med forsigtige skridt, med en standard ad gangen, der løbende har afløst de danske revisionsvejledninger². Der gælder således et fælles sæt revisionsstandarder for de fleste lande. Denne integration har lettet samarbejdet på tværs af grænserne, da referenceapparatet er ens de forskellige lande imellem.

I forbindelse med, at handel og samarbejde over nationale grænser bliver større og større er det, ligesom i forbindelse med revisionsstandarderne, efterhånden også blevet nødvendigt, at have en fælles reference ramme indenfor finansiel rapportering. I denne forbindelse bliver IFRS mere og mere udbredt indenfor rapportering af årsrapporter for store virksomheder.

I Danmark har det siden 2005 været et krav, at virksomheder, som er optaget til handel på et reguleret marked, aflægger koncernregnskab efter IFRS.

¹ IAS og IFRS standarderne er de samme og vil fremadrettet i afhandling blive benævnt IFRS-standarderne.

² Denne proces er afsluttet, og danske årsrapporter revideres fuldt ud efter ISAerne.

I forbindelse med harmoniseringen af regnskabsstandarder mv. er det endvidere blevet muligt, for alle virksomheder i Danmark, at aflægge årsrapport efter IFRS³. Dog er det ikke mange virksomheder, der har valgt, at anvende IFRS til finansiell rapportering, hovedsageligt på grund af kompleksiteten og omfanget af oplysningsforpligtelser ved anvendelse af IFRS som rapporteringsgrundlag.

Det er en udbredt opfattelse, at IFRS standarderne primært er anvendelige for store virksomheder. Denne gængse opfattelse kommer af, at IFRS standarderne samlet set udgør flere tusinde sider, hvilket, alt andet lige, ikke er anvendelig, for den almindelige danske virksomhed, som hovedsageligt består af små og mellemstore virksomheder, der i mange tilfælde er ledet af ejerne.

Der er for de fleste danske virksomheder, således på nuværende tidspunkt ikke et reelt alternativ til årsregnskabsloven (ÅRL), som ellers kunne være brugbart i mange tilfælde, da IFRS anses for en omfattende regnskabsstandard at anvende⁴. Denne efterspørgsel på et alternativ kommer af, at mange gerne ser, at regnskabsaflæggelse bliver ensartet og sammenlignelig på tværs af grænserne. Et forsøg på, at udarbejde et alternativ er så kommet nu i form af den nye IFRS standard for små og mellemstore virksomheder (IFRS SME), som IASB har arbejdet på i adskillige år. Denne standard er én samlet standard, hvor IFRS har en standard for hver enkelt regnskabspost/emne, og omfanget af denne nye standard er blot omkring 250 sider.

Denne standard anses for et mere anvendeligt alternativ til årsregnskabsloven end IFRS, primært på baggrund af omfanget i denne standard i forhold til IFRS generelt⁵.

³ Årsregnskabslovens § 137, stk. 2 – Det er muligt frivilligt, at aflægge regnskab efter de internationale standarder (IFRS).

⁴ I forbindelse med globaliseringen bliver det mere nødvendigt, at benchmarke på tværs af landegrænserne. Dette er ikke tilfældet på nuværende tidspunkt, da regnskabsreglerne på tværs af landegrænserne ikke er ensartede.

⁵ Revision og regnskabsvæsen 2008, nr. 10, side 13

Det er en antagelse, at der er muligheder indenfor en yderligere udviskning af grænserne, såfremt den nye standard, til små og mellemstore virksomheder, implementeres⁶. Dette vil have en positiv indflydelse på virksomheders mulighed for f.eks., at skaffe kapital på tværs af landegrænserne, da muligheden for, at sammenligne årsrapporter på tværs af landegrænserne vil være til stede, ved anvendelse af et fælles referenceapparat.

For, at EU kan godkende IFRS standarden for små- og mellemstore virksomheder, er det et krav, at denne er i overensstemmelse med EU's regnskabsdirektiver. EFRAG⁷ har i foråret 2010 analyseret, om hvorvidt den nye IFRS standard for små- og mellemstore virksomheder er i overensstemmelse med direktiverne paragraf for paragraf. Analysen giver udtryk for, at standarden ikke strider imod EU's regnskabsdirektiver⁸.

2.2 Problemformulering

Ovenstående indledning danner baggrund for denne afhandling, da det ønskes at undersøge om, hvorvidt IFRS for små og mellemstore virksomheder er et brugbart alternativ, i forhold til årsregnskabsloven, samt hvilken nytteværdi det kan have for regnskabsbruger.

Dette fører frem til følgende hovedproblemstilling for denne kandidatafhandling:

- Hvilken indflydelse vil overgang fra ÅRL til IFRS SME have for danske årsrapporter for små og mellemstore virksomheder?

⁶ Standarden blev godkendt den 9. juli 2009 af IASB og er således klar til anvendelse. Det kræver dog, at EU og de enkelte medlemslande godkender standarden til anvendelse lokalt.

⁷ European Financial Reporting Advisory Group

⁸ Analysen er sendt i høring - <http://www.efrag.org/projects/detail.asp?id=172>

Besvarelsen af ovenstående hovedspørgsmål, vil ske med udgangspunkt i følgende underspørgsmål:

- *Hvad er baggrunden for udarbejdelse af IFRS SME?*
- *Hvad er de grundlæggende forskelle mellem ÅRL og IFRS SME?*
- *Hvad er forskellen imellem ÅRL og IFRS SME?*
- *Hvilken indvirkning vil aflæggelse af årsrapporter efter IFRS SME have på anvendelsen af de danske årsrapporter?*

2.3 Målgruppe

Vi anser denne afhandlings målgruppe som værende læsere med:

- En grundlæggende viden om reglerne for regnskabsaflæggelse i Danmark
- Et vist kendskab til de internationale regnskabsstandarder (IFRS)
- En uddannelsesmæssig baggrund som minimum HD (R) eller tilsvarende praktisk relevant erhvervmæssig erfaring.

Det tilstræbes, at gøre afhandlingen forståelig for alle, men fokus er ikke lagt på en dybere gennemgang af bagvedliggende forudsætninger til det stof, der gennemgås. Dette kan endvidere medføre forskellig grad af pædagogisk forklaring, da fokus rettes i henhold til afhandlingens problemformulering.

2.4 Forfatterens baggrund for udarbejdelse af denne afhandling

Ronnie Jensen

Ronnie har 9 års erfaring som revisor. Ronnie startede som revisortrainee i BDO i 2001 og fulgte de kommende år BDOs uddannelsesprogram. I 2008 skiftede Ronnie sin stilling i BDO ud med en stilling, som audit manager i Nykredits interne revision. Pr. 1. september 2009 blev Ronnie ansat, som supervisor i Ernst & Young. Ronnie har i sin tid i BDO primært haft med små og mellemstore virksomheder at gøre, men fokus er på nuværende tidspunkt ændret til primært mellemstore og store virksomheder.

Ronnie færdiggjorde sin HD i regnskab og økonomistyring på Handelshøjskolen i København i januar 2007, og startede på CMA i København i september 2007.

Ferass Hamade

Ferass har 8 års erfaring som revisor. Ferass startede som revisortrainee i BDO i 2002 og fulgte de kommende år BDOs uddannelsesprogram. I 2008 skiftede Ferass sin stilling i BDO ud med en stilling som audit manager i Danske Banks interne revision. Pr. 1. maj 2009 blev Ferass igen ansat som revisor i BDO. Ferass har i sin tid i BDO primært haft med små og mellemstore virksomheder at gøre, men fokus er pt. primært mellemstore danske virksomheder.

Ferass færdiggjorde sin HD i regnskab og økonomistyring i 2007, og startede på CMA i København i september 2007.

2.5 Afhandlingens fordeling i henhold til de to forfattere

Det er valgt fra forfatternes side ikke at angive hvilke afsnit/kapitler der er skrevet af hvem. Dette er valgt da begge forfattere har arbejdet på alle afsnit. Der har været en ansvarsfordeling, men alle afsnit er i sidste ende gennemarbejdet af begge forfattere, hvorfor vi har valgt denne løsning.

2.6 Afgrænsning

Denne afhandling vil udelukkende behandle de forhold, der er relevante for små og mellemstore danske virksomheder⁹. Dette begrundes i, at standarden henvender sig til dette segment. Der foretages således blot gennemgang af, hvilke påvirkning implementeringen af standarden vil have på danske virksomheder og hvilke udfordringer det måtte bringe med sig. Behandling af implementering og udfordringer, som standarden måtte give de resterende EU lande behandles ikke, på grund af omfanget af afhandlingen.

⁹ B- og C- virksomheder i henhold til ÅRL

Vi afgrænser os fra, at behandle ændringer fra det første udkast, som blev sendt i høring, til den endelige IFRS SME standard.

Vi afgrænser os ligeledes fra, at behandle standarden i forhold til de generelle IFRS standarder. Denne afgrænsning er foretaget, da afhandlingens problemformulering vedrører danske små og mellemstore virksomheder, der, som det ser ud lige nu, ikke er underlagt disse standarder, og ikke frivilligt har valgt at anvende denne. Der foretages således gennemgang og analyse af forskelle mellem IFRS SME og den danske årsregnskabslov for anpartsselskaber og aktieselskaber omfattet af reglerne i ÅRL omkring regnskabsaflæggelse efter klasse B og C. Der, hvor det findes relevant og hvor det samtidig kan skabe værdi for afhandlingen, vil de generelle IFRS standarder kort blive inddraget.

Vi afgrænser os for, at behandle virksomheder, som er underlagt aflæggelse af årsrapporter efter IFRS standarderne. Denne afgrænsning er valgt, da vi udelukkende ønsker, at behandle forholdene omkring danske små og mellemstore virksomheder. Små og mellemstore danske virksomheder, anvender, som det er i dag, den danske årsregnskabslov i forbindelse med aflæggelse af deres årsrapport og er således ikke underlagt aflæggelse af årsrapporter efter IFRS standarderne. Der afgrænses fra det faktum, at små og mellemstore danske virksomheder frivilligt kan vælge at aflægge efter IFRS standarderne, da dette drejer sig om meget få virksomheder¹⁰.

På grund af IFRS SMEs store omfang, har vi valgt at afgrænse os fra en dybtgående gennemgang og analyse af samtlige forskelle mellem IFRS SME og ÅRL, da dette ville være for omfattende i forhold til afhandlingens omfang¹¹.

Vi har valgt, at behandle afhandlingens emne med det udgangspunkt, at IFRS SME bliver godkendt af EU og således kan implementeres i de enkelte medlemslande. Vi behandler således ikke det mulige scenarie, at standarden ikke godkendes.

¹⁰ Virksomhederne aflægges ikke efter IFRS standarderne, da det er for omfangsrigt og komplekst, virksomhedernes størrelse taget i betragtning.

¹¹ I kapitel 6 er udvalgt 4 områder som gennemgås grundigt

Vi vælger ikke, at behandle problemstillingen omkring, hvorvidt standarden bør/skal implementeres i henhold til, om det bliver en valgmulighed eller en egentlig indskrivning i dansk regnskabslov. I vores analyse foretager vi dog en vurdering af hensigtsmæssigheden ved fuld eller delvis implementering af standarden.

Vi afgrænser os endvidere for generelle skattemæssige, selskabsretlige og revisionsmæssige forhold, der kan følge af en implementering af ny regnskabsstandard.

Vores informationsindsamling er afsluttet 31. maj 2010, således, at vi afgrænser os for alt offentliggjort materiale efter denne dato. Såfremt der offentliggøres materiale efter denne dato, som er væsentligt at omtale, vil vi behandle dette i den afsluttende perspektivering.

2.7 Kildekritik

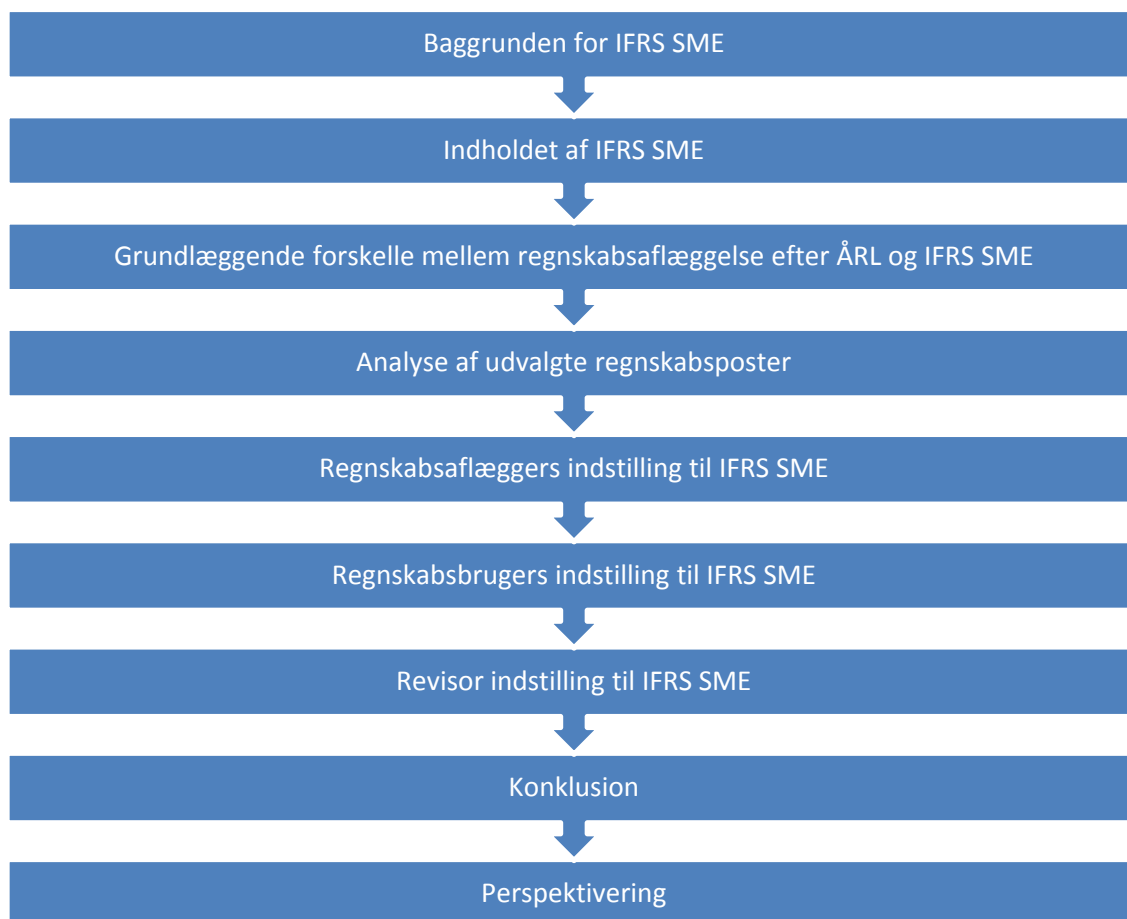
I forbindelse med vores indledende undersøgelser af standarden IFRS SME, har vi kunne konstatere, at litteraturen, som er til rådighed, primært, er fra samme kilde. Vi har derfor ikke adgang til anden litteratur for IFRS SME end IASB's eget materiale samt enkelte faglige artikler omhandlende standarden.

Vores primære informationskilde har derfor været materiale fra IASB omkring standarden, IFRS samt årsregnskabsloven. Ved gennemgangen af litteraturen har vi forholdt os kritisk til de givne informationer, men da der primært er tale om faglitteratur, er den subjektive karakter af indholdet meget begrænset. Den sekundære litteratur, som vi har benyttet os af, er i form af artikler og interviews, som er af mere subjektiv karakter.

Vi har forholdt os kritisk til alt læst og gennemgået materiale.

2.8 Metode

Afhandlingens udformning vil tage udgangspunkt i nedenstående figur:

Figur 1 Opgavens opbygning¹²

Generelt vil afhandlingen tage udgangspunkt i ÅRL og derefter beskrive ændringerne i forhold til IFRS SME. Dette ligger i tråd med problemformuleringen, som vil undersøge, hvilke ændringer, der vil komme af en eventuel implementering af IFRS SME i Danmark. Vi har derved fundet det mest hensigtsmæssigt, at tage udgangspunkt i ÅRL, da læsere af denne afhandling antageligt ikke vil have dybere kendskab til IFRS SME, hvorfor denne opbygning antages ligeledes, at være til fordel for opgavelæser.

¹² Egen tilvirkning

Det tilgængelige materiale omkring IFRS SME er endvidere fortsat begrænset, da standarden endnu ikke er anvendt i praksis og kommenteret af fagfolk, hvilket ligeledes taler for, at der tages udgangspunkt i ÅRL.

Der er som nævnt ovenfor en begrænset mængde litteratur til rådighed, hvorfor afhandlingen, hvor det er fundet hensigtsmæssigt, vil inddrage praktiske eksempler for, at behandle afhandlingens problemstilling.

2.8.1 Baggrunden for IFRS SME

I forbindelse med afhandlingens formål finder vi det nyttigt, at gennemgå og analysere baggrunden for udarbejdelse af IFRS SME. I forbindelse med dette kapitel vil vi prøve, at fokusere på de problemstillinger udarbejdelse af en fælles standard for små og mindre virksomheder har givet.

2.8.2 Indholdet af IFRS SME

Dette kapitel vil kort beskrive indholdet af IFRS SME samt give en kort gennemgang og analyse af, hvorfor enkelte elementer er udeladt i forhold til IFRS.

2.8.3 Grundlæggende forskelle mellem regnskabsaflæggelse efter ÅRL og IFRS SME

I dette kapitel vil der ske en gennemgang af den grundlæggende teori inden for regnskabsaflæggelse både ved aflæggelse af årsrapport efter ÅRL og aflæggelse af årsrapport efter IFRS SME, med udgangspunkt i ÅRL. Der vil endvidere ske sammenligning og analyse af forskelle på den grundlæggende teori mellem begge regelsæt.

2.8.4 Analyse af udvalgte regnskabsposter

I forbindelse med dette kapitel har vi valgt, at fokusere på enkelte udvalgte regnskabsposter med væsentlige forskelle og derefter behandle disse mere dybdegående. Områderne er udvalgt, hvor vi har fundet væsentlige forskelle mellem aflæggelse af årsrapporter efter ÅRL og IFRS SME.

De udvalgte regnskabsområder er følgende:

- Goodwill
- Udviklingsomkostninger
- Aktiebaseret vederlæggelse
- Nedskrivning af aktiver

Ovenstående områder er udvalgt på baggrund af en overordnet analyse af forskellene imellem ÅRL og IFRS SME for de enkelte regnskabsposter. Vi har fundet det hensigtsmæssigt og interessant, at behandle ovenstående områder dybere, da vi har fundet enkelte uoverensstemmelser imellem aflæggelse efter ÅRL og IFRS SME. Der foretages en analyse af, om disse forskelle vil have nogen påvirkning, for regnskabsaflæggelsen. Der er naturligvis yderligere regnskabsposter, hvor der er forskelle, der er dog på grund af afhandlingen begrænsede omfang blot valgt ovenstående 4.

2.8.5 Regnskabsaflæggers vurdering af IFRS SME

Regnskabsstandarden er udarbejdet for, at give regnskabsaflægger et alternativ til IFRS, og til dels for at minimere omkostningerne ved opdatering og vedligeholdelse af eksisterende national regnskabslovgivning¹³. I dette kapitel vil vi analysere regnskabsaflæggers indstilling til IFRS SME. Dette vil primært foregå ved interview med regnskabschefer, som primært vil være hovedkilde i dette afsnit.

2.8.6 Regnskabsbrugernes indstilling til IFRS SME

I dette afsnit vil vi behandle regnskabsbrugernes indstilling til denne standard med hensyn til brugbarheden samt hvilken yderligere, hvis nogen, belastning denne vil medføre. Dette afsnit vil primært behandle bankernes anvendelse af årsrapporter samt

¹³ På nuværende tidspunkt eksisterer der i Europa en årsregnskabslov pr. land, der er udarbejdet på grundlag af EU's 4. og 7. selskabsretlige direktiv. Disse love skal vedligeholdes og opdateres jævnlige. Det er IASBs holdning, at disse omkostninger kan nedsættes såfremt IFRS SME anvendes.

hvad en overgang fra ÅRL til IFRS SME vil betyde, for deres anvendelse af årsrapporterne.

2.8.7 Revisors indstilling til IFRS SME

Vi vil afslutte vores analyse kapitler med, at analysere revisors indstilling til den nye standard. Kapitlet vil tage højde for revisors indstilling til selve standarden og hvilken påvirkning det ville have på dennes arbejde.

2.8.8 Konklusion

I dette kapitel vil vi give en kort opsummering af problemstillingerne behandlet i afhandlingen. Efterfølgende vil vi besvare de i problemformuleringen givne spørgsmål.

2.8.9 Perspektivering

Vi vil i dette kapitel prøve at give vores bud på fremtidsudsigterne for IFRS SME og den mulige implementering af denne standard i dansk regnskabspraksis.

3 Baggrunden for IFRS SME

Inden IFRS SME gennemgås dybere og indholdet heraf analyseres, vil der indledningsvist blive foretaget en gennemgang af historien bag standardens dannelse. Denne gennemgang vil blive foretaget for, at give læser en grundlæggende forståelse for tankerne bag udarbejdelse af denne standard.

3.1 IASB

International Financial Reporting Standards (IFRS) er et fælles sæt internationale regnskabs-standarder, som siden 2001 er blevet udgivet af standardorganet International Accounting Standards Board (IASB).

IASB, er en uafhængig og privat oprettet udvikler af regnskabsstandarder, hjemmehørende i London, UK. Bestyrelsens medlemmer kommer fra ni lande. IASB er engageret i at udvikle et enkelt sæt af kvalitetsmæssige, forståelige og globalt retskraftige regnskabsstandarder. IASB er efterfølgeren til International Accounting Standard Committee (IASC), som blev grundlagt i 1973. I 2001 overtog IASB, i forbindelse med en reorganisering af standardsætter, det regnskabsstandard udviklende ansvarsområde fra IASC.

IASB samarbejder med nationale udviklere af regnskabsstandarder for, at opnå ensartede regnskabsstandarder over hele verden. Ansvar for IFRS-standarderne ligger således hos IASB.

IASB består af 15 medlemmer, som alle har hver én stemme. Medlemmerne er valgt med udgangspunkt i deres faglige kompetencer og praktiske erfaring. For, at en standard kan blive vedtaget skal mindst 9 af de 15 medlemmer stemme for.

3.2 Tilblivelsen af IFRS SME

EU besluttede i 2002, at samtlige børsnoterede virksomheder i EU fra og med 2005 skulle aflægge koncernregnskab efter reglerne i IFRS-standarderne, udstedt af IASB. Dette har medført et enormt pres på IASB, med krav om, at de udstedte standarder, skulle være af høj kvalitet, da de skulle kunne implementeres i mange lande med historisk forskellig regnskabslovgivning. Standarderne har gennem de seneste år, af denne grund, været igennem en stor udvikling, således at kvaliteten og indholdet lever op til, at årsrapporterne kan aflægges med det retvisende billede for øje.

Ser man på et samlet IFRS, vurderes der ikke at være tvivl om, at IFRS-standarderne repræsenterer den højeste kvalitet af regnskabsstandarder på globalt plan¹⁴. Den høje kvalitet har også sin pris, hvilket giver udslag i, at standarderne bliver meget omfangsrige og komplicerede, da de skal dække alle tænkelige situationer, og virksomheder. Implementeringen af IFRS-standarderne i en virksomheds regnskabsaflæggelse, er derfor forholdsvist omkostningstung, hvilket ikke hænger sammen med EU's ønske om, at lette de administrative byrder for små og mellemstore virksomheder.

IASB har anerkendt, at IFRS-standarderne generelt ikke er egnet for de små og mellemstore virksomheder, på grund af byrderne ved anvendelsen af standarderne¹⁵. Den stigende globalisering har medført, at ikke kun store men også mindre virksomheder har brug for at operere over landegrænserne, hvilket har medført en erkendelse fra IASB, at små og mellemstore virksomheder, får mere og mere brug for, at kunne aflægge en årsrapport af høj kvalitet, som samtidig kan anvendes globalt.

Et regelsæt som er kendt af regnskabsbrugerne globalt, vil være en klar fordel for den enkelte virksomhed. Dette kan være i relation til investorer, leverandører, kunder og lignende, som flere og flere virksomheder får i andre lande.

¹⁴ Revision og regnskabsvæsen 09.2007, side 58: IFRS for små og mellemstore virksomheder

¹⁵ Revision og regnskabsvæsen 09.2007, side 58: IFRS for små og mellemstore virksomheder

Implementering af fuld IFRS i små og mellemstore virksomheder, vil således være for tungt og omkostningsfuldt. IASB besluttede derfor, at igangsætte et projekt i 2001 for dannelse af en IFRS standard, som tilgodeså de små og mellemstore virksomheder. I 2004 udsendte man et diskussionspapir, som havde til formål at sætte gang i debatten, således, at IASB kunne få et indtryk af hvilken retning man skulle bevæge sig.

Formålet med den nye standard er bl.a., at reducere de administrative byrder i virksomhederne samt lokalt i de enkelte EU lande. På nuværende tidspunkt har hvert medlemsland i EU deres egen regnskabslovgivning, som det enkelte land selv skal vedligeholde og opdatere. En IFRS standard, som tilgodeser små og mellemstore virksomheder ville skære de lokaler administrative byrder væk, således at opdateringen af regnskabslovgivningen udelukkende skete fra centralt hold af IASB.

Små og mellemstore virksomheder skal, som oftest aflægge deres årsrapport eller rapportere efter IFRS, såfremt de har et børsnoteret moderselskab. Dette er en anden grund til, at IASB anerkendte behovet, for en ny enkel og anerkendt international standard for små og mellemstore virksomheder. Disse overvejelser er EU-kommissionen enige med IASB om¹⁶. Ved en samlet standard vil det blive muligt, at opnå bedre sammenlignelighed mellem årsrapporter på tværs af de enkelte lande i EU.

I 2007 blev vigtigheden af denne standard understreget ved et bestyrelsesmøde, hvor udarbejdelsen af en standard for små og mellemstore virksomheder, blev gjort til IASB's vigtigste projekt. Vigtigheden af dette projekt kan ligeledes underbygges ved, at udarbejdelsen af denne standard blev til et fast punkt på dagsordenen på møder i IASB.

I 2007 udsendte IASB det første udkast til standarden til høring. I IFRS findes der flere tusinde siders regulering, mens udkastet til standarden for små og mellemstore virksomheder, var koft ned til omkring 250 sider. For at få en så stor tilbagemelding og så god dialog i gang om standarden, som muligt, valgte IASB, at udsende udkastet i høring i flere forskellige sprog¹⁷.

¹⁶ Revision og regnskabsvæsen 09.2007, side 60: IFRS for små og mellemstore virksomheder

¹⁷ Revision og regnskabsvæsen 09.2007, side 60: IFRS for små og mellemstore virksomheder

IASB modtog 162 kommenterede breve på det udsendte udkast¹⁸. Mange har forholdt sig kritisk til udkastet bl.a. fordi det ikke fremgik som en ”stand alone” standard, men med en masse referencer til IFRS. På baggrund af disse kommentarer blev udkastet kasseret og en forbedring, med udgangspunkt i modtagne kommentar, blev igangsat.

Det er klart ikke et ønske, især fra brugernes side, at der skulle etableres en ny standard for små og mellemstore virksomheder, som samtidig havde en masse referencer IFRS. Det ville på ingen måde give de administrative lettelser, som brugerne forventede, hvorfor utilfredsheden efter forfatterens mening er forståelig.

Ovenstående resulterede i, at IASB arbejdsgruppen, måtte i gang med en forbedring af udkastet, dette med udgangspunkt i de modtagne kommentarer. De væsentligste ændringer i forhold til udkastet vil blive oplyst nedenfor:

Ændringerne i forhold til udkastet har resulteret i en række ændringer til standardens krav til indregning, måling og præsentation. De væsentligste ændringer omfatter bl.a.:

- At IFRS SME blev udarbejdet som en selvstændig regnskabsstandard
- Eliminering af de mest komplekse valgmuligheder i IFRS og tilføje yderligere vejledning på de resterende valgmuligheder
- Eliminering af områder, som små og mellemstore virksomheder sjældent møder i praksis
- Ikke at indarbejde og foregribe mulige kommende ændringer i IFRS
- Eliminering af referencer til materiale fra andre standardudstedende organer

Der er endvidere en del andre ændringer af mere regnskabsmæssig karakter, som der ikke vil foretages yderligere gennemgang af, da dette ligger uden for afhandlingens fokusområde.

¹⁸ De såkaldte Comment Letters (CL)

3.3 Sammenfatning

I det foregående er baggrunden for udstedelse af en selvstændig standard for små og mellemstore virksomheder gennemgået.

Det fremgår, at både IASB, regnskabsbruger, interessenter mv. alle finder en sådan standard vigtig. Dette for, at imødesee den stigende globalisering, som ses på det internationale marked. Virksomhederne har brug for en mere ensartet form, at aflægge deres årsrapport efter, således at investorer, kunder, leverandører mv., bedre kan gennemskue, analysere og vurdere modtagne årsrapporter, da de vil være aflagt efter én regnskabsstandard kendt af alle.

Det står klart, at der er en stor interesse for IFRS SME, hvilket kan underbygges med de 164 modtagne indlæg til udkastet, som oprindeligt blev sendt i høring.

Det er endvidere tydeligt for os, at IASB har prioriteret udarbejdelsen af denne standard højt. Det ses på den lange og meget koncentrerede proces man har været igennem samt at man f.eks. undtagelsesvis har sent standarden ud på 7 forskellige sprog.

Endvidere har formålet med udarbejdelsen af denne standard, at udarbejde en selvstændig standard, som ikke var afhængig af andre regnskabsstandarder, men som kunne stå alene. Dette sker for, at sikre ensartethed samt uafhængighed af den omfattende aflæggelse efter IFRS. Det er ydermere et mål fra IASB's side at reducere de administrative byrder lokalt i de enkelte EU lande, således at udstedelsen af regnskabslovgivningen skete et centralt sted og ikke i hvert enkelt land.

4 Indhold af IFRS SME

I det foregående kapitel blev hele processen vedrørende tankerne bag udarbejdelsen af IFRS SME gennemgået. Som det fremgik heraf, var det en lang og besværlig proces, at udarbejde en standard, som alle kunne leve med. Af foregående gennemgang fremgik det, at mange var af den overbevisning, at udkastet var alt for omfattende i en periode, hvor mange regeringer og organisationers fokus er på lempelser af de administrative byrder¹⁹.

I Danmark har folketingets fokus på lempelser af erhvervslivets administrative byrder f.eks. betydet, at revisionspligten for de mindste B selskaber delvist er fjernet²⁰. En overgang til IFRS SME skal derfor helst ikke forøge de administrative byrder. En omfattende standard ville medføre, at de mindste selskaber ville være nødsaget til at anvende revisorer til opstilling af årsrapporter²¹.

4.1 Fuldstændig standard

De internationale regnskabsstandarder (IFRS) er ikke udarbejdet som en samlet standard. Der er tale om en samling af forskellige standarder som regulerer hvert sit område. I forbindelse med udarbejdelsen af IFRS standarderne er der ikke foretaget nogen prioritering af hvilke standarder der er de vigtige²². Som udgangspunkt er alle

¹⁹ Den danske VK regering blev valgt i 2001 med et valgløfte om, at minimere de administrative byrder for virksomhederne.

²⁰ ÅRL § 135 angiver hvilke selskaber der under hvilke forudsætninger kan undlade at lade årsrapporten revidere af en registreret eller statsautoriseret revisor.

²¹ I forbindelse med at revisionspligten er fjernet for de mindste selskaber mener regeringen at den administrative byrde er lettet betydeligt. Der er dog ingen klare indikationer på om dette er tilfældet, da mange stadigvæk bruger revisor til at opstille årsrapporter, og den årlige omkostning ikke er mindsket betydeligt da revisor stadigvæk laver meget af det samme arbejde i forbindelse hermed. Denne diskussion er ikke omfattet af denne afhandlings problemformulering, hvorfor dette ikke behandles yderligere.

²² Der bliver løbende foretaget en prioritering af hvilke standarder der skal arbejdes med, så der bliver efter vores opfattelse hele tiden prioriteret med de ressourcer, der er til stede. Der er dog ingen prioritering af hvilke eksisterende standarder der er vigtigst for regnskabsbruger.

standarder lige og der er krav om, at alle skal overholdes. Dette betyder endvidere, at udarbejdelsen af disse har taget udgangspunkt i det enkelte område, med det fokus at den enkelte standard skulle give den optimale præsentation af det specifikke område.

Ovenstående betyder, at IFRS er meget omfattende, da der sigtes på en optimal præsentation af alle områder i en årsrapport.

I forbindelse med udarbejdelse af IFRS SME har man, som følge af at der skal være tale om en lettere version af IFRS, valgt at udarbejde én samlet standard, der omfatter alle de regnskabsmæssige forhold, som små og mellemstore virksomheder støder på^{23 24}.

I standarden er der 35 afsnit, som er opbygget således²⁵:

- Beskrivelse af området afdækket af afsnittet
- Beskrivelse af krav forbundet med anvendelsen af det enkelte afsnits bestemmelser
- Introduktion af afsnittets indhold, definition af begreber
- Regnskabsbestemmelser, indregning og måling
- Oplysningskrav

4.2 Ingen link til andre standarder ("stand alone standard")

I forbindelse med udarbejdelsen af standarden har det været diskuteret meget, hvorledes denne skulle opbygges, og specielt hvorledes denne skulle præsenteres. Meningen med standarden er, at give de små og mellemstore virksomheder et reelt alternativ til IFRS. Derfor har det været vigtigt for udstederne, at standarden blev udformet på en måde således, at den kunne finde praktisk anvendelse af målgruppen.

²³ Der er foretaget en vurdering af hvilke regnskabsområder små og mellemstore virksomheder støder på. Denne liste betyder dog ikke være udtømmende, men der skulle være taget højde for de mest almindelige.

²⁴ For områder der ikke er omfattet af IFRS SME henvises til næste afsnit hvor dette behandles.

²⁵ INSPI, nr. 1 2010 – IFRS for small and Medium-Size entities, side 32

Det er diskuteret meget om hvorvidt standarden skulle stå alene eller om hvorvidt der skulle være krydsreferencer til de generelle IFRS standarder²⁶. Der er i forbindelse hermed opnået et kompromis, hvilket betyder at nedenstående regnskabsområder er udeladt af IFRS SME:

- Delårsrapportering (IAS 34)
- Resultat pr. aktie (IAS 33)
- Segmentrapportering (IFRS 8)
- Forsikringskontrakter (IFRS 4)
- Særlig regnskabsmæssig behandling af aktiver bestemt for salg (IFRS 5)

Dog kan man ikke undlade, at behandle disse områder, men man er ikke tvunget til at bruge praksis fra IFRS. Vi vurderer, at dette skyldes, at ovenstående områder er sjældent anvendt for små og mellemstore virksomheder. Det betyder dog også, at man skal beskrive grundlaget og præsentationen af oplysningerne²⁷.

Der er en krydsreference der er bevaret i forhold til udkastet og det er en reference til IAS 39 vedrørende finansielle instrumenter. Denne krydsreference er dog udelukkende alene en mulighed og ikke et krav til brug af denne standard. I lighed med ovenstående er finansielle instrumenter sjældent anvendt, i stort omfang²⁸, i små og mellemstore virksomheder.

4.3 Minimumskrav til regnskabsopstilling i lighed med årsregnskabsloven

I lighed med hvad, der kendes fra den danske årsregnskabslov, er der udarbejdet et tillæg til standarden, hvor der gives eksempler på regnskabsopstillingen²⁹. Der er tale om en overordnet gennemgang af de forskellige poster med eksempler på hvordan

²⁶ Dette diskuteres ligeledes i afsnit 3.2.

²⁷ IFRS SME 3.25

²⁸ I praksis anvendes finansielle instrumenter sjældent, for hovedparten af, små og mellemstore virksomheder.

²⁹ Dette kender man ikke fra IAS 1, da der her er meget få reelle krav.

opstilling kan se ud³⁰. I henhold til årsregnskabsloven er det et reelt skemakrav, hvor det er en vejledning i IFRS SME. Efter ÅRL er minimumskravene til regnskabsopstillingen bestemt af, hvilken regnskabsklasse virksomheden tilhører, hvorimod der efter IFRS SME blot er tale om en samlet regnskabsklasse.

4.4 Negativ afgrænsning af brugsmulighederne

Der har været meget debat om hvilke virksomheder IFRS SME skulle henvende sig til, og hvilke virksomheder der ikke kan anvende IFRS SME. Standarden angiver, hvilke slags virksomheder den anser for små og mellemstore virksomheder i sektion 1. I forbindelse med udkastet til standarden kom IASB med deres anbefaling af hvilke virksomheder der kan og ikke kan bruge denne standard³¹. Denne opstilling er gengivet nedenfor.

Virksomheder der kan anvende IFRS SME³²:

- Virksomheder, der er økonomisk væsentlige i hjemlandet, men ikke børsnoteret.
- Store multinationale virksomheder, som ikke er børsnoterede.
- Offentlige virksomheder, herunder forsyningsvirksomheder.
- Mikro-virksomheder³³.
- Virksomheder der aflægger årsrapport efter årsregnskabslovens klasse B og C

Virksomheder der ikke kan anvende IFRS SME:

- Børsnoterede virksomheder.
- Finansielle virksomheder.

³⁰ For ÅRL er der tale om opstilling af skemakrav i bilag 2. For IFRS SME er der udarbejdet en eksempelmanual (Presentation and Disclosure Checklist).

³¹ Der har ikke været væsentlige ændringer på dette punkt siden udkastet.

³² Revision og regnskabsvæsen 2007, nr. 9, side 58-69

³³ Definition: http://europa.eu/legislation_summaries/enterprise/business_environment/n26026_da.htm

Danske B- og C- virksomheder, der på nuværende tidspunkt, frivilligt efter ÅRL § 137, stk. 2, har valgt at aflægge årsrapport efter IFRS bindes ikke af denne beslutning. I forbindelse med implementering af IFRS SME er der ikke opstillet hindring for at omlægge årsrapport fra IFRS til IFRS SME. Afsnit 35 i IFRS SME, vedrørende førstegangsimplicering, omfatter alle årsrapporter der tidligere er aflagt efter anden regnskabsregulering.

4.5 Sammenfatning

Der er ovenstående udarbejdet en kort beskrivelse af indholdet i IFRS SME samt givet en kort gennemgang og analyse af, hvorfor enkelte elementer er udeladt i forhold til IFRS.

Det kan kort opsummeres, at der er udarbejdet en ”stand alone” standard uden væsentlige referencer til andre standarder samt, at IFRS SME er en klar forenkling i forhold til fuld IFRS og derfor er mere relevant for små- og mellemstore virksomheders regnskabsaflæggelse.

Dog er der foretaget enkelte udeladelser i IFRS SME i forhold til IFRS. Man kan ikke undlade, at behandle disse områder, men man er ikke tvunget til at anvende praksis fra IFRS, en beskrivelse af hvorledes disse behandles kan ikke udelades. Vi vurderer, at dette skyldes, at ovenstående områder er sjældent anvendt for små og mellemstore virksomheder. Det betyder dog også, at grundlaget og præsentationen af oplysningerne skal beskrives.

Det kan konkluderes, at IASB har lyttet til de kritiske indvendinger, jf. kapitel 3, som høringsperioden af udkast til IFRS SME gav anledning til. Dette burde, alt andet lige, betyde, at IFRS SME opfylder de krav til finansiel rapportering, som de små og mellemstore virksomheder efterspørger, da det, blandt andet, er disses repræsentanter der har givet svar på det udsendte udkast til IFRS SME.

5 Grundlæggende forskelle mellem regnskabsaflæggelse efter IFRS SME og ÅRL

Indtil videre har afhandlingens fokus været på, at forklare baggrunden og historikken bag dannelsen af IFRS SME. I det kommende kapitel vil der ske en gennemgang af den grundlæggende teori inden for regnskab både ved aflæggelse af årsrapport efter ÅRL og aflæggelse af årsrapport efter IFRS SME. Der vil ikke i dette kapitel blive gennemgået enkeltstående regnskabsposter³⁴. Fokus vil i dette kapitel blive lagt på de grundlæggende forudsætninger i de to regelsæt, såsom begrebsramme, retvisende billede samt grundlæggende indregnings- og målingsmetoder.

I det følgende vil der ske en gennemgang af den grundlæggende teori inden for regnskabsaflæggelse både ved aflæggelse af årsrapport efter ÅRL og aflæggelse af årsrapport efter IFRS SME. Vi vil endvidere give en skitsering af forskellene imellem grundlæggende indregnings- og målingsmetoder for de enkelte regnskabsklasser. Vi vil som tidligere nævnt tage udgangspunkt i ÅRL, da dette er verden som den ser ud pt. og da afhandlingens fokus ønsker, at behandle en eventuel overgang fra ÅRL til IFRS SME. Endvidere er materialet omkring IFRS SME fortsat forholdsvis begrænset.

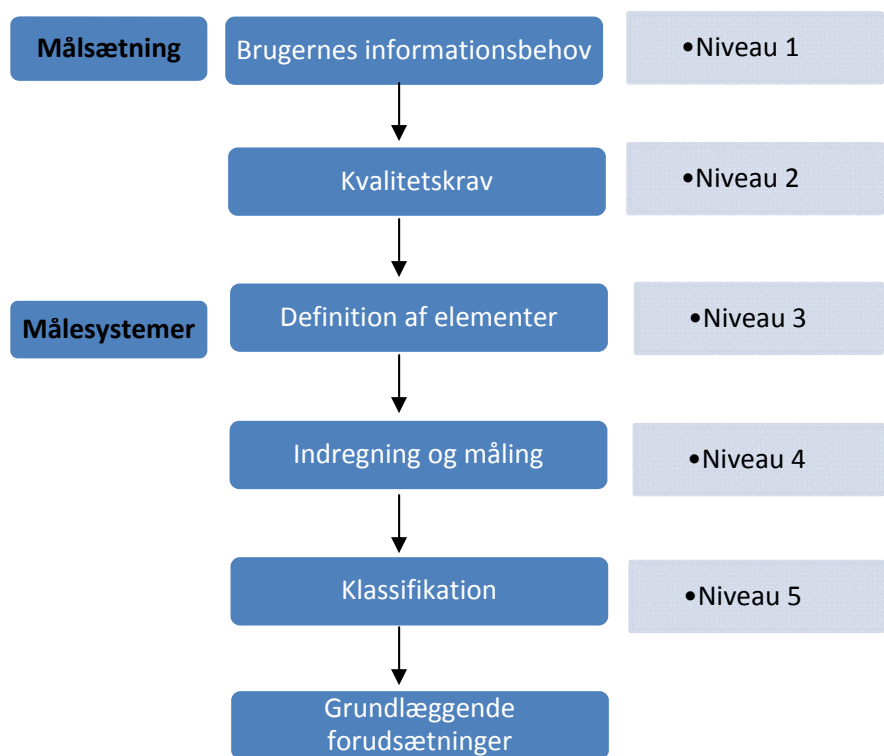
Målsætningen med afhandlingen er, at klarlægge hensigtsmæssigheden ved regnskabsbrugers anvendelse af IFRS SME kontra ÅRL. I det følgende vil der ske en gennemgang af grundlæggende krav til aflæggelse af en årsrapport, efter henholdsvis ÅRL og IFRS SME. Gennemgangen vil blandt andet omfatte en klarlægning af begrebsrammen for både ÅRL og IFRS SME. De grundlæggende krav til årsrapporten er præciseret ved begrebsrammen, som underbygger det retvisende billede, angiver informationsbehov og kvalitetskrav til årsrapporten, herunder giver begrebsrammen grundlaget for regnskabsbrugernes forståelse af årsrapporten. Det er således yderst relevant at behandle de grundlæggende krav til årsrapporten, inden der sker en dyberegående gennemgang af de udvalgte regnskabsområder.

³⁴ Denne gennemgang foretages i kapitel 6, hvor 4 områder er udtaget til en dyberegående gennemgang og analyse.

5.1 Begrebsrammen

For at årsrapporten skal være forståelig for regnskabsbrugerne, er der i den danske årsregnskabslov, via begrebsrammen, givet generelle retningslinjer for, hvorledes årsrapporten skal udformes. Nedenfor vil denne derfor blive skitseret, og gennemgået.

Begrebsrammen efter ÅRL er angivet i lovens §§ 11-16 samt bilag 1 og er i stort omfang i overensstemmelse med begrebsrammen i IASB³⁵. For IFRS SME er det i standardens sektion 2.35 angivet, at denne standard er baseret på IASB's framework³⁶ og derved også gældende for fuld IFRS. På baggrund af dette foretages der en samlet gennemgang af begrebsrammen for begge set, med udgangspunkt i begrebsrammen i den danske årsregnskabslov.

Figur 2 – Begrebsrammens 5 niveauer³⁷

³⁵ Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, side 36.

³⁶ Begrebsramme

³⁷ Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, side 37

Som nævnt ovenfor er hele meningen med begrebsrammen, med tillæg af skemakrav i ÅRL's bilag 2, at give generelle retningslinjer for, hvorledes en årsrapport bør udformes, med den største værdi for regnskabsbrugerne. Begrebsrammens 5 niveauer er dannet som et deduktivt system, som tager udgangspunkt i informationsbehovene³⁸. Niveau 1 og 2 danner tilsammen målsætningen for en virksomheds regnskabsaflæggelse og kommer nærmere ind på indholdet af generalklausulen – et retvisende billede, som fremgår af ÅRL § 11. Kravene omkring et retvisende billede, er nævnt i IFRS SME sektion 3.1 og 3.2.

Årsrapporten og eventuelt koncernregnskabet skal give et retvisende billede af, virksomhedens og eventuelt koncernens, såfremt der udarbejdes koncernregnskab, aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultat, svarende til koncernens soliditet, likviditet og indtjening. Det retvisende billede er årsregnskabslovens generalklausul. Det betyder, at der skal ske fravigelse af årsregnskabslovens bestemmelser, hvis der hermed opnås et mere retvisende billede. Årsrapporten skal i givet fald indeholde omtale af, at der er sket fravigelse fra lovens bestemmelser, ligesom den beløbsmæssige effekt skal oplyses. I generalklausulens ”et retvisende billede” er der således følgende 3 krav³⁹:

- Krav om at årsrapporten skal give et retvisende billede
- Supplere årsrapporten med informationer, som vil give et retvisende billede (suppleringsklausulen)
- Pligt til at fravige bestemmelser i årsregnskabsloven, såfremt det fremmer et retvisende billede af informationerne i årsrapporten (fravigelsesklausulen)

Ovenstående krav er ligeledes nævnt i IFRS SME sektion 3.1 og 3.2 og er i overensstemmelse med kravene i årsregnskabsloven omkring et retvisende billede.

³⁸ Finansiell rapportering – teori og regulering, side 179

³⁹ ÅRL § 11 og Finansiell rapportering – teori og regulering, side 194

De sidste 3 niveauer angiver kriterier og krav, som stilles til målesystemerne for at målsætningen kan implementeres i praksis⁴⁰. Nedenfor vil der ske en gennemgang af de enkelte niveauer.

5.1.1 Niveau 1 – Brugernes informationsbehov

Brugere af årsrapporter har forskellige informationsbehov. Årsrapporten, skal for at give et retvisende billede, indrettes efter regnskabsbrugernes typiske informationsbehov⁴¹. I henhold til lovbemærkningerne omfatter de typiske regnskabsbrugere virksomhedsdeltagere, medarbejdere, alliancepartnere, långivere, leverandører, kunder, skattemyndigheder m.m.. Årsregnskabsloven arbejder således med en meget bred kreds af regnskabsbrugere. Kredsen af regnskabsbrugere varierer alt efter virksomhedens størrelse, art og offentlighedens interesse. Der er således en mindre kreds af regnskabsbrugere for enkeltmandsvirksomheder end børsnoterede virksomheder.

Der er klart en større interesse for en børsnoteret virksomhed, da ejerandele heraf handles på et reguleret marked. En enkeltmandsvirksomhed har hovedsageligt kun - anpartshaver, pengeinstitut, myndighederne og kreditorer som kunne være interesseret i årsrapporten.

Årsrapporten skal udarbejdes, så den udgør et egnet grundlag for regnskabsbrugernes typiske økonomiske og virksomhedspolitiske beslutninger om virksomheden. Beslutningsopgaverne antages at vedrøre placering af brugernes ressourcer, forvaltningskontrol og fordeling af virksomhedens ressourcer⁴².

Der er i IFRS SME ikke angivet specifikke oplysninger omkring brugernes informationsbehov. Vi forudsætter, at disse, alt andet lige, ikke er væsentligt forskellige fra de informationsbehov en nuværende bruger har.

⁴⁰ Finansiell rapportering – teori og regulering, side 179

⁴¹ Årsregnskabslovens § 12, stk. 2

⁴² Årsregnskabslovens § 12, stk. 2

5.1.2 Niveau 2 – Kvalitetskrav

Der er i årsregnskabsloven angivet kvalitetskrav til årsrapportens indhold, for at denne opfylder kravet om et retvisende billede og for at ledelsesberetningen giver en retvisende redegørelse.

Det er en forudsætning for, at årsrapporten kan opfylde regnskabsbrugerens informationsbehov, at informationerne i årsrapporten er relevante og pålidelige⁴³.

Relevans vedrører de beslutninger, regnskabsbrugerne skal træffe. Relevante informationer skal medtages i årsrapporten, mens informationer, der er mindre betydende, bør udelades eller have en sekundær placering. Relevant information afhænger ikke blot den talmæssige del, selvom der ikke kan sættes tal på, så skal disse informationer medtages, såfremt de er relevante. Her kan som eksempel nævnes oplysninger om viden, miljø, samfundsansvar, etik og lignende. Supplerende informationer og beretninger skal ligeledes give et retvisende billede inden for normale retningslinjer inden for afgivelse af sådanne supplerende informationer.

Pålidelighed betyder bl.a., at informationerne i årsrapporten skal kunne efterprøves, i rimeligt omfang. Der må ikke være urealistiske og usandsynlige forhold i årsrapporten, som kan give et forvridende billede af virksomheden. Oplysningerne i årsrapporten skal være pålidelige i forhold til, hvad en regnskabsbruger normalt kan forvente⁴⁴.

For at skabe en nytteværdi hos regnskabsbrugerne, skal der være en sammenhæng mellem relevans og pålidelighed – relevante informationer har ingen nytteværdi såfremt de ikke også er pålidelige. I så fald vil der være risiko for, at regnskabsbrugerne træffer forkerte beslutning på baggrund af disse relevante, men ikke pålidelige informationer⁴⁵.

⁴³ Årsregnskabslovens § 12, stk. 3

⁴⁴ Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, side 40-41

⁴⁵ Finansiell rapportering – teori og regulering, side 187

Den information med største nytteværdi for regnskabsbrugeren vil være den information, med den bedste kombination af relevans og pålidelig i forhold til informationsbehovet for den enkelte regnskabsbruger.

Kvalitetskravene efter IFRS SME er angivet i sektion 2, som i store træk er i overensstemmelse med ovenfor gennemgået, omkring kvalitetskravene i henhold til årsregnskabsloven, hvorfor der ikke foretages en dybere gennemgang heraf, da denne vil – mere eller mindre – være en gengivelse af ovenstående.

5.1.3 Niveau 3 – Definition af elementer

Årsrapportens elementer fremgår af årsregnskabslovens bilag 1 C. Begrebsrammen er bygget op om den formueorienterede regnskabsteori, hvorfor definitionerne hovedsageligt ses fra en balanceorienteret synsvinkel. Indregningen i resultatopgørelsen er derfor i stort omfang baseret på måling af elementerne i balancen⁴⁶.

Definitionen af elementerne efter årsregnskabsloven kan defineres således:

5.1.3.1 Aktiver

Aktiver er ressourcer, som er under virksomhedens kontrol som et resultat af tidligere begivenheder, og hvorfra økonomiske fordele forventes at tilfalde virksomheden⁴⁷.

5.1.3.2 Forpligtelser

Forpligtelser er aktuelle forpligtelser, der er opstået som følge af tidligere begivenheder, hvis indfrielse forventes at medføre træk på virksomhedens økonomiske ressourcer⁴⁸.

⁴⁶ Finansiell rapportering – teori og regulering, side 195

⁴⁷ Årsregnskabslovens Bilag 1 C, pkt. 1

⁴⁸ Årsregnskabslovens Bilag 1 C, pkt. 5

5.1.3.3 Egenkapital

Egenkapitalen er den forskelsværdi der fremkommer ved at fratække alle virksomhedens aktiver fra alle dens forpligtelser⁴⁹.

5.1.3.4 Indtægter

Indtægter defineres som stigninger i økonomiske fordele i regnskabsperioden i form af tilgang eller værdistigning af aktiver eller fald i forpligtelser, som medfører stigning i egenkapitalen. Indskud fra ejerne indgår ikke i indtægterne⁵⁰.

5.1.3.5 Omkostninger

Definitionen af omkostninger er fald i økonomiske fordele i form af afgang eller værdiforringelse af aktiver eller stigning i forpligtelser, som medfører et fald i egenkapitalen. Der indgår ikke udlodninger til ejerne i forpligtelserne⁵¹.

Såfremt en begivenhed eller en transaktion opfylder betingelserne for et aktiv eller en forpligtelse, men ikke opfylder kravene for indregning af et aktiv eller en forpligtelse i balancen⁵², skal posten indregnes i resultatopgørelsen eller eventuelt oplyses i årsrapportens noter⁵³.

Definitionen af elementerne i årsrapporten i henhold til IFRS SME fremgår af sektion 2.15 – 2.26 og er i overensstemmelse med ovenstående definitioner, hvorfor dette ikke behandles yderligere.

⁴⁹ Finansiell rapportering – teori og regulering, side 196

⁵⁰ Årsregnskabslovens Bilag 1 C, pkt. 10

⁵¹ Årsregnskabslovens Bilag 1 C, pkt. 12

⁵² Jf. indregning og måling nedenfor

⁵³ Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, side 42

5.1.4 Niveau 4 – Indregning og måling

Loven indeholder en række generelle bestemmelser, der har betydning for indregning og måling, dvs. hvornår aktiver og forpligtelser skal indregnes i balancen og værdiansættelsen heraf. Disse bestemmelser findes i ÅRL § 33.

Et aktiv skal indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige, økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden, og aktivets værdi kan måles pålideligt⁵⁴. Dette hænger godt sammen med kvalitetskravene til årsrapporten, som blev gennemgået ovenfor, hvori det fremgår at pålidelig er et krav for at der kan være tale om et retvisende billede. Der stilles derfor begrænsninger for hvilke aktiver der kan medtages i årsrapporten.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige, økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsens værdi måles pålideligt⁵⁵.

Ovenstående krav til indregning af aktiver og forpligtelser finder ligeledes anvendelse i henhold til IFRS SME, hvilket fremgår af sektion 2.27.

I henhold til IFRS SME er der to generelle indregnings- og målingsmetoder⁵⁶:

- Kostpris
- Dagsværdi

Indregnings- og målingsmetoder fremgår mere specifikt af de enkelte sektioner i standarden omkring de enkelte regnskabsposter, men der anvendes de samme grundlæggende metoder som ÅRL anvender.

⁵⁴ Årsregnskabslovens § 33, stk. 1

⁵⁵ Årsregnskabslovens § 33, stk. 2

⁵⁶ IFRS SME 2.34

Indregning og måling vil vi ikke beskrive yderligere her. En mere dybdegående beskrivelse af indregnings- og målingsmetoder vil ske, i forbindelse med gennemgangen af de udvalgte regnskabsområder i kapitel 6.

5.1.5 Niveau 5 – Klassifikation

Der mangler nu det sidste niveau, hvori der fremgår retningslinjer for klassifikationen af regnskabsoplysninger og hvorledes disse præsenteres i en årsrapport⁵⁷.

At informationerne i årsrapporten er klassificeret korrekt og præsenteres korrekt er i stor grad med til at give regnskabsbruger det bedste grundlag for vurdering og anvendelse af disse informationer i f.eks. dennes vurdering omkring investering i denne virksomhed på baggrund af foreliggende informationer i årsrapporten.

5.1.6 Grundlæggende forudsætninger

Den danske årsregnskabslov angiver de grundlæggende forudsætninger i lovens § 13. Heri fremgår ni grundlæggende forudsætninger, som i stor grad er vigtige punkter i forhold til regnskabsbrugerens vurdering af den enkelte årsrapport.

De grundlæggende forudsætninger er ligeledes beskrevet i IFRS SME i sektion 3.

5.2 Sammenfatning

Begrebsrammen er nu gennemgået på et overordnet niveau, for at fastlægge hvilket krav der er til regnskabsaflæggelsen. Meningen med begrebsrammen er, at give generelle retningslinjer for, hvordan en årsrapport bør udformes med den største værdi for regnskabsbrugerne.

Begge regelsæt indeholder krav om, at årsrapporten skal give et retvisende billede af virksomhedens finansielle stilling. Begge regelsæt angiver hver deres krav til indregning, måling og præsentation som, som udgangspunkt vil give det retvisende billede af den enkelte virksomheds finansielle stilling.

⁵⁷ Finansiell rapportering – teori og regulering, side 202

Der er to grundlæggende principper i begrebsrammen, for både IFRS SME og ÅRL, – periodiseringsprincippet og going concern forudsætningen. Endvidere foreligger der kvalitative egenskaber, som udspringer af kravene om pålidelighed og relevans. I begrebsrammen bestemmes endeligt elementerne i årsrapporten – aktiver, forpligtelser, egenkapital, indtægter og omkostninger samt tilhørende indregnings- og målingskriterier.

Begrebsrammen efter den danske årsregnskabslov og IFRS SME bygger begge grundlæggende på de samme krav og bestemmelser, da begge regelsæt bygger på IFRS Framework. Det vurderes således, at der klart er et grundlag for, at aflægge en årsrapport efter IFRS SME uden at komme i konflikt med bestemmelserne i årsregnskabsloven. I forhold til ovenstående påstand er, der udelukkende tale om de grundlæggende forudsætninger, da begge regelsæt på specifikke regnskabsposter kan være væsentligt forskellige⁵⁸. Dette betyder, at selvom regnskaberne giver et retvisende billede, efter de grundlæggende forudsætninger, kan præsentation efter henholdsvis IFRS SME og ÅRL give et forskelligt billede af den samme virksomhed.

Ovenstående kommer af forskelle i indregnings- og målingsmetoder der, som følge af den subjektive vurdering af det retvisende billede, kan give midlertidige og permanente forskelle i aflæggelse af årsrapport efter henholdsvis IFRS SME og ÅRL.

⁵⁸ Denne gennemgang foretages i kapitel 6, hvor 4 områder er udtaget til en dyberegående gennemgang og analyse.

6 Analyse af udvalgte regnskabsposter

I de foregående kapitler har vi gennemgået følgende forhold i forhold til IFRS SME:

- Baggrunden for IFRS SME
- Indholdet af IFRS SME
- Grundlæggende forskelle mellem regnskabsaflæggelse efter ÅRL og IFRS SME

Indtil nu har afhandlingens primære fokus været, at beskrive faktiske forhold omkring IFRS SME og foretage en generel gennemgang af de grundlæggende forskelle⁵⁹, der er i mellem ÅRL og IFRS SME. I dette kapitel bevæger afhandlingens sig ind i en ny fase.

Vi begynder nu, at fokusere på betydningen af en eventuel implementering af IFRS SME i Danmark, ved hjælp af analyse af enkelte regnskabsposter som forfatterne har vurderet, at være af betydning for danske små og mellemstore virksomheder.

Følgende regnskabsområder⁶⁰ er udvalgt til gennemgang i dette kapitel:

- Goodwill
- Udviklingsomkostninger
- Aktiebaseret vederlæggelse
- Nedskrivning af aktiver

Ovenstående områder er udvalgt på baggrund af en overordnet analyse af forskellene imellem ÅRL og IFRS SME, for de enkelte regnskabsområder. Vi har fundet det hensigtsmæssigt og interessant, at behandle ovenstående områder dybere, da vi har fundet uoverensstemmelser imellem aflæggelse efter ÅRL og IFRS SME.

⁵⁹ Som gennemgået i tidligere afsnit er de to regelsæts teoretiske fundament grundlæggende ens.

⁶⁰ Der er tale om 3 regnskabsposter og nedskrivning af aktiver, disse vil fremadrettet samlet blive benævnt regnskabsposter.

Kapitlet er opbygget med nedenstående underafsnit for hver udvalgt område:

- Definition af området
- Beskrivelse efter ÅRL
- Beskrivelse efter IFRS SME
- Forskelle imellem ÅRL og IFRS SME
- Beregningseksempel
- Analyse
- Sammenfatning

Vi tager udgangspunkt i ÅRL og derefter beskrives ændringerne i forhold til IFRS SME. Dette ligger i tråd med problemformuleringen, som vil undersøge hvilken ændring der vil komme af en eventuel implementering af IFRS SME i Danmark.

6.1 Goodwill

6.1.1 Definition af området

I dette afsnit vil vi koncentrere os om goodwill. Goodwill er en generel betegnelse af den del af et selskabs markedsværdi, som overstiger markedsværdien af virksomhedens aktiver og forpligtelser⁶¹.

6.1.2 Beskrivelse efter ÅRL

Goodwill reguleres primært efter årsregnskabslovens § 43 som angiver:

”Kostpris, dagsværdi eller genindvindingsværdi for immaterielle og materielle anlægsaktiver med begrænset brugstid skal formindskes med afskrivninger, der tilsigter en systematisk afskrivning af aktiverne over deres brugstid. Dette gælder dog ikke aktiver, der løbende reguleres til dagsværdi i medfør af § 38.

⁶¹ Goodwill opstår primært ved virksomhedsoverdragelser, hvor der foretages en vurdering af alle virksomhedens aktiver og passiver, både de bogførte men ligeledes de ikke bogførte poster.

Stk. 2. Afskrivninger skal beregnes under hensyntagen til aktivets forventede restværdi efter afsluttet brugstid målt til værdien på tidspunktet for brugstidens begyndelse.

Stk. 3. Uanset stk. 1 må immaterielle anlægsaktiver ikke afskrives over en periode, der overstiger 20 år.”

Den øvre grænse på 20 år kan undtagelsesvis fraviges⁶², såfremt begrænsningen på 20 år er direkte medvirkende til, at årsrapporten ikke giver et retvisende billede. Dette er muligt for regnskabsudarbejder ved, at henvise til ÅRL § 11, stk. 3, som vedrører det retvisende billede i årsregnskabsloven. Det skal dog anføres, at denne bestemmelse kun antages, at kunne anvendes i meget sjældne tilfælde. Der skal derfor meget stærke argumenter til for, at dette i praksis kan lade sig gøre⁶³.

I forlængelse af ovenstående angiver ÅRL § 53 stk. 2, at såfremt en afskrivningsperiode over 5 år anvendes, skal dette forklares og begrundes fyldestgørende. Dette medfører, at mange selskaber vælger, at afskrive goodwill over en periode på 5 år, da det ikke altid er muligt, at estimere goodwillens levetid.

Såfremt forudsætningerne for afskrivningsperioden ændres er kræves det, at der foretages en revurdering af afskrivningsperioden. I forlængelse heraf skal afskrivningsperioden korrigeres, men efter årsregnskabsloven⁶⁴ er det ikke muligt, at korrigere afskrivninger der er foretaget i tidligere regnskabsår⁶⁵.

⁶² Årsregnskabslovens § 43, stk. 3.

⁶³ Der er ingen opgørelser over hvor ofte denne mulighed tages i brug.

⁶⁴ Årsregnskabslovens § 52

⁶⁵ Dog angiver årsregnskabslovens § 52 at såfremt årsrapporten vedrørende tidligere år ikke gav et retvisende billede, skal den fundamentale fejl korrigeres efter krav til sådanne fejl.

6.1.3 Beskrivelse efter IFRS SME

Goodwill skal efter IFRS SME indregnes til kostpris⁶⁶. Efterfølgende skal der foretages afskrivninger, som skal beregnes efter aktivets effektive levetid⁶⁷. Såfremt dette ikke kan lade sig gøre skal det antages, at levetiden er 10 år. IFRS SME antager, at et immaterielt aktiv altid har en begrænset levetid⁶⁸, og af dette kommer at der skal afskrives på disse aktiver.

Såfremt forudsætningerne for afskrivningsperioden ændres er det krævet⁶⁹, at der foretages en revurdering af afskrivningsperioden. En sådan ændring vil medføre en korrektion de fremtidige afskrivninger⁷⁰.

6.1.3.1 Forskel imellem IFRS SME og IFRS

Der er forskelle i måden, hvorved goodwill indregnes efter IFRS SME og IFRS. I henhold til IFRS, måles goodwill, efter første indregning, fortsat til kostpris, men den skal mindst en gang årligt testes for værdiforringelse og eventuelt nedskrives til en lavere genindvindingsværdi efter IAS 36. Der skal derved ikke afskrives på goodwill, som det ellers er tilfældet efter både ÅRL og IFRS SME.

Det faktum at IFRS SME afviger i forhold til IFRS anses som et paradoks, da der her er tale om en væsentlig afvigelse imellem de to sæt regnskabsstandarder. Denne forskel imellem de to sæt regnskabsstandarder, bunder, efter forfatterens vurdering, i IASBs ønske om, at lette de små og mellemstore virksomheders byrder i forbindelse med aflæggelse af årsrapporter.

Det er forfatterens holdning, at denne forskel er til nytte for regnskabsaflægger, men samtidig en mulig forringelse for regnskabslæser, da IFRS SME udelukkende stiller krav om en nedskrivningstest, såfremt der er indikationer på værdiforringelse.

⁶⁶ IFRS SME 19.22

⁶⁷ IFRS SME 19.23

⁶⁸ IFRS SME 18.19

⁶⁹ IFRS SME 18.24

⁷⁰ IFRS SME 10.17

6.1.4 Forskelle imellem ÅRL og IFRS SME

	IFRS SME	ÅRL
Første indregning	Kostpris	Kostpris
Afskrivning	Vurderet levetid. 10 år hvis levetid ikke kan estimeres pålideligt.	Vurderet levetid, dog max. 20 år. 5 år, ellers skal der forklares fyldestgørende.
Afskrivningsmetode	Afhængig af aktivets værditabsmønster. Ellers lineær metode ⁷¹	Lineær Progressiv Degressiv ⁷²
Revurdering af afskrivningsperiode	Fremtidige afskrivninger korrigeres.	Fremtidige afskrivninger korrigeres.

Tabel 1 Forskelle mellem ÅRL og IFRS SME for goodwill⁷³

6.1.5 Beregningseksempel

I dette afsnit vil vi foretage et par beregninger ud fra givne forudsætning for, at vise hvilke regnskabsmæssige forskelle der kan være imellem IFRS SME og ÅRL.

6.1.5.1 Eksempel 1

I det første eksempel tages der udgangspunkt i erhvervet goodwill til en værdi af 100⁷⁴. I eksemplet antages det, at det ikke er muligt, at estimere levetiden for aktivet, hvorfor afskrivningsperioden er angivet til:

- Efter IFRS SME 10 år⁷⁵
- Efter ÅRL 5 år⁷⁶

⁷¹ IFRS SME 18.22

⁷² Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, side 142

⁷³ Egen tilvirkning

⁷⁴ Der anvendes index 100 i stedet for egentlige beløb

⁷⁵ Jf. beskrivelse efter IFRS SME i tidligere afsnit.

⁷⁶ Jf. beskrivelse efter ÅRL i tidligere afsnit.

Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder

- En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder

Denne beregning er givet, som eksempel på erhvervelse af goodwill, hvor det ikke er muligt, at estimere levetiden på aktivet. Forfatterne finder det relevant, da mange virksomheder kan have svært ved - pålideligt - at vurdere levetid på goodwill. I tilfælde, hvor det ved anvendelse af f.eks. DCF modellen er muligt, at estimere goodwillens levetid vil dette eksempel selvfølgelig være utilstrækkeligt, da afskrivningsmønsteret vil være ens for både ÅRL og IFRS SME, så længe levetiden er under 20 år.

IFRS SME	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10
Kostpris	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Afskrevet tidligere år	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
Afskrivning året	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Afskrivninger i alt	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
Nedskrevet værdi	90	80	70	60	50	40	30	20	10	0
ÅRL	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5					
Kostpris	100	100	100	100	100					
Afskrevet tidligere år	0	20	40	60	80					
Afskrivning året	20	20	20	20	20					
Afskrivninger i alt	20	40	60	80	100					
Nedskrevet værdi	80	60	40	20	0					

Tabel 2 Beregningseksempel 1 goodwill⁷⁷

Som det fremgår af ovenstående beregning er der meget stor forskel i aktivets værdi, som bliver præsenteret i den enkelte årsrapport. Allerede i slutningen af år 2 er aktivets værdi efter IFRS SME 33 % højere end værdien beregnet efter ÅRL. Ved slutningen af henholdsvis år 3 og 4 er aktivets værdi efter IFRS SME præsenteret hhv. 75 % og 200 % højere end præsentationen efter ÅRL. Når aktivet er afskrevet fuldt ud efter ÅRL vil værdien af aktivet efter IFRS SME stadigvæk være 50 % af kostprisen.

⁷⁷ Egen tilvirkning

6.1.5.2 Eksempel 2

I dette eksempel tages der endnu engang udgangspunkt i erhvervet goodwill til en værdi af 100⁷⁸. I dette eksempel antager vi, at det er muligt, at estimere levetiden af den erhvervede goodwill til 50 år. I forbindelse med oprettelse af dette eksempel er der tænkt i erhvervelsen af goodwill, hvor denne goodwill vil have en længere levetid end normen.

Efter de generelle regler vil afskrivningsperioden være:

- Efter IFRS SME 50 år⁷⁹
- Efter ÅRL 20 år⁸⁰

Beregningerne er foretaget pr. årti, da dette giver et mere overskueligt billede af forløbet.

⁷⁸ Der anvendes index 100 i stedet for egentlige beløb.

⁷⁹ Estimeret levetid givet i eksemplet.

⁸⁰ Jf. beskrivelse efter ÅRL i tidligere afsnit er det kun muligt at afskrive over 20 år. Dog kan dette fraviges i henhold til ÅRL § 11 stk. 3, såfremt det fremmer det retvisende billede.

Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder

- En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder

IFRS SME	År 10	År 20	År 30	År 40	År 50
Kostpris	100	100	100	100	100
Afskrevet tidligere år	0	20	40	60	80
Afskrivning året	20	20	20	20	20
Afskrivninger i alt	20	40	60	80	100
Nedskrevet værdi	80	60	40	20	0
ÅRL	År 10	År 20			
Kostpris	100	100			
Afskrevet tidligere år	0	50			
Afskrivning året	50	50			
Afskrivninger i alt	50	100			
Nedskrevet værdi	50	0			

Tabel 3 Beregningseksempel 2 goodwill⁸¹

Som det fremgår af eksemplet vil værdien efter IFRS SME være 60 % højere end værdien efter ÅRL efter 10 år, og efter 20 år, hvor værdien efter ÅRL er fuldt afskrevet, vil værdien efter IFRS SME være 60 % af kostprisen.

6.1.6 Analyse

Som det er beskrevet tidligere er der forskelle imellem IFRS SME og årsregnskabsloven på området for håndtering af goodwill. Selve udgangspunktet og måden goodwill skal behandles på er grundlæggende ens, men det er begrænsningerne, især ÅRL, der giver en forskel.

⁸¹ Egen tilvirkning

6.1.6.1 Begrænsning i afskrivningshorisont

Det er udelukkende muligt, at afskrive goodwill over højst 20 år i henhold til ÅRL⁸², hvor IFRS SME ikke giver nogen begrænsning på længden af afskrivningshorisonten, men udelukkende behandler en pålidelig estimeret levetid. Som det er vist i eksemplet i foregående afsnit, vil begrænsningerne give forskelle i virksomheder, som erhverver goodwill med en lang estimeret levetid. I dette tilfælde vil en virksomhed, der aflægger årsrapport efter IFRS SME efter 20 år fortsat have 60 % af kostprisen indregnet i årsrapporten, hvor en virksomhed, der aflægger årsrapport efter ÅRL, vil have fuldt afskrevet erhvervelsen af goodwill.

Det kan diskuteres om hvorvidt disse forskelle reelt vil blive udstillet, da der efter ÅRL § 11, stk. 3 er mulighed for at omgå begrænsningen på de 20 år ved, at henvise til det retvisende billede.

Det er forfatterens helt klare opfattelse, at det er svært, at omgå denne bestemmelse ved at henvise til det retvisende billede, da dette umiddelbart kræver at der opstår en fejl der er større end den, af revisor, beregnede væsentlighed⁸³. Da der samtidig er tale om regnskabsmæssige skøn⁸⁴, i forbindelse med vurdering af aktivets levetid, skal der mange gode argumenter til for at kunne anvende bestemmelsen i ÅRL § 11, stk. 3.

Hvis det antages, at goodwill - i eksempelvis en multinational koncern - overgik ved en erhvervelse ville der umiddelbart være belæg for, at anvende bestemmelsen i ÅRL § 11, stk. 3, da det antages, at værdien af denne goodwill vil være af en væsentlig størrelse, hvor årsrapporten ikke ville være retvisende ved en afskrivningshorisont på max. 20 år.

Det skal dog anføres, at diskussionen omkring bestemmelsen i ÅRL § 11, stk. 3 kommer helt an på sammensætningen af den resterende del af årsrapporten for den erhvervende virksomhed. Såfremt goodwillen er en mindre del af virksomhedens

⁸² Med mindre det giver et misvisende billede, hvor det så er muligt at forlænge afskrivningshorisonten.

⁸³ I forbindelse med revision af årsrapporter beregner revisor et væsentlighedsbeløb.

⁸⁴ Regnskabsmæssige skøn er ledelsens bud på et aktivs værdi eller en afskrivningshorisont mv. og det er således ikke muligt at bestemme det "korrekte" svar.

balance, vil det være svært, at argumenterer for en længere afskrivningshorisont end de 20 år efter bestemmelserne i ÅRL § 11, stk. 3. I det tilfælde, hvor regnskabsposten er en mindre del af balancen kræves der - alt andet lige - en forholdsvis større fejl for, at dette bliver væsentligt i årsrapporten og at man således kan argumentere for, at anvende bestemmelsen omkring det retvisende billede. I de fleste tilfælde vil goodwillen ved en virksomhedsoverdragelse kun udgøre en delmængde, idet man samtidig vil overtage produktionsmaskiner, varemærker mv. og i dette tilfælde vil goodwillandelen i balancen blive mindre.

I tilfælde hvor der finder en virksomhedsoverdragelse sted, og goodwill opstår som regnskabspost, og den erhvervende virksomheds balance ikke indeholder andet en den erhvervede virksomhed og som primært består af goodwill, antages det, at bestemmelsen efter ÅRL § 11, stk. 3 kan finde anvendelse da regnskabsposten er meget væsentlig og derfor vil mindre ”fejl” hurtigere give anledning til at diskutere det retvisende billede.

Det kan endvidere diskuteres om, der er tale om en egentlig forskel i praksis, da virksomhedsoverdragelser i de fleste tilfælde indeholder andet end goodwill. Når anskaffelsessummen er allokert til de respektive regnskabsposter opstår goodwill, som en residualpost, som i mange tilfælde ikke vil være væsentlig i forhold til den samlede årsrapport.

6.1.6.2 Standardiserede afskrivningshorisonter

I forbindelse med erhvervelse af goodwill kan det meget tit være svært at fastlægge den erhvervede goodwill's egentlige levetid. Det er et krav efter både ÅRL og IFRS SME, at der estimeres en pålidelig levetid på aktivet. Denne levetid anvendes udelukkende til, at bestemme afskrivningshorisonten. Der er dog tale om, i mange tilfælde, et svært regnskabsmæssigt skøn, da der er tale om en immateriel værdi. Derfor er det i mange tilfælde ikke muligt, at estimere en pålidelig levetid på goodwillen, hvorfor der skal anvendes den ”normale” afskrivningsperiode, jf. tidligere afsnit.

Denne standardiserede afskrivningshorisont er for IFRS SME 10 år mod 5 år efter ÅRL. Dette betyder at der i mange tilfælde vil være forskelle imellem IFRS SME og ÅRL, da der i mange tilfælde vil blive anvendt denne afskrivningshorisont.

6.1.7 Sammenfatning

Det er forfatterens opfattelse, at der i praksis vil være en mindre forskel i målingen af goodwill i årsrapporter efter henholdsvis ÅRL og IFRS SME. Denne opfattelse gælder dog udelukkende for selskaber, der ikke har mulighed for at estimere levetiden på goodwill pålideligt. Selskaber, hvor det er muligt at estimere levetiden pålideligt, vil, alt andet lige, ikke opleve forskelle, så længe levetiden er under 20 år.

Det er samtidig forfatterens opfattelse at IFRS SME giver regnskabsaflægger bedre muligheder for, at præsentere en årsrapport som, i større grad, er i overensstemmelse med den reelle markedsværdi af det enkelte selskab. IFRS SME giver større mulighed for, at udvide afskrivningshorisonten, som er den afgørende forskel på dette område, da IFRS SME ikke begrænser muligheden for, at anvende den estimerede afskrivningshorisont på samme måde, som ÅRL gør med begrænsningen om, at der skal afskrives over max. 20 år.

Det er forfatterens opfattelse, at denne regnskabspost ikke vil være problematisk eller bydefuld i forbindelse med en implementering af IFRS SME. Da det samtidig er konkluderet, at IFRS SME giver bedre mulighed for at præsentere det korrekte billede af virksomhedens finansielle stilling vurderes nytteværdien, at være positiv.

6.2 Udviklingsomkostninger

6.2.1 Definition af området

I forbindelse med gennemgang af dette område er det vigtigt, at forstå definitionen af udviklingsomkostninger. I mange større virksomheder er der i dag en grad af forskning og udvikling. Dette er nødvendigt for, at virksomhederne kan udvikle eksisterende forretningsområder, men vigtigere at udvikle nye forretningsområder og produkter. Det

er derfor ligeledes klart, at der her er tale om immaterielle aktiver, hvorfor vi bevæger os indenfor dette område.

Der har i mange år været diskussion om, hvor skillelinjen imellem forskning og udvikling går. Dog er det efterhånden klart defineret, at forskning er processen for, at (op)finde/ opdage et muligt produkt og udvikling er processen, hvor dette produkt udvikles og gøres klar til implementering.

Udviklingsomkostninger er i denne forbindelse ikke udvikling af aktiver mv., som deraf er omfattet af andre regnskabsregler.

6.2.2 Beskrivelse efter ÅRL

Årsregnskabsloven giver virksomheder klassificeret som B og C (mellemstor) mulighed for, at indregne udviklingsomkostninger som et aktiv⁸⁵, det er dog ikke et krav til virksomheder indenfor denne klassifikation. Såfremt udeladelse vil medføre, at årsrapporten ikke giver et retvisende billede af selskabets finansielle stilling, går det hen og bliver et krav for disse virksomheder.

Alle virksomheder klassificeret som C (stor) og D skal indregne udviklingsprojekterne i balancen, dog såfremt de generelle indregningskrav (for aktiver) er overholdt. Der er således ingen valgmulighed for C (stor) og D virksomheder.

Det er udelukkende udviklingsprojekter samt rettigheder der kan indregnes. Derved udelukkes de resterende typer af internt oparbejdede omkostninger.⁸⁶ I forlængelse heraf skal det anføres, at forskningsprojekter altid skal indregnes i resultatopgørelsen.

⁸⁵ Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, side 139

⁸⁶ Begrænsningen skyldes, at indregning af internt oparbejdede aktiver i et vist omfang ikke er tilladt efter EU-direktiverne og efter IFRS. (Indsigt i årsregnskabsloven side 185)

Som følge af den forskelligartede regnskabsmæssige behandling er det vigtigt, at belyse forskellene imellem forskningsprojekter og udviklingsprojekter. Nedenfor vil sondringen imellem forskning og udvikling blive oplyst⁸⁷.

Forskningsaktiviteter omfatter eksempelvis:

- Aktiviteter som har til formål at indhente ny viden
- Søgen efter og evaluering og endelig udvælgelse af forskningsresultaters anvendelsesmuligheder og anden viden
- Søgen efter alternative materialer, anordninger, produkter, processer, systemer eller tjenesteydelser
- Udformning, design, evaluering og endelig udvælgelse af mulige alternativer til nye eller forbedrede materialer, anordninger, produkter, processer, systemer, it-systemer eller tjenesteydelser.

Udviklingsaktiviteter omfatter eksempelvis:

- Design, opførelse og testning af prototyper og modeller før produktion og anvendelse
- Design af værktøj, opspændingsværktøj, støbeforme og stempler, der indebærer ny teknologi
- Design, opførelse og drift af et forsøgsproduktionsanlæg, hvis omfang ikke er økonomisk rentabelt for erhvervsmæssig produktion
- Design, opførelse og testning af et valgt alternativ til nye eller forbedrede materialer, anordninger, produkter, processer, systemer, it-systemer eller tjenesteydelser.

Det skal bemærkes, at det er vigtigt, at der er gennemsigtighed i de forskellige processer. Såfremt det ikke er muligt, at separere processerne skal alle omkostningerne i resultatopgørelsen. Indregning af udviklingsprojekter skal foretages systematisk og

⁸⁷ Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, side 139-140

konsekvent, hvorved det ikke er muligt, at til og fravælge løbende på forskellige projekter, da dette ville give mulighed for regnskabsmanipulation i ly af loven.

Bestemmelserne der angiver indregningsforskelle imellem mellemstore og store virksomheder er i tråd med den resterende del af årsregnskabsloven, hvor kravene til årsrapporten skærpes i takt med virksomhedernes størrelse.

Efter indregning af udviklingsprojektet skal dette afskrives i henhold til ÅRL § 43:

”Kostpris, dagsværdi eller genindvindingsværdi for immaterielle og materielle anlægsaktiver med begrænset brugstid skal formindskes med afskrivninger, der tilsigter en systematisk afskrivning af aktiverne over deres brugstid. Dette gælder dog ikke aktiver, der løbende reguleres til dagsværdi i medfør af § 38.

Stk. 2. Afskrivninger skal beregnes under hensyntagen til aktivets forventede restværdi efter afsluttet brugstid målt til værdien på tidspunktet for brugstidens begyndelse.

Stk. 3. Uanset stk. 1 må immaterielle anlægsaktiver ikke afskrives over en periode, der overstiger 20 år.”

6.2.3 Beskrivelse efter IFRS SME

I forbindelse med udviklingsomkostninger befinder vi os i afsnit 18 som omfatter immaterielle aktiver ud over goodwill.

Det fremgår eksplicit af IFRS SME §§18.14 – 18.15, at det ikke er tilladt at aktivere udviklingsomkostninger efter IFRS SME.

6.2.4 Forskelle imellem ÅRL og IFRS SME

	IFRS SME	ÅRL B + C (mellemstor)	ÅRL C (stor) + D
Indregning	Resultatopgørelsen	Resultatopgørelsen eller balancen ved tilvalg	Balancen
Første indregning	-	Kostpris	Kostpris
Afskrivning	-	Straksafskrivning eller aktivets levetid dog max. 20 år	Aktivets levetid dog max. 20 år

Tabel 4 Forskelle imellem ÅRL og IFRS for udviklingsomkostninger⁸⁸

6.2.5 Beregningseksempel

Til illustration af forskellene er der valgt et fiktivt eksempel. Det fiktive eksempel tager udgangspunkt i udvikling af nyt produkt. Udviklingen er valgt, at vare 5 år og omkostninger pr. år er 100. Samlet udviklingsomkostninger bliver således 500. Fra og med år 6 sættes produktet i salg og har en indtægt på 100 pr. år. Eksemplet er sat til, at vare 25 år, da den maximale afskrivningsperiode ifølge ÅRL er 20 år.

Det er valgt, at præsentere beregningerne for de første 10 år og efterfølgende regnskabspåvirkning hver 5 år⁸⁹.

Vi har valgt udelukkende, at indeholde påvirkningen af produktet, og der er således ikke tale om en komplet årsrapport.

⁸⁸ Egen tilvirkning

⁸⁹ Beregningerne for de mellemliggende perioder er således skjult, og det skal ikke opfattes som en sammenfatning af de 5 år.

Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder

- En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder

Vi vælger, at præsentere beregningerne for IFRS SME først.

IFRS SME	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	15	20	25
Resultatopgørelse													
Omsætning	0	0	0	0	0	100	100	100	100	100	100	100	100
Udviklingsomkostninger	-100	-100	-100	-100	-100	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultat	-100	-100	-100	-100	-100	100	100	100	100	100	100	100	100
Aktiver													
Udviklingsomkostninger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Likvider	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	500	1000	1500
Aktiver i alt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	500	1000	1500
Passiver													
Overført resultat	-100	-200	-300	-400	-500	-400	-300	-200	-100	0	500	1000	1500
Gæld	100	200	300	400	500	400	300	200	100	0	0	0	0
Passiver i alt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	500	1000	1500

Tabel 5 Beregningseksempel 1 udviklingsomkostninger⁹⁰

I henhold til IFRS SME er det ikke tilladt at aktivere udviklingsomkostninger. Derfor har omkostningerne de første 5 år ren resultatpåvirkning. Påvirkningen af produktet har efterfølgende ren positiv indvirkning på årsrapporten, da der ingen afskrivninger skal modregnes.

Som det fremgår af ovenstående går investeringen, i henhold til overført overskud, først i 0 efter 10 år.

Investeringen ender med, at give et overført resultat på samlet 1.500 hvilket er genereret på de sidste 15 år med overskud på driften.

⁹⁰ Egen tilvirkning

Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder

- En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder

Nedenfor opstilles samme scenarie, blot i henhold til ÅRL. Det er valgt, at afskrive udviklingsomkostningerne over de maximale 20 år for, at give det bedste billede af forskellene.

ÅRL, stor C + D	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	15	20	25
Resultatopgørelse													
Omsætning	0	0	0	0	0	100	100	100	100	100	100	100	100
Udviklingsomkostninger	0	0	0	0	0	-25	-25	-25	-25	-25	-25	-25	-25
Resultat	0	0	0	0	0	75	75	75	75	75	75	75	75
Aktiver													
Udviklingsomkostninger	100	200	300	400	500	475	450	425	400	375	250	125	0
Likvider	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	500	1000	1500
Aktiver i alt	100	200	300	400	500	475	450	425	400	375	750	1125	1500
Passiver													
Overført resultat	0	0	0	0	0	75	150	225	300	375	750	1125	1500
Gæld	100	200	300	400	500	400	300	200	100	0	0	0	0
Passiver i alt	100	200	300	400	500	475	450	425	400	375	750	1125	1500

Tabel 6 Beregningseksempel 2 udviklingsomkostninger⁹¹

Af ovenstående fremgår det, at resultatpåvirkningen er mindsket, både i forhold til, at der ikke er en periode med underskud men ligeledes med hensyn til, at overskuddet er reduceret med afskrivningerne af de aktiverede udviklingsomkostninger.

I perioden hvor udviklingen finder sted kan dette aflæses på værditilvæksten i aktiverne, modsat efter IFRS SME, hvor der de første 5 år ikke kunne aflæses nogen værdi af produktet.

Eksemplet efter ÅRL giver ikke underskud i løbet af de 25 år, men har de første 5 år et resultat på 0, som følge af, at udviklingsomkostningerne aktiveres.

⁹¹ Egen tilvirkning

6.2.6 Analyse

Det kan konkluderes ud fra eksemplerne i foregående afsnit, at der er forskel på hvilken regnskabsstandard der anvendes ved rapportering af udviklingsomkostninger.

Som det fremgår af ovenstående eksempel er der udsving i resultatet efter IFRS SME i forhold til ÅRL. Det er en meget teoretisk diskussion om, hvilken rapporteringsmodel, der giver det mest korrekte billede af selskabets finansielle situation.

6.2.6.1 IFRS SME

Rapporteringen efter IFRS SME giver et billede af et selskab, hvis præstationer svinger væsentligt idet, at resultatet går fra stort underskud til et stort overskud. Endvidere er der de første 5 år ingen værdier præsenteret i rapporteringen, hvilket alt andet lige giver et negativt billede af selskabets finansielle situation.

Dette faktum, at der ikke repræsenteres værdier i årsrapporten sammenholdt med det voksende overførte underskud og gæld kunne give anledning til en vurdering om hvorvidt, der er tale om en virksomhed, der har mulighed for at overleve. Modsat bliver rapporteringen fra og med år 10 forøget i positiv retning, som følge af den manglende afskrivning af aktiveret udviklingsomkostninger.

Dette faktum kunne endvidere betyde, at en analyse af selskabet kunne ende med, at blive for positiv, da man udelukkende kan registrere en meget positiv indtjening.

6.2.6.2 ÅRL

Rapporteringen efter ÅRL indsnævrer udsvinget i selskabets præstationer, hvilket udelukkende skyldes aktiveringen af udviklingsomkostningerne.

Efter ÅRL er det muligt for regnskabslæser, at identificere hvilke værdier der er til stede i selskabet, da udviklingsomkostningerne aktiveres og derved er med til, at give værdi for selskabet.

Aktiveringen af udviklingsomkostningerne har altså 2 konsekvenser:

- Resultatudjævning
- Præsentation af værdi

Det kan diskuteres om, hvorvidt resultatudjævningen kan betragtes som regnskabsmanipulation, da man undlader, at rapportere underskuddet i udviklingsperioden, men i forbindelse med denne betragtning skal sondringen omkring forskning og udvikling inddrages.

Netop sondringen mellem forskning og udvikling skal være medvirkende til, at der ikke aktiveres projekter, som efterfølgende opgives og derved straks afskrives på dette tidspunkt. Sondringen er inddraget i ÅRL for, at regnskabsmanipulation i størst mulig udstrækning kan undgås.

6.2.7 *Sammenfatning*

Som følge af gennemgangen og analysen af forskellen på regnskabsposten i forhold til ÅRL og IFRS SME kan der ikke gives en 100 % entydig konklusion om hvorvidt, hvilken form der er bedst for de danske virksomheder, at aflægge efter.

Det skal understreges, at der ikke er forskel i cash flowet i de anvendte eksempler, men det udelukkende er et spørgsmål om præsentation i årsrapporten.

Der kan dog argumenteres for, at den mest retvisende måde at rapportere udviklingsomkostninger på er, at anvende ÅRL. ÅRL er medvirkende til, at der indregnes udviklingsomkostninger i balancen, hvorved de repræsenterer et aktiv for selskabet. Endvidere er det forfatterens vurdering, at resultatudjævningen giver et mere korrekt billede af selskabets præstationer når salget sættes i gang. Såfremt der ikke er afskrivninger af en tidligere væsentlig investering vil selskabet således ”overpræstere”.

Vores konklusion vil derfor, på dette område, være, at overgang til IFRS SME teoretisk vil, alt andet lige, være medvirkende til en anderledes regnskabsrapportering. Endvidere

vil dette medføre et skridt hen i mod den resultatorienterede regnskabstankegang, hvor Danmark med ÅRL af 2001 gik i retning af den balanceorienterede tankegang.

Det vurderes dog, at forskellene i praksis ikke vil give anledning til store forskelle, da der ikke er mange små og mellemstore virksomheder, der har forsknings- og udviklingsafdelinger, og i de tilfælde hvor dette finder sted vil virksomhederne i mange tilfælde ikke kunne opfylde betingelserne, omkring adskillelse af processerne mv. til indregning af udviklingsprojekter i balancen.

Der er ingen hindringer for danske virksomheders anvendelse af IFRS SME på dette område, da behandlingen er i overensstemmelse med, hvorledes disse virksomheder på nuværende tidspunkt behandler omkostningerne.

6.3 Aktiebaseret vederlæggelse

6.3.1 Definition af området

Dette område omhandler umiddelbart alle former for aktiebaseret aflønning, som aflønning af medarbejdere, men ligeledes vederlæggelse til leverandører mv. Fokus er på aflønning af medarbejdere, hvorfor dette vil blive anvendt ved eksempler mv., men reglerne er ens hvad enten, der er tale om leverandører (eller lignende) eller medarbejdere.

Det skal understreges, at aktiebaseret vederlæggelse er forholdsvis sjældent anvendt i de små og mellemstore virksomheder i Danmark. Dog er dette en mulighed, og da dette anvendes af de største virksomheder indenfor SME segmentet har vi valgt at analysere dette område. Aktiebaseret vederlæggelse kan endvidere forekomme i de mindre virksomheder i forbindelse med f.eks. generationsskifte mv.

Der er tale om forskellige typer af aktiebaseret vederlæggelse i dette afsnit:

- Egenkapitalbaserede ordninger
- Kontantbaserede ordninger

6.3.1.1 Egenkapitalbaserede ordninger

Disse ordninger er ordninger, hvor virksomheden anvender f.eks. aktier og aktieoptioner, som aflønning af medarbejderne eller leverandører. Her træder egenkapitalinstrumentet i stedet for en kapital aflønning.

6.3.1.2 Kontant baserede ordninger

Disse ordninger er ordninger, hvor virksomheden aflønner medarbejderne eller en leverandør i henhold til f.eks. udviklingen i aktiekursen. Disse ordninger udløser altså ikke er direkte ejerskab af et egenkapitalinstrument.

6.3.2 Beskrivelse efter ÅRL

Den danske årsregnskabslov stiller ingen direkte krav om indregning af aktiebaseret aflønning. ÅRL § 98b stiller dog krav om, at virksomheden skal oplyse om omfanget af den aktiebaserede aflønning til ledelsen. Dette er udelukkende gældende for de egenkapitalbaserede ordninger, da de kontantbaserede ordninger indgår under ÅRLs generelle bestemmelser omkring indregning og måling.

I forbindelse med udarbejdelse af regnskabsvejledning 20 (Oplysning om aktiebaseret vederlag) er der dog implementeret en række yderligere oplysningskrav.

Som det er beskrevet ovenfor stiller ÅRL krav til noteoplysninger efter § 98b. ÅRL § 98b er et krav for danske C virksomheder, men i mange tilfælde kan det diskuteres om hvorvidt B virksomheder kan undlade, at følge ÅRL § 98b. I forbindelse med den seneste ændring af dansk regnskabspraksis, som følge af implementeringen af årsregnskabsloven fra 2001, blev der i dansk regnskabslovgivning indført en ny begrebsramme i den danske regnskabsregulering. Begrebsrammen indeholder, som beskrevet i kapitel 5.1, en generalklausul om, at årsrapporter skal være retvisende.

Det kan diskuteres om hvorvidt en årsrapport i B virksomheder giver et retvisende billede uden at følge ÅRL § 98 b. ÅRL § 12 angiver, hvilke opgaver årsrapporten skal kunne medhjælpe. I forbindelse med aktiebaserede aflønning kan det diskuteres om

hvorvidt regnskabsbruger kan ”håndhæve” kontrolopgaven⁹². Såfremt dette ikke er tilfældet ved anvendelse udelukkende, af de i ÅRL angivne regler, for B virksomheder skal virksomheden vælge, at følge ÅRLs bestemmelser for C virksomheder.

6.3.2.1 Egenkapitalbaserede ordninger

Som følge af ovenstående er der altså ikke krav om indregning af egenkapitalbaserede ordninger i resultatopgørelsen, men det kan diskuteres om hvorvidt en årsrapport med væsentlige aktiebaserede vederlagstransaktioner giver et retvisende billede ved manglende indregning af disse. Som følge heraf anbefaler nogle revisorer, at disse indregnes i resultatopgørelsen i overensstemmelse med IFRS 2⁹³.

Dog skal der altid foretages en sontring om, hvorvidt ordningen er væsentlig for årsrapporten, eller om omfanget er af en uvæsentlig karakter, hvorved dette kan udelades af årsrapporten uden, at give væsentlige fejl i årsrapporten.

6.3.2.2 Kontantbaserede ordninger

Såfremt ledelsen tilbyder kontantafregning af aktiebaserede ordninger til medarbejderne har selskabet en forpligtelse som, i henhold til de almindelige regler i ÅRL, skal indregnes i selskabets balance⁹⁴. Da dette falder indenfor de normale indregnings- og målingsprincipper og behandles derefter, vil denne afhandling ikke behandle dette dybere.

⁹² ÅRL § 12 knytter 3 beslutningsopgaver til informationsbehovene, der i loven er formuleret som; placering af regnskabsbrugernes egne ressourcer, ledelsens forvaltning af virksomhedens ressourcer og fordeling af virksomhedens ressourcer. Disse 3 beslutningsopgaver kan endvidere opdeles i følgende 3 kategorier: Prognoseopgaven, Kontrolopgaven, Fordelingsopgaven.

⁹³ KPMG, regnskabsmæssige fokusområder 2006, side 6

⁹⁴ KPMG, regnskabsmæssige fokusområder 2006, side 6

6.3.3 Beskrivelse efter IFRS SME

IFRS SME stiller, i lighed med IFRS 2, krav om indregning af aktiebaseret vederlæggelse.

Modsat ÅRL har IFRS SME et regelsæt for aktiebaseret vederlæggelse. Dette regelsæt omfatter de 2 forskellige ordninger:

- Egenkapitalbaserede ordninger
- Kontantbaserede ordninger

6.3.3.1 Egenkapitalbaserede ordninger

En virksomhed skal indregne ydelser og varer modtaget i henhold til ordningen, når den modtager ydelsen eller varen.

Den modtagne ydelse skal som udgangspunkt indregnes under aktiverne⁹⁵, men såfremt ydelsen eller varen ikke opfylder kriterierne for et aktiv skal dette posteres, som en omkostning i resultatopgørelsen. Denne sondring følger endvidere de generelle indregnings- og målingsprincipper i IFRS SME.

Der skal skelnes imellem ydelser der er modtaget og ydelser, som løbende, over en periode, vil blive modtaget.

Vederlag, hvor ydelsen er modtaget, eller hvor det ikke er muligt at angive hvornår dette modtages, skal indregnes fuldt i selskabets årsrapport. Hvorvidt vederlaget skal posteres, som en omkostning eller aktiv afgøres af de generelle bestemmelser omkring indregning og måling. Såfremt der ikke udstedes aktier på samme tid, som ydelsen modtages posteres denne, som en separat post direkte på egenkapitalen⁹⁶.

⁹⁵ IFRS SME 26.4

⁹⁶ Den skal således ikke posteres som en gældspost som ellers kunne udledes af de generelle indregnings- og målingsprincipper.

Vederlag, hvor ydelsen vil blive modtaget løbende over en periode skal indregnes løbende og i takt med, at ydelsen bliver modtaget. Der kan her ligeledes være tale om, at der skal opnås forskellige kriterier for at udløse vederlaget.

Værdiansættelsen af aktier og aktieoptioner mv. skal foretages til dagsværdi, men dette er for mange virksomheder svært, hvorfor denne værdiansættelse foregår efter et hiraki:

1. Markedspris, hvis der er tale om et velfungerende marked.
2. Alternativ måling
 - a. Aktier: 2 forskellige måder til alternativ værdiansættelse
 - i. Registrerede transaktioner af selskabets aktier
 - ii. Uafhængig værdiansættelse af aktierne
 - b. Aktieoptioner mv.: Der kan anvendes registrering af transaktioner i selskabets aktier og aktieoptioner.
3. Alternativ måling
 - a. Alternativ beregning i henhold til ledelsens bedste skøn⁹⁷.

6.3.4 Forskelle imellem ÅRL og IFRS SME

Nedenfor gives en opsummeret opgørelse over de forskelle der eksisterer imellem IFRS SME og ÅRL på området for aktiebaseret vederlæggelse.

6.3.4.1 Kontantbaseret ordning

	IFRS SME	ÅRL
Løbende indregning	Resultatopgørelse samt forpligtelser	Resultatopgørelse samt forpligtelser
Afregning	Egenkapital samt udligning af forpligtelser	Egenkapital samt udligning af forpligtelser

Tabel 7 Forskelle imellem ÅRL og IFRS SME for aktiebaserede vederlæggelse – kontantbaseret ordning⁹⁸

⁹⁷ IFRS SME 26.10 (c) og IFRS SME 26.11 (c) angiver mere direkte hvorledes beregning skal foretages, men dette ligger uden for denne afhandlings område.

⁹⁸ Egen tilvirkning

Som det fremgår af ovenstående opsummering for de kontantbaseret ordninger, skal aktiebaserede vederlæggelse, efter henholdsvis IFRS SME og ÅRL behandles ens.

6.3.4.2 Egenkapitalbaseret ordning

	IFRS SME	ÅRL
Løbende indregning	Resultatopgørelse samt egenkapital	Noteoplysninger
Afregning	Egenkapital	Ren egenkapitalposter. (overført resultat og kapital)

Tabel 8 Forskelle imellem ÅRL og IFRS SME for aktiebaserede vederlæggelse – egenkapitalbaseret ordning⁹⁹

Som det fremgår af ovenstående opsummering for de egenkapitalbaserede ordninger, skal aktiebaseret vederlæggelse, efter henholdsvis IFRS SME og ÅRL behandles forskelligt.

Der er grundlæggende forskel idet den aktiebaserede vederlæggelse efter IFRS SME skal indregnes over resultatopgørelsen, hvor vederlæggelsen efter ÅRL udelukkende skal oplyses som en note i årsrapporten. Når der skal ske endelig afregning efter ÅRL sker dette, som en ren egenkapitalposter.

6.3.5 Beregningseksempel

Nedenfor vil vi give et eksempel på indregning af aktiebaseret vederlæggelse efter henholdsvis ÅRL og IFRS SME. Der vil udelukkende blive givet eksempel på den egenkapitalbaseret ordning, da der, jf. tidligere gennemgået, ikke er forskel på behandling af den kontantbaserede ordning efter henholdsvis ÅRL og IFRS SME.

Det antages, at der er tale om et aktieoptionsprogram, hvor medarbejderne over en 5 årig periode optjener retten til en værdi ansat til 250¹⁰⁰. Det er forudsat, at denne først giver ret til aktierne efter en 5 årig periode.

⁹⁹ Egen tilvirkning

Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder

- En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder

ÅRL	1	2	3	4	5
Resultatopgørelse					
Personaleomkostninger	0	0	0	0	0
Resultat	0	0	0	0	0
Passiver					
Kapital	0	0	0	0	250
Overført resultat	0	0	0	0	-250
Egenkapital i alt	0	0	0	0	0
Gæld	0	0	0	0	0
Passiver i alt	0	0	0	0	0

Tabel 9 Beregningseksempel 1 aktiebaserede vederlæggelse¹⁰¹

Som det fremgår af ovenstående eksempel indregnes der ikke en forpligtelse efter ÅRL. Der vil udelukkende være tale om at selskabet er forpligtet til at oplyse omkring disse optioner i en noteoplysning. Endvidere fremgår det ligeledes at der er tale om en ren egenkapitalpostering når optionerne skal realiseres til aktier for medarbejderne.

¹⁰⁰ Det forudsættes at den samlede dagsværdi for aktieoptionerne er 250. Det forudsættes endvidere at det kan estimeres pålideligt hvor mange af optionerne der vil blive udnyttet.

¹⁰¹ Egen tilvirkning

Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder

- En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder

IFRS SME	1	2	3	4	5
Resultatopgørelse					
Personaleomkostninger	-50	-50	-50	-50	-50
Resultat	-50	-50	-50	-50	-50
Passiver					
Kapital	0	0	0	0	250
Overført resultat	-50	-100	-150	-200	-250
Aktiebaseret vederlæggelse	50	100	150	200	0
Egenkapital i alt	0	0	0	0	0
Passiver i alt	0	0	0	0	0

Tabel 10 Beregningseksempel 2 aktiebaserede vederlæggelse¹⁰²

Som det fremgår ovenfor bliver der efter IFRS SME indregnet en forholdsmæssig værdi i resultatopgørelsen i den løbende periode, hvorefter realiseringen af aktierne sker ved udligning af den oparbejdede egenkapitalpost. Egenkapitalen efter de 2 metoder giver ligeledes løbende samme resultat, da forpligtelsen til det aktiebaserede vederlæggelse indregnes direkte på egenkapitalen.

Set efter en periode over 5 år er det samlede resultat af dette optionsprogram ens for de 2 eksempler. Resultatet er, efter begge standarder, at påvirkningen er en egenkapitalpåvirkning på 0 da den endelige påvirkning er 250 yderligere i kapital og 250 mindre i overført resultat.

Forskellen består altså udelukkende i hvordan dette resultat, løbende over en periode på 5 år, fremkommer.

¹⁰² Egen tilvirkning

6.3.6 Analyse

Som det blev fremlagt i foregående afsnit er det endelige resultat af et optionsprogram, efter en given periode, ens for henholdsvis det selskab der aflægger efter IFRS SME og ÅRL.

Når det nu er fastslået, at der ikke er forskel i det endelige resultat efter henholdsvis IFRS SME og ÅRL er det endvidere meget vigtigt, at understrege, at der er forskel i hvilket billede de forskellige årsrapporter vil give løbende.

Det er forfatterens betragtning, at IFRS SME betragter aktiebaseret vederlag som en løbende omkostning hvor ÅRL betragter det som en almindelig aktieudvidelse uden provenu.

Den løbende optjening af rettighederne bliver, efter IFRS SME, præsenteret som en hver anden personaleomkostning i resultatopgørelsen, samt som en egenkapitalpost. Det er forfatterens opfattelse, at en manglende indregning efter ÅRL vil stride imod de generelle bestemmelser i ÅRL angående indregning af gældsposter. ÅRL § 33 angiver således at:

”Et aktiv skal indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden og aktivets værdi kan måles pålideligt. Virksomheden kan dog undlade at indregne udviklingsprojekter og internt oparbejdede immaterielle rettigheder såsom patenter, koncessioner, varemærker og lignende rettigheder. Virksomheden kan ikke indregne andre internt oparbejdede immaterielle aktiver.

Stk. 2. En forpligtelse skal indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Stk. 3. Ved indregning og måling af aktiver og forpligtelser skal der tages hensyn til alle forhold, herunder forudsigelige risici og tab, der fremkommer inden det tidspunkt, hvor årsrapporten udarbejdes, og som bekræfter eller afkræfter forhold, som er opstået senest på balancedagen.”

Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder

- En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder

Som det fremgår af ÅRL § 33 burde forpligtelsen af et givent optionsprogram skulle indregnes løbende i årsrapporten, men da ÅRL ikke direkte kræver indregning af aktiebaseret vederlag anvendes denne paragraf ikke. Den danske praksis kan underbygges af opfattelsen af, hvem de økonomiske fordele vil fragå. Der er reelt tale om, at det ikke er selskabet der har en omkostning ved sådanne aktieprogrammer, men at det reelt set er virksomhedernes ejere der taber økonomiske fordele. Denne antagelse medfører, at det er logisk, at omkostningen ikke føres i virksomheden men hos ejerne.

Nedenfor vil ejernes regnskabspåvirkning blive vist^{103 104}.

IFRS SME	1	2	3	4	5
Indre værdi primo	1000	950	900	850	800
Resultat af kapitalandel	-50	-50	-50	-50	-50
Aktiebaseret vederlæggelse	50	100	150	200	0
Indre værdi ultimo	1.000	1.000	1.000	1.000	750
ÅRL	1	2	3	4	5
Indre værdi primo	1000	1000	1000	1000	1000
Resultat af kapitalandel	0	0	0	0	0
Aktieudvidelse	0	0	0	0	-250
Indre værdi ultimo	1000	1000	1000	1000	750

Tabel 11 Beregningseksempel 3 aktiebaserede vederlæggelse¹⁰⁵

¹⁰³ Det antages at indre værdi er 1.000 primo første år. Det er udelukkende virkningen af optionsprogrammet der vises.

¹⁰⁴ Der er IKKE tale om hvordan ejernes selskab præsenterer kapitalandelen efter hhv. IFRS SME og ÅRL. Dette er udelukkende for at vise hvilken værdi ejerne har ifølge indre værdi.

¹⁰⁵ Egen tilvirkning

Ovenfor ses det, at ejerne med en dattervirksomhed, der aflægger efter ÅRL, ikke vil kunne identificere værdifaldet løbende, som følge af optionsprogrammet. Eneste bevægelse som følge af optionsprogrammet vil være egenkapitalposteringen i år 5. Men som følge af, at IFRS SME ikke indregner den løbende postering som gæld, men som en egenkapitalpost vil resultatet efter IFRS SME give samme resultat. I ejernes øjne vil der altså ikke være forskel i hvorledes det aktiebaserede vederlæggelse behandles i dattervirksomheden.

I forbindelse med ovenstående eksempler ses det, at der løbende er mulighed for at skjule de reelle omkostninger, da aktievederlag ikke indregnes løbende i resultatopgørelsen. I forbindelse med det store IT opsving omkring år 2000 og frem var aktievederlæggelse anvendt i stor stil. I mange af disse virksomheder var der ingen omsætning, men udelukkende tale om virksomheder, som satsede på udvikling og herefter salg af virksomheden. Disse virksomheder anvendte i stor stil aktiebaseret vederlæggelse, hvilket betød, at det ikke altid var muligt, at identificere de reelle omkostninger i disse virksomheder.

6.3.7 Sammenfatning

Som det er vist i ovenstående eksempler, i foregående afsnit, har ÅRL, som udgangspunkt, det problem, at der ikke bliver afspejlet en løbende omkostning med hensyn til aktiebaseret vederlæggelse. ÅRL præsenterer først virkningen af den aktiebaserede vederlæggelse i det øjeblik programmet bliver realiseret, hvorimod rapporteringen efter IFRS SME indregner omkostningen løbende.

Det kan diskuteres om hvorvidt der er tale om en omkostning for selskabet eller for ejerne af selskabet, men det er forfatterens klare holdning at den løbende indregning i resultatopgørelsen er positiv for regnskabslæser¹⁰⁶, da det herved er muligt at identificere de reelle omkostninger.

¹⁰⁶ Om det så løbende skal reguleres direkte over overført overskud eller over resultatopgørelsen vil vi ikke give vores konklusion på.

Som følge af den løbende indregning efter IFRS SME er det forfatterens holdning til dette område, at et skifte fra ÅRL til IFRS SME vil give regnskabslæser en bedre forudsætning for at gennemskue selskabet på baggrund af årsrapporten. Dette ligger i tråd med tidligere konklusioner om, at en balanceorienteret regnskabsregulering giver den bedste forudsætning for regnskabslæser. Dette kan endvidere ligeledes underbygges af de førnævnte revisorer der anbefaler anvendelse af IFRS 2 ved væsentlige aktieoptionsprogrammer. Det skal dog pointeres, at forskellene imellem ÅRL og IFRS SME ikke vurderes, at gøre regnskabsaflæggelsen uhåndterbar for de danske virksomheder, såfremt regnskabsaflæggelsen skulle ske efter IFRS SME frem for ÅRL.

Dette begrundes endvidere med, at disse programmer ikke er udbredt i de mindste virksomheder i Danmark. Det vil således primært være de større virksomheder der har disse aktievederlagsprogrammer. Disse virksomheder vil normalt have en regnskabsfunktion, der kan håndtere regnskabspraksis vedrørende disse programmer.

6.4 Nedskrivning af aktiver (nedskrivningstest)

6.4.1 Definition af området

I det følgende vil der ske en gennemgang af den regnskabsmæssige behandling af nedskrivning af aktiver, både efter ÅRL og IFRS SME. Reglerne om nedskrivning af aktiver fremgår af ÅRL § 42 og IFRS SME sektion 27.

I det følgende vil vi fokusere på materielle og immaterielle anlægsaktiver på grund af afhandlingens begrænsede omfang. Anlægsaktiver omfatter endvidere finansielle anlægsaktiver, som vi ligeledes ikke vil behandle.

Af sektion 27 i IFRS SME fremgår det, at denne omfatter både varebeholdninger og materielle og immaterielle anlægsaktiver. På grund af afhandlingens begrænsede omfang samt for, at få den bedst mulige sammenlignelighed med ÅRL, har vi valgt kun, at behandle materielle og immaterielle anlægsaktiver.

6.4.2 Beskrivelse efter ÅRL

Nedskrivninger af aktiver reguleres primært efter ÅRL § 42, som nævnt ovenfor. Denne angiver:

”§ 42. Anlægsaktiver, der ikke løbende reguleres til dagsværdi efter §§ 37 eller 38, skal nedskrives til en lavere genindvindingsværdi.

Stk. 2. Er det ikke muligt at fastsætte en genindvindingsværdi for det enkelte aktiv, skal aktiverne vurderes samlet i den mindste gruppe af aktiver, hvor der ved en samlet vurdering kan fastsættes en pålidelig genindvindingsværdi. En nedskrivning af en sådan gruppe af aktiver fordeles systematisk på de enkelte aktiver. ”

Såfremt anlægsaktiver ikke reguleres til dagsværdi løbende skal disse nedskrives til genindvindingsværdien såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi¹⁰⁷.

Det skal endvidere bemærkes at tidligere foretagne opskrivninger ligeledes skal nedskrives, såfremt genindvindingsværdien er lavere¹⁰⁸.

Inden vi går videre med gennemgang og analyse af reglerne i ÅRL omkring nedskrivningstest vil vi fastlægge forskellige begreber, som læser skal være bekendt med, da disse anvendes i gennemgangen.

Nettosalgsværdien defineres som, beløbet opnået ved salg af et aktiv i en handel mellem kvalificerede, villige og uafhængige parter¹⁰⁹.

Dagsværdien er den værdi et aktiv forventes at kunne handles til, ved en handel mellem kvalificerede og uafhængige parter.

¹⁰⁷ Årsregnskabslovens § 42, stk. 1.

¹⁰⁸ Årsregnskabslovens § 43, stk. 3, nr. 2

¹⁰⁹ Bilag 1 i Årsregnskabsloven

Kapitalværdi er den tilbagediskonterede værdi – nutidsværdien - af fremtidige pengestrømme, som et specifikt aktiv eller en gruppe aktiver vil indbringe på balancedagen, såfremt disse fortsat anvendes i deres nuværende form¹¹⁰. Definitionen af kapitalværdien fremgår af den kommenterede version af årsregnskabsloven.

Ofte er det lettere at anvende dagsværdi eller nettosalgsværdi i forhold til kapitalværdien, da der her kræves anvendelse af skøn og vurderinger, hvorfor der vil være større usikkerhed omkring værdier fastsat efter kapitalværdimetoden end nettosalgsmetoden. I forhold til regnskabsbrugernes nytteværdi og troværdighed til årsrapporten, så vil beløb fastsat mindst muligt efter skøn være mest pålidelig.

Genindvindingsværdien defineres i årsregnskabslovens bilag 1, som den højeste værdi af kapitalværdien og salgsværdien fratrukket forventede omkostninger ved salg af aktivet.

Cash Generating Unit (CGU) – såfremt det ikke er muligt at med en rimelig indsats, at beregne eller skønne en kapitalværdi eller en nettosalgsværdi for enkelt aktiver skal værdien i stedet opgøres for den mindste gruppe af aktiver, hvor en genindvindingsværdi kan fastsættes. Disse kaldes ifølge IAS 36 CGU'er – en pengestrømsgenererende enhed, i det fleste danske små og mellemstore virksomheder, er det den samlede virksomhed der betragtes, som en samlet CGU.

6.4.2.1 Måling

Før selve gennemgangen af nedskrivningstesten vil vi gennemgå generelle måling og indregningsmetoder for immaterielle og materielle anlægsaktiver, da grundlaget for foretagelse af nedskrivningen er afhængig af dette.

En aktiv skal indregnes i balancen, når det opfylder betingelserne i ÅRL § 33. Heri fremgår følgende definition:

¹¹⁰ Bilag 1 i Årsregnskabsloven

”Et aktiv skal indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden og aktivets værdi kan måles pålideligt.”

6.4.2.1.1 Materielle anlægsaktiver

6.4.2.1.1.1 Første måling

Materielle anlægsaktiver skal ved første indregning måles til kostpris i balancen, jf. ÅRL § 36. Kostprisen skal, i henhold til, ÅRL § 40, indeholde alle omkostninger, der kan henføres til anskaffelsen af aktivet, indtil det tidspunkt, hvor aktiveret tages i brug.

6.4.2.1.1.2 Efterfølgende måling

Såfremt den regnskabsmæssige værdi er højere end genindvindingsværdien, kræves der i henhold til ÅRL § 42 nedskrivning af aktivet. En nedskrivning eller en tilbageførsel af en tidligere foretaget nedskrivning påvirker det fremadrettede afskrivningsgrundlag.

Materielle anlægsaktiver med begrænset brugstid skal afskrives systematisk over den vurderede brugstid. Opgørelsen af afskrivningsgrundlaget sker som kostprisen fratrukket scrapværdi og eventuelle foretagne nedskrivninger, jf. ÅRL § 43, stk. 1. Dette gælder dog ikke aktiver der reguleres til dagsværdi efter ÅRL § 38.

6.4.2.1.2 Cash Generating Unit

Såfremt et aktiv er afhængigt af andre aktiver for at generere en pengestrøm, er det ikke muligt, at anse de enkelte aktiver som selvstændige enheder. Såfremt dette er tilfældet, ses aktivet, som en del af en gruppe, jf. definitionen ovenfor om en pengestrømsgenererende enhed. Opgørelsen af genindvindingsværdien for den pengestrømsgenererende enhed træder således i stedet for opgørelsen for det enkelte aktiv¹¹¹.

¹¹¹ Årsrapporten – Kommentarer til årsregnskabsloven § 42, pkt. 3. a., Opgørelse af genindvindingsværdien på pengestrømsfrembringende enheder

Det er således ikke muligt, for den enkelte virksomhed, at skjule nedskrivninger begrundet i, at opgørelsen af genindvindingsværdien for det enkelte aktiv er upålidelig.

Som alternativ kan materielle anlægsaktiver måles til dagsværdi, jf. ÅRL § 41. Dette kræver dog, at opskrivningerne foretages konsekvent og systematisk for samtlige aktiver inden for samme kategori. Det er således ikke muligt at spekulere i, at måle de aktiver man finder nødvendig til dagsværdi og så undlade andre. Denne bestemmelse fremmer naturligvis det retvisende billede og pålideligheden til regnskabsaflægger, da der således ikke ligger spekulation bag vurderingen af, hvilke aktiver ledelsen specifikt ønsker målt til dagsværdi og hvilke de undlader.

Opskrivningerne skal indregnes direkte på egenkapitalen, som en bunden reserve, jf. ÅRL § 41, stk. 3.

6.4.2.2 Immaterielle anlægsaktiver

6.4.2.2.1 Første måling

Immaterielle anlægsaktiver skal ved første indregning ligeledes måles til kostpris i balancen, jf. ÅRL § 36. Kostprisen skal, i henhold til, ÅRL § 40, indeholde alle omkostninger, der kan henføres til anskaffelsen af aktivet, indtil det tidspunkt, hvor aktiveret tages i brug.

For virksomheder der aflægger årsrapport efter klasse C og D skal der udover, medgåede omkostninger også medregnes indirekte produktionsomkostninger (IPO), jf. ÅRL § 82.

6.4.2.2.2 Efterfølgende måling

Efterfølgende måling af immaterielle anlægsaktiver skal ske til genindvindingsværdien, jf. ÅRL § 42.

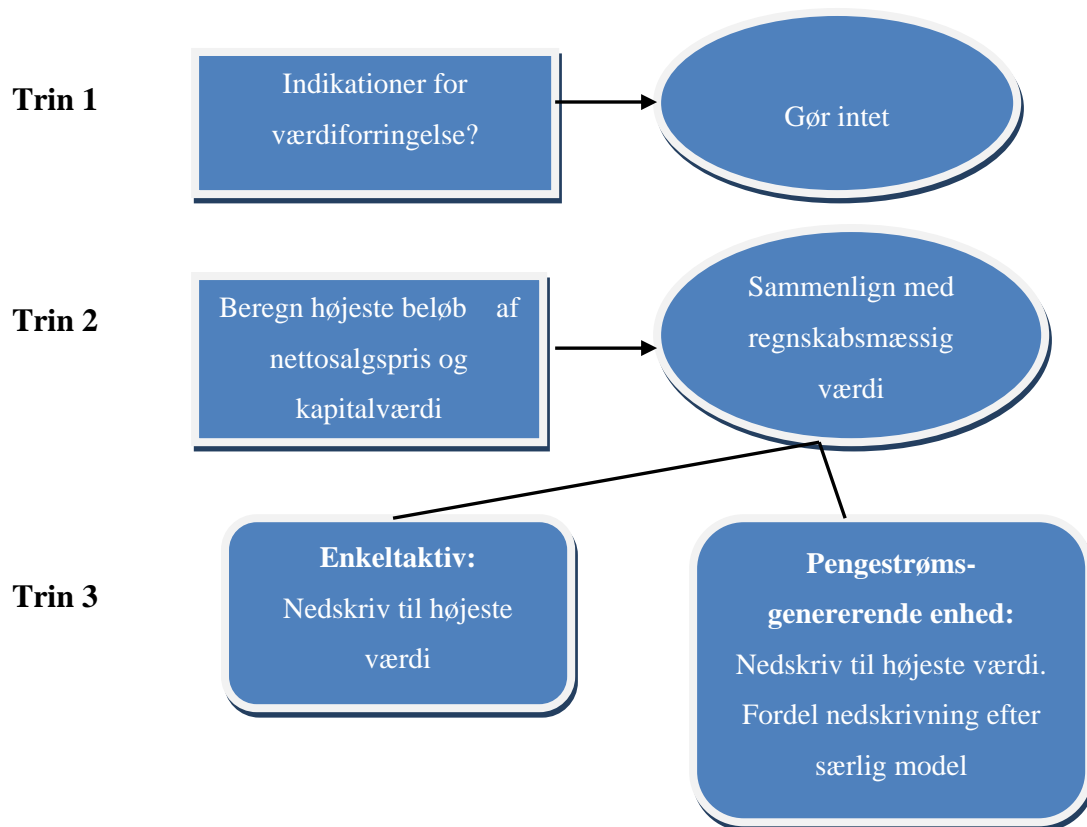
Immaterielle anlægsaktiver skal afskrives over den forventede brugstid, jf. ÅRL 43, som beskrevet under de materielle anlægsaktiver ovenfor. Uanset den vurderede

forventede brugstid kan immaterielle anlægsaktiver ikke afskrives over en periode, der overstiger 20 år, jf. ÅRL § 43, stk. 3. Der kræves dog, jf. ÅRL § 53, stk. 2, nr. 1, litra b, en fyldestgørende og konkret begrundelse, såfremt virksomheden vælger en afskrivningsperiode på mere end 5 år. De 5 år skal dog ikke ses som en vejledende afskrivningsperiode, da der for hvert aktiv skal foretages en konkret vurdering af brugstiden.

Modsat de materielle anlægsaktiver, er det ikke tilladt at opskrive immaterielle anlægsaktiver, jf. ÅRL § 41.

6.4.2.3 Nedskrivning

I forbindelse med udførelse af en nedskrivningstest kan de enkelte trin illustreres af nedenstående figur:

Figur 3 - Nedskrivningstest¹¹²

¹¹² Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, side 210

En virksomhed skal i forbindelse med hver regnskabsafslutning vurdere, om der er indikationer på værdiforringelse af virksomhedens aktiver og derved et nedskrivningsbehov herpå¹¹³.

For identifikation af om, der er et nedskrivningsbehov foreligger der nogle interne og eksterne indikatorer, som kan tyde på et nedskrivningsbehov. Der er nedenfor oplyst interne og eksterne indikatorer, som virksomheden skal forholde sig til i forbindelse med vurdering af, om der er nedskrivningsbehov¹¹⁴.

6.4.2.3.1 Interne indikatorer

- Beskadigelse af et aktiv eller viden om ukurans.
- Manglende anvendelse af aktivet.
- Dokumenteret intern rapportering, som indikerer, at aktivets økonomiske performance er eller vil blive ringere end forventet.
- Betydelige ændringer i anvendelsen af aktivet, som giver en negativ økonomisk effekt for virksomheden. Disse ændringer indeholder også planer om at udrangere eller restrukturere det forretningsområde, hvortil aktivet tilhører.

6.4.2.3.2 Eksterne indikatorer

- Der vil i den nærmeste fremtid ske eller er sket en ugunstig udvikling markedsæssigt, økonomisk, juridisk o.l. inden for det område virksomheden opererer, eller på det område aktivet anvendes.
- Den regnskabsmæssige værdi af virksomhedens nettoaktiver er større end den samlede markedsværdi (børsværdi) af virksomheden.
- Væsentlige fald i det pågældende aktivs – eller gruppe aktivers – dagsværdi ud over den planlagte afskrivning ved brug af aktivet.
- Stigninger i markedsrenter eller andre markedsbaserede afkastmål, som forventes at give en negativ effekt på virksomhedens diskonteringsfaktor, der er anvendt ved beregning af aktivets genindvindingsværdi.

¹¹³ Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, side 211

¹¹⁴ De følgende eksempler på interne og eksterne indikatorer er givet ud fra følgende referencer:

- Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, side 211
- Finansiell rapportering – teori og regulering, side 232
- Regnskabshåndbogen 2010 PWC, side 182

Ovenstående interne og eksterne indikatorer er blot eksempler på en række indikatorer og må derfor ikke opfattes som en udtømmende liste.

Såfremt en virksomhed identificere forhold, der indikerer, at værdien af et aktiv – eller gruppe af aktiver – er forringet i forhold til den regnskabsmæssige værdi, skal der foretages beregning af aktivets genindvindingsværdi¹¹⁵.

Pålideligheden af de eksterne indikatorer er af højere værdi for regnskabsbruger, hvorimod interne indikatorer er mindre pålidelige, da virksomhedens ledelse kan påvirke disse.

6.4.2.4 Indregning af nedskrivninger og tilbageførsel af foretagne nedskrivninger

I henhold til ÅRL § 49, stk. 1, 2., skal alle omkostninger, herunder nedskrivninger indregnes i resultatopgørelsen. Når en nedskrivning effektueres reduceres aktivets afskrivningsgrundlag. Dette reducerede afskrivningsgrundlag med fradrag af allerede foretagne afskrivninger skal systematisk fordeles over aktivets resterende brugstid¹¹⁶.

Såfremt der efterfølgende igen sker en forøgelse af et nedskrevet aktivs værdi og forudsætningen for, den tidligere foretagne nedskrivning forsvinder, skal der ske tilbageførsel af en nedskrivning svarende til forøgelsen, hvilket ligeledes indregnes i resultatopgørelsen. Tilbageførslen reduceres med de yderligere afskrivninger, der ville være foretaget, såfremt nedskrivning ikke var sket¹¹⁷.

Immaterielle anlægsaktiver, herunder goodwill, antages, at være mere følsomme overfor virksomhedens indtjeningssevne i forhold til materielle anlægsaktiver¹¹⁸. Det er som regel nemmere, at afhænde et materielt anlægsaktiv, såfremt virksomheden får behov for likviditet, det er således også nemmere at værdiansætte materielle anlægsaktiver, da

¹¹⁵ Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, side 211

¹¹⁶ Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, side 210

¹¹⁷ Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, side 210

¹¹⁸ Årsrapporten - Kommentarer til årsregnskabslovens § 42, pkt. 2.d, Særligt om nedskrivning af immaterielle anlægsaktiver

der er et mere aktivt marked end for f.eks. unikke immaterielle anlægsaktiver. I praksis skal virksomheden ledelsen således være særligt opmærksom på om værdien af det immaterielle anlægsaktiv er til stede.

Kravene til tilbageførsel af nedskrivninger stilles der derfor højere krav til. Som hovedregel skal en tidligere foretagen nedskrivning tilbageføres, såfremt forudsætningerne for denne nedskrivning ikke længere eksistere. Kravene er dog strengere for goodwill, hvor kravet om tilbageførsel først opfyldes såfremt den pågældende nedskrivning skyldes en begivenhed uden for virksomhedens kontrol og er af usædvanlig karakter¹¹⁹. Virkningerne af den tidligere foretagne nedskrivning skal endvidere være elimineret for fremtiden.

Såfremt det ikke er muligt at fastsætte genindvindingsværdien for det enkelte aktiv, skal denne værdi fastsættes for den mindre gruppe aktiver, hvor virksomheden har mulighed for, at fastsætte en genindvindingsværdi. Sådant en nedskrivning skal systematisk foretages på de enkelte aktiver i den pågældende gruppe.

6.4.2.5 Oplysninger

Oplysningskravene for nedskrivninger i årsrapporten findes i ÅRL § 53:

”Der skal redegøres for de indregningsmetoder og målingsgrundlag (værdiansættelse), der er anvendt på posterne i balance, resultatopgørelse, noter og ledelsesberetning....”

Endvidere skal der for relevante poster ske redegørelse for indregningsmetoder og målegrundlag for aktiver og forpligtelser, herunder grundlaget for foretagne op-, ned- og afskrivninger, jf. ÅRL § 53, stk. 2. Oplysningerne findes i årsrapporten afsnit om anvendt regnskabspraksis.

¹¹⁹ Årsrapporten - Kommentarer til årsregnskabslovens § 42, pkt. 2.d, Særligt om nedskrivning af immaterielle anlægsaktiver

For klasse C virksomheder skal der endvidere i noterne for hver arabertalspost under anlægsaktiver oplyses om nedskrivninger primo, årets nedskrivninger mv., jf. ÅRL § 88.

Tilbageførsel af foretagne nedskrivninger er ændring i regnskabsmæssige skøn i henhold til ÅRL § 54, disse skal således forklares, således at det for regnskabsbruger tydeligt fremgår, hvor ændringen sker samt hvorledes det beløbsmæssigt påvirker de enkelte regnskabsposter i årsrapporten. Denne forklaring styrker regnskabsbrugers opfattelse af det retvisende billede, som årsrapporten skal aflægges efter.

6.4.3 *Beskrivelse efter IFRS SME*

Som nævnt i indledningen til dette kapitel er nedskrivning af aktiver reguleret efter sektion 27 i IFRS SME.

6.4.3.1 *Formål, anvendelsesområde og definitioner*

I henhold til IFRS SME 27.1 indtræffer en værdiforringelse når den regnskabsmæssige værdi for et aktiv overstiger genindvindingsværdien. Sektion 27 omfatter nedskrivningstest af samtlige aktiver med undtagelse af følgende:

- a) Udskudte skatteaktiver
- b) Personaleydelser
- c) Finansielle aktiver
- d) Investeringsejendomme målt til dagsværdi
- e) Biologiske aktiver

For de enkelte aktivposter er der i standarden særskilte sektioner for disse. Materielle anlægsaktiver behandles efter sektion 16, immaterielle aktiver med undtagelse af goodwill behandles efter sektion 17 og virksomhedssammenslutninger og goodwill behandles efter sektion 18. Der fremgår en henvisning i disse sektioner til netop sektion 27, i forhold til behandling af nedskrivninger.

6.4.3.2 Cash Generating Unit

Såfremt det ikke er muligt at opgøre genindvindingsværdien for et enkelt aktiv, skal virksomheden foretage vurdering af genindvindingsværdien for den mindste pengestrømmende enhed¹²⁰, som aktivet tilhører¹²¹. I praksis vil det ofte være hele virksomheden for små og mellemstore virksomheder.

Genindvindingsværdien for et aktiv eller en pengestrømsgenerende enhed er den højeste værdi af nettosalgsværdien¹²² og kapitalværdien¹²³. Det er dog ikke nødvendigt at beregne begge værdier, såfremt en af værdierne blot overstiger den regnskabsmæssige værdi, hvorved der ikke længere er et nedskrivningsbehov for aktivet¹²⁴.

6.4.3.3 Nettosalgsværdien

Nettosalgsværdien er den værdi en virksomhed vil kunne opnå ved salg af et aktiv på markedsmæssige vilkår mellem kvalificerede, villige parter, med fradrag for omkostninger til salg¹²⁵. Metoder for opgørelse af denne værdi, fremgår ligeledes af IFRS SME 27.14 og kan hierarkis opstilles som følger:

1. Prisen i en bindende aftale om salg af et aktiv på markedsmæssige vilkår med fradrag af omkostninger der knytter sig til salg af aktivet.
2. Såfremt aktivet handles på et aktivt marked, afgør markedsprisen, med fradrag for omkostninger der knytter sig til salg af aktivet, aktivets værdi.
3. Såfremt der ikke er en bindende aftale eller et aktivt marked, opgøres nettosalgsværdien baseret på den bedst tilgængelige information om salg af aktivet på markedsmæssige vilkår mellem kvalificerede, villige parter, med fradrag for omkostninger til salget, på dagen for regnskabsårets afslutning. Til brug for fastsættelse af denne værdi kan der ske sammenligning med tilsvarende salg indenfor samme branche.

¹²⁰ De tidligere omtalte CGU'er

¹²¹ IFRS SME 27.8

¹²² Benævnes også dagsværdien med fradrag for omkostninger til salg

¹²³ IFRS SME 27.11

¹²⁴ IFRS SME 27.12

¹²⁵ IFRS SME 27.14

Ovenstående hierarkiske orden er opstillet efter pålidelighed. Punkt 1 og 2 formodes ikke at give anledning til problemstillinger, hvorimod punkt 3 opgøres på et mere skønsmæssigt og mere usikkert grundlag end de 2 første. Dette vurderes ud fra, at tilgangen til brugbar information på et ikke aktivt marked kan være vanskeligt at opnå, hvorfor pålideligheden til en værdi opgjort på denne baggrund er mindre.

6.4.3.4 Kapitalværdien

Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af fremtidige pengestrømme, som forventes afledt af et aktiv. Ved beregning af nutidsværdien skal følgende forhold overvejes¹²⁶:

- a) Estimere de fremtidige pengestrømme med en forudsætning om, at aktivet fortsat kan anvendes af virksomheden.
- b) Virksomheden skal fastlægge en passende diskonteringsfaktor for beregningen af de fremtidige pengestrømme.

Som nævnt under beskrivelsen af kapitalværdien efter ÅRL, så kan denne værdi være vanskelig at fastsætte, da der kan være unikke aktiver, som der ikke er mange tilgængelige oplysninger om, hvorfor værdien i høj grad vil være baseret på skønsmæssige vurderinger er fremtidige begivenheder og forhold, som gør værdien mindre pålidelig for en regnskabsbruger.

6.4.3.5 Måling

6.4.3.5.1 Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver skal ved første indregning måles til kostpris¹²⁷ med fradrag for omkostninger til anskaffelsen af aktivet¹²⁸. Efterfølgende målinger af materielle anlægsaktiver skal ske til kostpris med fradrag for akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger¹²⁹.

¹²⁶ IFRS SME 27.15

¹²⁷ IFRS SME 17.9

¹²⁸ IFRS SME 17.10 – heri fremgår der hvilke omkostninger der kan medregnes i kostprisen

¹²⁹ IFRS SME 17.15

Materielle anlægsaktiver skal afskrives over den forventede brugstid¹³⁰.

6.4.3.5.2 Immaterielle anlægsaktiver - Goodwill

Der henvises til afsnit 6.1 omkring goodwill.

6.4.3.6 Nedskrivning

En virksomhed skal vurdere på hver balancedag, hvorvidt der er tegn på, at en aktiv kan være værdiforringet. Hvis dette er tilfældet, skal virksomheden vurdere genindvindingsværdien af aktivet. Hvis der ikke er indikation for værdiforringelse, er det ikke nødvendigt at vurdere genindvindingsværdien¹³¹.

6.4.3.6.1 Indikationer på værdiforringelse

Der er i standarden oplistet en del interne og eksterne indikatorer på, at et aktiv er værdiforringet¹³². Disse interne og eksterne indikatorer vil vi ikke opliste, da de i stor grad er identiske med dem nævnt ovenfor ved beskrivelsen af reglerne efter ÅRL.

En nedskrivning skal kun foretages, såfremt genindvindingsværdien er lavere end den regnskabsmæssige værdi, for et givent aktiv¹³³. En sådan nedskrivning skal straks indregnes i resultatopgørelsen¹³⁴.

6.4.3.7 Tilbageførsel af en nedskrivning

Det er ikke tilladt at tilbageføre foretagne nedskrivninger på goodwill i efterfølgende perioder¹³⁵.

¹³⁰ IFRS SME 17.16

¹³¹ IFRS SME 25.7

¹³² Disse indikatorer findes i IFRS SME 27.9

¹³³ IFRS SME 27.5

¹³⁴ IFRS SME 25.6

¹³⁵ IFRS SME 27.28

For alle andre aktiver skal virksomheden ved hver statusdag foretage en nedskrivningstest, såfremt der er indikationer på, at en tidligere foretagen nedskrivning skal tilbageføres. Indikationerne for dette er som hovedregel det modsatte af de interne og eksterne indikationer, som nævnt tidligere¹³⁶. Denne tilbageførsel af nedskrivningen må ikke have den konsekvens, at den regnskabsmæssige værdi af aktivet kommer til, at overstige den regnskabsmæssige værdi inden nedskrivningen blev foretaget. Fremtidige afskrivningsgrundlag skal reguleres, som følge af tilbageførsel af den pågældende nedskrivning¹³⁷.

6.4.3.8 Oplysninger

Der skal for hver aktivklasse oplyses den beløbsmæssige nedskrivning eller tilbageførsel af nedskrivning, som virksomheden indregner i resultatopgørelsen¹³⁸.

Vi vil ikke foretage en specifik gennemgang af oplysningskrav for de enkelte aktivposter, som er omfattet af IFRS SME 27.

6.4.4 Forskelle mellem ÅRL og IFRS SME

Vi vil i det kommende afsnit analysere forskellene imellem de to regelsæt med baggrund i ovenstående gennemgang af kravene til indregning og måling af nedskrivninger af anlægsaktiver. I vores analyse vil vi fokusere på hensigtsmæssigheden for regnskabsbruger, såfremt årsrapporten aflægges efter IFRS SME frem for de gældende bestemmelser i ÅRL.

¹³⁶ IFRS SME 27.29

¹³⁷ IFRS SME 27.30

¹³⁸ IFRS SME 27.32

Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder

- En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder

	IFRS SME	ÅRL
Første måling ¹³⁹	Kostpris	Kostpris
Efterfølgende måling ¹⁴⁰	Kostpris med fradrag for akkumulerede afskrivninger	Kostpris med fradrag for akkumulerede afskrivninger
Nedskrivning	Nedskrivning såfremt genindvindingsværdien er lavere en regnskabsmæssig værdi.	Nedskrivning såfremt genindvindingsværdien er lavere en regnskabsmæssig værdi.
Tilbageførsel af nedskrivning	Mulig, dog ikke for goodwill.	Mulig, dog begrænset for goodwill.
Revurdering af afskrivningsperiode	Revurderes i forbindelse med nedskrivning og tilbageførsel af nedskrivning.	Revurderes i forbindelse med nedskrivning og tilbageførsel af nedskrivning.

Tabel 12 Forskelle imellem ÅRL og IFRS SME for nedskrivning af aktiver¹⁴¹

I henhold til ovenstående kan det konkluderes at der ikke er forskelle i metoder for måling materielle anlægsaktiver og goodwill om der aflægges efter IFRS SME eller ÅRL.

Nedskrivningstesten omhandler efter begge regelsæt både nettosalgsværdien og kapitalværdien. Nedskrivning skal foretages såfremt genindvindingsværdien er lavere en den regnskabsmæssige værdi. Der vurderes ikke at være heller ikke her, at være forhold som ville ændre en regnskabsbrugers syn på årsrapporten, såfremt årsrapporten aflægges efter IFRS SME i stedet for ÅRL.

Den mest markante afvigelse imellem begge regelsæt relaterer sig til tilbageførsel af tidligere foretagne nedskrivninger på goodwill. I henhold til ÅRL er det tilladt at tilbageføre tidligere foretagne nedskrivninger på goodwill, hvorimod dette ikke er tilladt i henhold til IFRS SME.

¹³⁹ Materielle anlægsaktiver og goodwill

¹⁴⁰ Materielle anlægsaktiver og goodwill

¹⁴¹ Egen tilvirkning

Det er dog vigtigt at bemærke, at der efter ÅRL kræves, for at denne tilbageførsel af en tidligere foretagen nedskrivning kan foretages, at nedskrivningen blev foretaget på baggrund af en usædvanlig begivenhed, som var uden for virksomhedens kontrol. Der er derfor en risiko for, at der efter ÅRL opstår mulighed for at der aktiveres internt oparbejdet goodwill, som ikke er tilladt at aktivere i balancen¹⁴². Dette tilgodeser ikke regnskabsbruger, da sådanne skøn foretages af den enkelte virksomheds ledelse, som kan have et incitament til at vise en så høj værdi som muligt. En tilbageførsel skal, som tidligere nævnt, indregning i resultatopgørelsen, hvilket resultere i et bedre årets resultat.

Ovenstående forskel vurderes dog ikke at have så stor påvirkning på regnskabsaflægningen, at det vil give komplikationer i overgangen fra aflæggelse efter ÅRL til aflæggelse efter IFRS SME.

Endnu en grund til at denne forskel vurderes, som mindre betydelig er, at det efter ÅRL kun i ganske få tilfælde vil være muligt at tilbageføre tidligere foretagne nedskrivninger på goodwill, da kravene hertil er ret strenge. Regnskabsbrugerne vurderes dog ikke at tillægge dette nogen relevans, da goodwill generelt ikke tillægges stor vægt i forbindelse med vurdering af virksomhedens værdi.

Oplysningskravene efter IFRS SME er ikke ligeså tydelige og klare, som for aflæggelse af årsrapport efter ÅRL. Dette skyldes formegentlig, at der endnu ikke foreligger en dybere specifikation af kravene efter IFRS SME, da der endnu ikke er aflagt en årsrapport efter dette regelsæt. Oplysningskravene vurderes dog, at være mere eller mindre end for de to regelsæt. Begge regelsæt vurderes derfor, at give en tilfredsstillende nytteværdi for regnskabsbrugerne ud fra de givne oplysningskrav til, at vurdere forudsætningerne for nedskrivningerne.

¹⁴² Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, side 210

6.4.5 Beregningseksempel

I det følgende har vi udarbejdet et beregningseksempel, hvor den tidligere gennemgåede teori anvendes til, at illustrere hvorledes nedskrivninger behandles i henhold til begge regelsæt.

Det valgte eksempel er med udgangspunkt i foretagelse af nedskrivningstest af goodwill. Eksemplet vil vise hvilken konsekvenser der er ved først, at foretage en nedskrivning og derefter tilbageføre en nedskrivning.

Der tages ikke højde for foretagne afskrivninger, hvorfor der heller ikke foretages stillingtagen til revurderinger af afskrivningsperioder i forbindelse med nedskrivningerne og tilbageførsel af disse.

I eksemplet er valgt en virksomhed, som kan betragtes som en pengestrømsgenerende enhed. Denne består af goodwill, ejendom og driftsmidler, værdierne af disse fremgår af nedenstående figur. Den regnskabsmæssige værdi er, som udgangspunkt den samme efter begge regelsæt.

År 2009	ÅRL		IFRS SME	
Goodwill	4.000		4.000	
Ejendom	10.000		10.000	
Driftsmidler	2.000		2.000	
I alt	16.000		16.000	

Tabel 13 Beregningseksempel 1 nedskrivning af aktiver¹⁴³

Ved statusdagen år 2010 konstatere virksomheden, at der er behov for nedskrivning, da der er indikationer herfor. Dette nedskrivningsbehov vurderes, at være udenfor virksomhedens kontrol og af usædvanlig karakter. Genindvindingsværdien beregnes til 10.000, hvorfor der er et nedskrivningsbehov på 6.000.

¹⁴³ Egen tilvirkning

Der er sammenfald mellem begge regelsæt i forhold til foretagelse af nedskrivningstest, hvorfor der blot er udarbejdet én beregning af fordeling af nedskrivningerne.

	Regnskabsmæssig værdi	Nedskrivning	Værdi efter nedskrivning			
Goodwill	4.000	-4.000	-			
Ejendom	10.000	-1.667	8.333			
Driftsmidler	2.000	-333	1.667			
I alt	16.000	-6.000	10.000			

Tabel 14 Beregningseksempel 2 nedskrivning af aktiver¹⁴⁴

Af ovenstående fremgår det, at der først sker nedskrivning af goodwill i henhold til begge regelsæt, herefter sker en pro rata fordeling på de materielle anlægsaktiver i den pengestrømsgenererende enhed. Nedskrivningen på de 6.000 indregnes i resultatopgørelsen som en nedskrivning. Værdien efter nedskrivning er udtryk for aktivernes regnskabsmæssige værdi efter denne nedskrivning. Værdierne er fortsat identiske for begge regelsæt.

Ved statusdagen år 2011 konstateres det, at forholdene som tidligere krævede nedskrivning ikke længere er til stede og enhedens genindvindingsværdi er nu steget til 15.000. Dette betyder, at der efter ÅRL skal foretages tilbageførsel af tidligere foretagne nedskrivninger¹⁴⁵. For IFRS SME er det ikke muligt at tilbageføre tidligere foretagne nedskrivninger på goodwill, den tilbageførte nedskrivning på goodwill i nedenstående beregning gælder således kun ÅRL.

¹⁴⁴ Egen tilvirkning

¹⁴⁵ Nedskrivningen var foretaget på baggrund af usædvanlige forhold som var uden for virksomhedens kontrol, hvorfor det, som tidligere gennemgået, er tilladt at foretage tilbageførsel af tidligere foretagne nedskrivninger efter ÅRL.

Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder

- En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder

	Regnskabsmæssig værdi	Tilbageførelse af nedskrivning	Værdi efter tilbageførelse af nedskrivning	Regnskabsmæssig værdi inden nedskrivning
Goodwill	-	3.000	3.000	4.000
Ejendom	8.333	1.667	10.000	10.000
Driftsmidler	1.667	333	2.000	2.000
I alt	10.000	5.000	15.000	16.000

Tabel 15 Beregningseksempel 3 nedskrivning af aktiver¹⁴⁶

De regnskabsmæssige værdi vil efter tilbageførelse af nedskrivninger være som følger:

År 2011	ÅRL	IFRS SME			
Goodwill	3.000	-			
Ejendom	10.000	10.000			
Driftsmidler	2.000	2.000			
I alt	15.000	12.000			

6.4.6 Analyse

Som udgangspunkt er reglerne omkring nedskrivningstest ens i henhold til begge regelsæt. Dette medfører som udgangspunkt at årsrapporter præsenteres ens efter udførte nedskrivningstest efter henholdsvis IFRS SME og ÅRL.

Der er dog tale om væsentlige forskelle imellem de to regelsæt. Disse forskelle består i hvordan ændringer i givne forudsætninger behandles.

I henhold til ÅRL er et tilladt at tilbageføre tidligere foretagne nedskrivninger på goodwill såfremt nedskrivningerne er opstået som følge af usædvanlige forhold som, på nedskrivningstidspunktet, var udenfor virksomhedens kontrol. Nedskrivninger af andre aktiver i henhold til ÅRL kan tilbageføres såfremt forudsætningerne for tidligere foretagne nedskrivninger bortfalder.

¹⁴⁶ Egen tilvirkning

I henhold til IFRS SME er det muligt at foretage tilbageførsel af tidligere foretagne nedskrivninger. Dette gælder dog ikke for nedskrevet goodwill der efter IFRS SME er endelig når denne er nedskrevet.

Som nævnt ovenfor er der som udgangspunkt ikke forskel i hvordan nedskrivning skal foretages efter henholdsvis IFRS SME og ÅRL. Dette betyder at virksomheders årsrapporter i krisetider vil blive præsenteret forholdsvis¹⁴⁷ ens. Dette kommer af de enslydende krav til nedskrivningstest mv.

Der er dog stor forskel på hvorledes virksomhedernes årsrapporter vil blive præsenteret såfremt forudsætningerne, for de tidligere foretagne nedskrivninger, bortfalder. I dette tilfælde er det muligt efter ÅRL at tilbageføre samtlige foretagne nedskrivninger hvor det efter IFRS SME ikke er muligt at foretage tilbageførsel af nedskrivningen på goodwill.

Ovenstående betyder at en virksomhed, der aflægger efter IFRS SME, ikke kan få genpræsenteret hele sin værdi ved konjunktursvingninger¹⁴⁸. Dette er dog efter ÅRL muligt da det er tilladt at tilbageføre samtlige nedskrivninger. Muligheden efter ÅRL medfører dog en risiko¹⁴⁹ for aktivering af internt oparbejdet goodwill, da det aldrig kan fastslås hvor meget en værdistigning skyldes konjunktursvingninger og hvad der skyldes udvikling i egne forhold internt i den enkelte virksomhed.

6.4.7 Sammenfatning

Der er nu sket en gennemgang af den regnskabsmæssige behandling af nedskrivning af aktiver, både efter ÅRL og IFRS SME.

¹⁴⁷ Der vil alt andet lige være forskel da de to regelsæt anvender forskellige indregnings- og målingsmetoder.

¹⁴⁸ Som blandt andet kunne være den igangværende globale finanskrise/ økonomiske krise.

¹⁴⁹ Jf. diskussion i tidligere afsnit om tilbageførsel af nedskrivninger.

Det er forfatterens holdning, at overgangen til IFRS SME som udgangspunkt, i stabile økonomiske tider, ikke vil give de store forskelle i præsentationen af virksomhederne årsrapport.

Det er dog forfatterens klare opfattelse, at der i forbindelse med f.eks. globale økonomiske kriser vil være stor forskel på virksomheder, der aflægger efter henholdsvis IFRS SME og ÅRL. Efter ÅRL er det, under givne forudsætninger, muligt at tilbageføre tidligere foretagne nedskrivninger, som følge af en økonomisk krise, som den igangværende globale finanskriser/økonomiske krise. Dette er ikke tilfældet efter IFRS SME hvorfor denne påvirkning bliver endelig for værdien af denne virksomheds goodwill.

Ovenstående betyder at ÅRL giver bedre muligheder for at præsentere de reelle værdier, da det er muligt at foretage tilbageførsel af tidligere foretagne nedskrivninger. Dette medfører dog, som tidligere analyseret, risikoen for at der bliver indregnet internt oparbejdet goodwill.

På trods af ovenstående risiko, for aktivering af internt oparbejdet goodwill, er det forfatterens opfattelse at ÅRL giver de bedste muligheder for en fair præsentation af en virksomheds årsrapport. Det skal dog pointeres, at forskellene imellem ÅRL og IFRS SME ikke vurderes, at gøre regnskabsaflæggelsen uhåndterbar for de danske virksomheder, såfremt regnskabsaflæggelsen skulle ske efter IFRS SME frem for ÅRL.

6.5 Samlet sammenfatning

I dette kapitel har vi behandlet de objektive væsentligste forskelle imellem ÅRL og IFRS SME, hvorefter vi har analyseret disse forskelle og tilkendegivet forfatterens subjektive opfattelse af forskellene. Forskellene er forsøgt gennemarbejdet objektivt for, at give den bedste forudsætning for vores subjektive analyse. Vores analyse har medført en konklusion om, hvorvidt vi mener en overgang er positivt for en udenforstående regnskabslæser.

Vi havde valgt at fokusere på 4 udvalgte regnskabsområder¹⁵⁰:

- Goodwill
- Udviklingsomkostninger
- Aktiebaseret vederlæggelse
- Nedskrivning af aktiver

Dette afsnit vil give en opsummering af de 4 gennemgåede regnskabsposter på overordnet plan¹⁵¹.

Nedenfor vil forskellene på de 4 regnskabsposter blive gengivet i skemaform:

Goodwill	IFRS SME	ÅRL
Første indregning	Kostpris	Kostpris
Afskrivning	Vurderet levetid. 10 år hvis levetid ikke kan estimeres pålideligt.	Vurderet levetid, dog max. 20 år. 5 år ellers skal der forklares fyldestgørende.
Afskrivningsmetode	Afhængig af aktivets værditabsmønster. Ellers lineær metode ¹⁵²	Lineær Progressiv Degressiv ¹⁵³
Revurdering af afskrivningsperiode	Fremtidige afskrivninger korrigeres.	Fremtidige afskrivninger korrigeres.

Tabel 16 Forskelle imellem ÅRL og IFRS SME for goodwill

¹⁵⁰ Begrundelse findes i indledningen til dette kapitel

¹⁵¹ Der er begrundede konklusioner på regnskabspostniveau under opsummering af de 4 enkelte underafsnit.

¹⁵² IFRS SME 18.22

¹⁵³ KPMG Indsigt i årsregnskabsloven side 190

Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder

- En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflægelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder

Udviklingsomkostninger	IFRS SME	ÅRL B + C (mellemstor)	ÅRL C (stor) + D
Indregning	Resultatopgørelsen	Resultat opgørelsen eller balancen ved tilvalg	Balancen
Første indregning	-	Kostpris	Kostpris
Afskrivning	-	Straksafskrivning eller aktivets levetid dog max. 20 år	Aktivets levetid dog max. 20 år

Tabel 17 Forskelle imellem ÅRL og IFRS SME for udviklingsomkostninger

Aktiebaseret vederlæggelse (egenkapitalbaseret ordning) ¹⁵⁴	IFRS SME	ÅRL
Løbende indregning	Resultatopgørelse samt egenkapital	Noteoplysninger
Afregning	Egenkapital	Ren egenkapitalposterings. (overført resultat og kapital)

Tabel 18 Forskelle imellem ÅRL og IFRS SME for aktiebaserede vederlæggelse – egenkapitalbaseret ordning

¹⁵⁴ I forbindelse med gennemgangen i kapitel 6.3.4 blev det konkluderet at der ikke er forskel på hvorledes aktiebaseret vederlæggelse, efter den kontantbaserede ordning, behandles efter henholdsvis ÅRL og IFRS SME.

Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder

- En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder

Nedskrivning af aktiver	IFRS SME	ÅRL
Første måling ¹⁵⁵	Kostpris	Kostpris
Efterfølgende måling ¹⁵⁶	Kostpris med fradrag for akkumulerede afskrivninger	Kostpris med fradrag for akkumulerede afskrivninger
Nedskrivning	Nedskrivning såfremt genindvindingsværdien er lavere en regnskabsmæssig værdi.	Nedskrivning såfremt genindvindingsværdien er lavere en regnskabsmæssig værdi.
Tilbageførsel af nedskrivning	Mulig, dog ikke for goodwill.	Mulig, dog begrænset for goodwill.
Revurdering af afskrivningsperiode	Revurderes i forbindelse med nedskrivning og tilbageførsel af nedskrivning.	Revurderes i forbindelse med nedskrivning og tilbageførsel af nedskrivning.

Tabel 19 Forskelle imellem ÅRL og IFRS SME for nedskrivning af aktiver

I forbindelse med vores analyse og konklusion herpå er vi kommet frem til nedenstående opgørelse om hvorvidt en overgang til IFRS SME vil have en positiv indvirkning for regnskabslæser. Skemaet angiver hvilket regelsæt der giver det bedste udgangspunkt for regnskabslæser:

Regnskabspost	Konklusion på en overgang fra ÅRL til IFRS SME
Goodwill	Positiv
Udviklingsomkostninger	Negativ i mindre grad
Aktiebaseret vederlæggelse	Positiv
Nedskrivning af aktiver	Negativ i få tilfælde, ellers neutral påvirkning

Tabel 20 Opsummering konklusioner vedrørende overgang fra ÅRL til IFRS SME

¹⁵⁵ Materielle anlægsaktiver og goodwill

¹⁵⁶ Materielle anlægsaktiver og goodwill

På trods af, at det kan være svært på overordnet plan, at konkludere på baggrund af 4 forskellige konklusioner, da det ikke er muligt at bestemme, hvor meget den enkelte regnskabspost skal indvirke på den endelige konklusion, kan det erklæres, at det er forfatterens opfattelse, at en overgang fra ÅRL til IFRS SME vil være til glæde for regnskabslæser.

Konklusionen kommer af, at der kommer en positiv indvirkning på regnskabsposterne goodwill og aktiebaseret vederlæggelse, men kun en mindre negativ indvirkning på regnskabsposten for udviklingsomkostninger. I forbindelse med den endelige konklusion er nedskrivning af aktiver udeladt, som følge af de meget få tilfælde, hvor der reelt vil være tale om en forskel¹⁵⁷.

Det skal dog pointeres, at forskellene imellem ÅRL og IFRS SME ikke vurderes, at gøre regnskabsaflæggelsen uhåndterbar for de danske virksomheder, såfremt regnskabsaflæggelsen skulle ske efter IFRS SME frem for ÅRL. De enkelte forskelle der er fundet ovenfor, relaterer sig til indregning, måling og præsentation af regnskabsposterne i årsrapporten. Der er således tale om håndtering af indregnings- og målingsprincipper, som regnskabsaflægger er fortrolig med, og derved vil der ikke være komplikationer ved en overgang fra ÅRL til IFRS SME.

Som følge af gennemgangen, kan det konkluderes, at nytteværdien, alt andet lige, vil være positiv. Der er ikke hindringer for, at kunne anvende IFRS SME samtidig med, at rapporteringen bliver forbedret i mindre omfang. Eneste udfordring i forbindelse med overgang til IFRS SME vil være åbningsbalancen, der reguleres i IFRS SME afsnit 35, men dette anses ikke for uhåndterbar for de danske virksomheder.

¹⁵⁷ Der henvises til afsnit 6.4.7 for uddybende beskrivelse af denne påstand.

7 Regnskabsaflæggers indstilling til IFRS SME

I kapitlerne 3 og 4 har afhandlingen behandlet baggrunden og indholdet i IFRS SME. I disse kapitler var fokus lagt på bevæggrundene for udarbejdelsen af IFRS SME samt hvorledes IFRS SME er opbygget og hvorfor. Herefter blev fokus lagt på selve standarden og hvilke reelle væsentlige forskelle der er i forhold til ÅRL. Dette blev gjort ved en analyse af forskellene i begrebsrammen samt 4 udvalgte regnskabsposter.

I de kommende kapitler skiftes fokus fra analyse af objektive forskelle til en analyse af subjektive antagelser. De kommende kapitler er struktureret således:

- Regnskabsaflæggers indstilling til IFRS SME
- Regnskabsbrugers indstilling til IFRS SME
- Revisors indstilling til IFRS SME

Som det fremgår ovenfor er der her tale om en analyse af forskellige personkredses subjektive indstilling til IFRS SME.

7.1 Udvalgte virksomheder til analyse

I dette kapitel, som omhandler regnskabsaflæggers indstilling til IFRS SME har vi, som led i vores analyse, haft specifikke samtaler med ledelsen/regnskabsafdelingen i 3 forskellige virksomheds typer:

- Dansk Fundering A/S
- SEW Eurodrive A/S
- Equinor International A/S

7.1.1 Dansk Fundering A/S

Dansk Fundering A/S er en entreprenørvirksomhed der har en omsætning på ca. 10 mio. kr. Der er således tale om en standard B virksomhed der på mange områder gerne skulle

kunne repræsentere denne gruppe. Vi har haft samtaler med selskabets storaktionær Kurt Jensen.

7.1.2 SEW Eurodrive A/S

SEW Eurodrive A/S er en del af den internationale koncern SEW, som er en produktionsvirksomhed indenfor produktion af motorer. SEW Eurodrive A/S har en omsætning¹⁵⁸ på ca. 85 mio. kr. og aflægger årsrapport efter ÅRL regnskabsklasse C. SEW Eurodrive A/S har endvidere en regnskabsrapportering til moderselskabet, som sker efter IFRS. Vi har haft samtaler med regnskabschef Kenneth Jensen.

7.1.3 Equinor International A/S

Equinor International A/S er medtaget, da virksomheden lever af, at være administrationsselskab for holdingselskaber i Danmark med datterselskaber i udlandet. Derved er virksomhedens regnskabsfunktion for flere hundrede virksomheder i DK. Vi har haft samtaler med regnskabschef Jørgen Hansen.

7.2 De udvalgte virksomhedernes indstilling til IFRS SME

Nedenfor vil vi gennemgå de 3 forskellige virksomheders indstilling til en eventuel implementering af IFRS SME.

7.2.1 Dansk Fundering A/S

Det var forfatterens indstilling fra begyndelsen af denne afhandling, at de mindste virksomheder i Danmark¹⁵⁹ ikke har den store interesse og indsigt i regnskabsrapportering. I forbindelse med denne samtale er dette postulat blevet bekræftet. Virksomhedens ledelse og ejerkreds har ikke nogen stor interesse i regnskabsaflæggelsen og hvilken regnskabsstandard der anvendes hertil.

¹⁵⁸ Omsætningen i 2009/10 lå på ca. 85 mio. kr. mod 117 mio. kr. i 2008/09.

¹⁵⁹ B virksomheder

Det skal endvidere påpeges, at virksomheden har egen regnskabschef, men ikke står for opstilling af årsrapport. Dette er overladt til revisor, hvorfor interessen ligeledes er mindre for, hvilken standard der anvendes ved rapportering af årsrapporten.

Det der er vigtigt for ejerkredsen er årets resultat, og en implementering af IFRS SME vil ikke ændre på dette. Der vil, alt andet lige, endvidere ikke være nogen ændring i hvilket udbytte virksomheden kan udbetale. Dette medfører, at virksomhedens ejere er ligeglade med, hvilken standard der aflægges årsrapport efter, da ansvaret herfor er lagt over til revisor.

I forbindelse med tidligere kapitler i denne afhandling er der argumenteret for en bedre mulighed for benchmarking på tværs af forskellige lande. Dansk Fundering A/S er dog, som hovedparten af B virksomhederne i Danmark, på et marked hvor benchmarking hovedsageligt foregår op imod danske virksomheder. Det vil derfor praktisk ikke have den store betydning for Dansk Fundering A/S at skulle aflægge efter IFRS SME.

Konklusionen på virksomhedens indstilling er, at ledelsen ikke kan se værdien i en omlægning af årsrapporterne til IFRS SME. Der vil være tale om en negativ nytteværdi for selskabet og derved er selskabets indstilling som udgangspunkt negativ.

Der hvor IFRS SME kan skabe værdi for en sådan lille virksomhed er, såfremt ejerne ønsker, at sælge virksomheden. Ens regnskabsaflægning på tværs af landegrænserne vil give mulighed for, at interesserede købere fra andre lande end Danmark vil henvende sig, da der fra deres side vil være en forståelse af virksomhedens aflagte årsrapporter. Specielt i økonomiske nedgangsperioder vil dette være interessant, da der, alt andet lige, vil være flere interesserede købere ved én fælles regnskabsaflæggelse.

7.2.2 SEW Eurodrive A/S

I SEW Eurodrive A/S har vi en virksomhed, hvor der er stor fokus på regnskabsrapportering, benchmarking samt opfølgning herpå. Virksomheden stiller ikke årsrapporten op, det er overladt til revisor, med der rapporteres til moderselskabet efter IFRS. Dette er selvfølgelig et resultat af, at moderselskabet aflægges årsrapport efter

IFRS. Såfremt IFRS SME bliver implementeret ”world wide” er der store perspektiver for denne koncern, både i forbindelse med regnskabsrapportering, men ligeledes indenfor benchmarking både internt og eksternt.

Hvis det forudsættes, at moderselskabet vælger, at aflægge efter IFRS SME vil rapportering til moderselskabet, som følge heraf, skulle ske efter IFRS SME. Dette vil medføre en væsentlig reduktion i arbejdet med rapporteringsprocessen. Der vil derved ikke være korrektioner af bogføringen i forbindelse med rapporteringen, hvilket i denne virksomheds situation vil betyde op til 10 mandedage der kan spares. Det er dog, på nuværende tidspunkt, usandsynligt at moderselskabet vil gå fra IFRS til IFRS SME, men det er ikke utænkeligt såfremt IFRS SME bliver alment anerkendt i de større, ikke børsnoterede, virksomheder.

I forbindelse med benchmarking vil overgang til IFRS SME udelukkende betyde en mindre ændring af processerne, da dette allerede foretages internt ifølge den interne regnskabsrapportering efter IFRS. Såfremt der aflægges efter IFRS SME vil benchmarkingen være lettere at gå til, da alle aflægges efter samme standard, men der er ikke det store, at spare da benchmarkingen allerede er sat i system i forbindelse med rapporteringen til moderselskabet.

Forudsætningerne for den eksterne benchmarking vil blive væsentlig forbedret såfremt alle aflægges efter IFRS SME. I forbindelse med den interne benchmarking bliver der fra centralt hold foretaget en bearbejdning af data så disse er ens på tværs af koncernen, men dette er ikke på samme måde muligt ved den eksterne benchmarking, da mange data er skjult¹⁶⁰ i de forskellige årsrapporter samtidig med, at der ikke aflægges efter samme regnskabsstandard. Forudsætningerne for den interne benchmarking vil ikke blive væsentlig ændret, men mulighederne for ekstern benchmarking vil blive væsentlig forbedret.

¹⁶⁰ F.eks. er det muligt, i B-virksomheder, at skjule nettoomsætningen i henhold til ÅRL

Det skal anføres, at virksomheden udelukkende kan se det positive i IFRS SME såfremt dette bliver implementeret i et forholdsvis stort antal lande. Det er endvidere et krav, at det bliver et krav og ikke et tilvalg, at anvende IFRS SME. IFRS SME skal således træde i stedet for den nationale regnskabslovgivning så der udelukkende er mulighed for, at anvende IFRS og IFRS SME. Hvis der bliver mulighed for tilvalg af IFRS SME, som det er tilfældet med IFRS for de mindre selskaber, vil dette udelukkende betyde en yderligere regnskabsstandard. Dette vil ikke give de positive følgevirkninger, men udelukkende tilføje en ekstra standard.

At ovenstående vil være en fordel, kan eksemplificeres ved, at såfremt en dansk virksomhed har et svensk datterselskab, så vil det lette rapporteringen og konsolideringen for koncernen. Med dette menes, at grundlaget bliver samme standard, som moderselskabet selv håndterer hvilket, alt andet lige, vil lette arbejdet med konsolidering mv.

Konklusionen på selskabets indstilling er, at der er en væsentlig nytteværdi i implementeringen af IFRS SME, såfremt dette bliver et krav og ikke et tilvalg, da omkostningen ved omlægning fra ÅRL til IFRS SME, alt andet lige, vil være begrænset til en engangsomkostning.

7.2.3 Equinor International A/S

I Equinor International A/S er der, som følge af virksomhedens erhverv som administrator af holdingselskaber, en stor interesse for regnskabsreguleringen i Danmark, men der er ligeledes en interesse i reguleringen i andre lande, da de administrerende holdingselskaber i mange tilfælde har datterselskaber i udlandet.

Det er som udgangspunkt en meget positiv indstilling overfor en eventuel indførsel af IFRS SME. Den positive indstilling kommer primært af, at man modtager årsrapporter fra lande overalt i verden, som skal anvendes ved opstilling af årsrapport i Danmark, men ligeledes i den løbende rapportering af virksomhedernes finansielle stilling.

I forbindelse med en vurdering af nytteværdien for Equinor International A/S skal der tages i betragtning, at man har flere hundrede selskaber der pt. aflægger efter ÅRL. Disse årsrapporter skal, såfremt vedtagelsen betyder et krav og anvendelse af IFRS SME, alle omlægges til IFRS SME. Det er dog, på trods af dette faktum, stadigvæk selskabets klare opfattelse at der er en klar nytteværdi for virksomheden¹⁶¹.

7.3 Samlet vurdering opdelt i regnskabsklasser

Nedenfor vil vi foretage en vurdering af indstillingen til overgang fra ÅRL til IFRS SME opdelt på regnskabsklasse B og C.

7.3.1 B Virksomheder

Det er forfatterens erfaring, som revisorer igennem 8-9 år, at ledelsen i de mindste selskaber i Danmark ikke har den store interesse for regnskabsrapporteringen, og som udgangspunkt er dette noget revisor opstiller i forbindelse med revisionen af selskabet.

Ovenstående underbygges af, at der ikke er mange virksomheder, der har valgt, at fravælge revisionen¹⁶², som følge af manglende ressourcer og viden, og i den forbindelse har valgt selv, at opstille årsrapporten. Umiddelbart kan det virke, som en søgt underbygning, men det er forfatterens klare opfattelse, at det er et fåtal der har fravalgt revision og samtidig har beholdt revisor til at opstille årsrapporten^{163 164}.

Årsrapporten er, for mange af de mindste danske virksomheder, noget revisor udarbejder en gang om året og denne anvendes udelukkende til dialog med revisor og

¹⁶¹ Det skal i denne forbindelse påpeges at selskabet i de fleste tilfælde vil have mulighed for at fakturere den ekstra omkostning hvorfor implementeringen af IFRS SME alt andet lige vil betyde ekstra indtjening for selskabet.

¹⁶² Denne konklusion er foretaget på baggrund af forfatterens egne kundeporteføljer og erfaringer.

¹⁶³ Denne konklusion er foretaget på baggrund af forfatterens egne kundeporteføljer og erfaringer

¹⁶⁴ Det kan måske forklares med at revisor har været god til at sælge revisionen i forbindelse med opstilling af årsrapporten. Mange revisionsfirmaer vil endvidere ikke opstille årsrapporter uden erklæring og i mange tilfælde er der ikke den store forskel på en revisionserklæring og en review erklæring, som mange revisorer vil anvende i stedet for.

eventuelle kreditgivere¹⁶⁵. Der er derved ikke den store nytteværdi for disse virksomheder, da IFRS SME implementering udelukkende vil betyde en ekstra engangsomkostning ved omlægning af årsrapporten. Nyttевærdien for de fleste af de mindre selskaber er således negativ.

Det kan, baseret på samtaler med Dansk Fundering A/S samt egen erfaring, konkluderes, at indstillingen til IFRS SME hos de mindste selskaber er negativ.

7.3.2 C Virksomheder

I forbindelse med denne afhandling er det forfatterens klare opfattelse, at de større virksomheder i Danmark vil være positive overfor en implementering af IFRS SME såfremt, der bliver tale om et krav om anvendelse og ikke et tilvalg. IFRS SME vil kunne medføre:

- Bedre (lettere) rapportering internt¹⁶⁶.
- Bedre mulighed for ekstern benchmarking på tværs af landegrænser.

Der er således tale om en mulighed, for nytteværdi, for disse virksomheder ved overgang fra ÅRL (national regnskabsstandarder) til IFRS SME.

7.4 Sammenfatning

Der er stor forskel på danske virksomheder, hvilket selvfølgelig medfører forskellig tilgang til en eventuel overgang fra ÅRL til IFRS SME. Meget overordnet kan det konkluderes, at jo større virksomhed des mere positiv indstillet er virksomhederne på en eventuel implementering af IFRS SME.

¹⁶⁵ Det antages som en selvfølgelighed at årsrapporten anvendes til erhvervs- og selskabsstyrelsen samt Skat

¹⁶⁶ Dog i mindre omfang, da der, alt andet lige, stadigvæk vil være brug for en form for rapportering til moderselskab.

I forbindelse med en vurdering af den samlede nytteværdi er denne måske positiv, men det er svært, at vurdere en samlet tilslutning til IFRS SME. Det er derfor nødvendigt, at konkludere, at indstillingen til IFRS SME varierer alt efter virksomhedens størrelse og indhold, hvilket har betydning for, at det er muligt, at anvende de positive elementer, der kommer af en implementering af IFRS SME i Danmark.

Der hvor IFRS SME, efter forfatterens opfattelse, kan skabe værdi for de danske virksomheder, især de mindre, er såfremt ejerne ønsker, at sælge virksomheden. Ens regnskabsaflægning på tværs af landegrænserne vil give mulighed for, at interesserede købere fra andre lande end Danmark vil henvende sig, da der fra deres side vil være en forståelse af virksomhedens aflagte årsrapporter. Specielt i økonomiske nedgangsperioder vil dette være interessant, da der, alt andet lige, vil være flere interesserede købere ved én fælles regnskabsaflæggelse.

8 Regnskabsbrugers indstilling til IFRS SME

Formålet med dette kapitel er, at analysere hvilke belastninger en implementering af IFRS SME vil give regnskabsbruger og om der er en positiv nytteværdi ved denne implementering. Regnskabsbrugerne anvender årsrapporter forskelligt, alt efter hvilket formål man har med årsrapporten. Derudover har regnskabsbrugerne en forskellighed i og med en kreditafdeling i en bank – alt andet lige – har større kendskab til regnskabsreguleringen end en almindelig borger, som eksempelvis har foretaget en investering i den pågældende virksomhed.

Vi vil i kapitlet primært¹⁶⁷ fokusere på en specifik regnskabsbruger, som vi mener, har stor erfaring i anvendelse af årsrapporter og fortolkning af disse i deres dagligdag. Alt andet lige vil en ændring af aflæggelse af årsrapporter efter ÅRL til IFRS SME give størst indtryk og påvirke hos en kyndig regnskabsbruger, end hos en person, der ikke har de store kompetencer i alt læse årsrapporter.

Vi HAR derfor valgt, at fokus for dette kapitel skal være omkring et pengeinstituts kreditafdelings anvendelse af årsrapporter i deres arbejde, da de vurderes som værende aktive regnskabsbrugere og kyndige regnskabslæsere.

Vores analyse tager udgangspunkt i samtaler vi har haft med kreditmedarbejdere i forskellige banker. For at få det bedste billede af betydningen af en virksomheds regnskabsaflæggelse for kreditafdelingerne, har vi haft personlige samtaler med disse personer og fået deres pengeinstituts holdning til, at en eventuel implementering af en sådan ny standard, både i Danmark og resten af EU.

¹⁶⁷ Vores primære fokus er bankers anvendelse af årsrapporterne, hvorfor vi har haft samtaler med repræsentanter fra forskellige banker. Vi vil dog foretage subjektive vurderinger af andre brugere af årsrapporter.

8.1 Bankers generelle formål med anvendelse af årsrapporter

Årsrapporten er en vigtig informationskilde for pengeinstitutterne og især deres kreditafdelinger. Disse anvender årsrapporterne til at kreditvurdere en virksomhed i forbindelse med etablering af et kundeforhold, evaluering af et eksisterende kundeforhold, bevilling af yderligere kreditter eller blot til at vise interesse i en kundes økonomiske situation.

8.2 Hvilke modeller anvendes til at konvertere årsrapporter til analyse

Oplysningerne i årsrapporten indtastes i et "stand alone" regnskabsanalyse program, hvori enkelte poster i årsrapporten kommenteres, såfremt der er nogle specifikke forhold omkring den enkelte regnskabspost. Hensigten med denne regnskabsanalyse er som udgangspunkt, at danne et indledende indtryk af virksomhedens finansielle stilling. I regnskabsanalysen indgår følgende analyser for at give en forståelse af virksomhedens finansielle stilling, likviditet og fremtidige cashflow:

- Generel regnskabsanalyse
 - o Likviditetsanalyse
 - o Nøgletalsanalyse
 - o Cashflow analyse

I forbindelse med denne regnskabsanalyse foretages der vurdering af regnskabsposter som kan være forbundet med skønsmæssige vurderinger. Der foretages endvidere i - nogle tilfælde - eliminering af poster, som vurderes ikke at have nogen værdi for banken i relation til kreditgivning, f.eks. goodwill og udviklingsomkostninger. Dette kan være, at man ikke tillægger goodwillen nogen reel værdi, f.eks. på grund af nedgang i virksomhedens indtjeningssevne.

Der foretages vurdering af bl.a. følgende punkter i forbindelse med regnskabsanalysen:

- Indtægtskriterier
- Indregning af IPO og betydning for resultat
- Igangværende arbejder
- Værdiansættelse
- Goodwill
- Udviklingsomkostninger
- Debitorer
- Off-balance poster

Vurderingen af ovenstående foretages for at identificere eventuelle svagheder i indregning og måling eller ændringer i anvendt regnskabspraksis for at forbedre resultatet og dermed give et bedre billede af virksomhedens stilling.

Når regnskabsanalysen er udarbejdet og kommenteret giver programmet regnskabsanalysen en rating. Den rating, der kommer ud af programmet kan ikke stå alene i forhold til den endelige rating, som der gives til virksomheden, det er oplyst at regnskabsanalysen vægter gennemsnitlig 1/3 af den samlede rating, i forbindelse med den samlede kreditvurdering af virksomheden.

I og med regnskabsanalysen ikke kan stå alene i forhold til den endelige rating, så er der et yderligere element omkring ratingen. Dette er en mere subjektiv vurdering, hvor følgende forhold vurderes nærmere:

- Branche
- Ledelseskredsen
- Sammensætning af nuværende engagement
- Debitorer og kreditorer
- Beliggenhed
- Opbakning fra moderselskab
- Budgetter

Årsrapporten bidrager ikke det store til ovenstående punkter, hvorfor vi ikke vil gå nærmere ind på ovenstående disse.

8.3 Betydning for pengeinstitutters anvendelse af årsrapporter ved en overgang fra ÅRL til IFRS SME

Det generelle indtryk vi har fået af vores samtale med de enkelte er, at en overgang fra ÅRL til IFRS SME ikke vil give nogen ændringer i pengeinstitutternes vurdering af virksomhedernes årsrapporter. Dette begrundes hovedsageligt med, at der foretages eliminering¹⁶⁸ af poster som f.eks. er skønsmæssigt ansat eller indregnet på en måde som giver et bedre billede af virksomhedens finansielle stilling.

Dette begrundes endvidere i, at man ikke udelukkende vil vurdere en virksomhed på baggrund af finansielle oplysninger, men i større grad på subjektive vurderinger, som nævnt ovenfor. Regnskabsanalysen er blot med til at danne grundlæggende billede af virksomhedens finansielle stilling.

Man ser dog en fordel ved en overgang fra ÅRL til IFRS SME, da det vil give en ensretning på tværs af landegrænserne i forhold til regnskabsaflæggelse. Det vil forbedre kvaliteten i deres arbejde, da årsrapporterne vil være forståelige for dem, uanset om de er fra en dansk eller en græsk virksomhed. Regnskabsopstillingerne vil endvidere – alt andet lige – være ens og det vil nedsætte tidsanvendelsen, da forståelsen af årsrapporten er til stede. I den sidste ende vil de resultere i bedre kreditvurderinger, da der vil komme en rutine i at gennemgå årsrapporter efter to sæt af internationale regnskabsstandarder¹⁶⁹.

8.4 SKATs anvendelse af årsrapporter

I forbindelse med en eventuel implementering af IFRS SME er anden væsentlig interessant SKAT og deres anvendelse af årsrapporter.

¹⁶⁸ Såfremt posten ikke elimineres foretages der en subjektiv forklaring af regnskabsposten. Dette skulle medføre at indregnings- og målingsmetoderne ikke vil afgøre den samlede rating.

¹⁶⁹ IFRS og IFRS SME

I forbindelse med vurdering af påvirkningen af SKATs anvendelse af årsrapporter har vi ikke fundet det nødvendigt, at foretage interview med medarbejdere derfra og i stedet baseret analysen fra vor egen viden af, hvad SKAT anvender årsrapporterne til. I forbindelse med SKATs anvendelse af årsrapporter er det nødvendigt, at fast slå at skattelovgivningen vil forblive uændret i forbindelse med en eventuel overgang til IFRS SME. Krav til virksomhedernes oplysninger til skat kommer af mindstekravsbekendtgørelsen, som regulerer hvilke oplysninger selskaberne skal afgive i forbindelse med udarbejdelse og indsendelse af selvangivelserne.

Det er derfor forfatterens klare overbevisning, at en overgang fra ÅRL til IFRS SME ikke vil give anledning til væsentlige ændringer af arbejdsgange for SKAT i forbindelse med ligning af selskaberne.

8.5 Sammenfatning

Formålet med dette kapitel var, at analysere hvilke belastninger en implementering af IFRS SME vil give regnskabsbruger og om der ville komme en positiv nytteværdi ved denne implementering.

Ud fra vores analyse kan vi konkludere, at der for en regnskabsbruger uden den store regnskabsmæssige baggrund ikke vil være forskel, da disse personer udelukkende vil koncentrere sig om virksomhedernes resultat og overordnede nøgletal.

Det er vores klare holdning, at der for en regnskabsbruger, som er regnskabskyndig vil være nogle positive synergieffekter ved ens regnskabsaflæggelse for selskaberne på tværs af landegrænserne. I vores analyse har vi fokuseret på pengeinstitutternes holdning og vores vurdering af påvirkningen af skattemyndighedernes ligning af danske selskaber.

Pengeinstitutternes holdning har vi konkluderet ved samtaler med kreditafdelinger, som giver klart udtryk for, at de ikke ser en effekt af en overgang fra ÅRL til IFRS SME, for så vidt angår resultatet af deres kreditvurdering af de enkelte virksomheder. Deres holdning er dog positivt, hvad angår en ensretning af regnskabsaflæggelsen på tværs af

Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder

- En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder

landegrænserne, såfremt IFRS SME standarden implementeres, som et krav og ikke et tilvalg.

Vi vurderes således, at pengeinstitutterne har en positiv indstilling til denne standard, såfremt denne indføres. Det konkluderes dog, at den positive indstilling forholder sig til det praktiske og ikke resultatet af pengeinstitutternes kreditvurdering.

9 Revisors indstilling til IFRS SME

I de 2 sidste kapitler er henholdsvis regnskabsaflæggeren (ledelsen i aflæggende selskaber) og regnskabsbrugeren (banker og SKAT) indstilling til en eventuel implementering af IFRS SME gennemgået. Overordnet er det konkluderet i disse kapitler, at der er en forholdsvis positiv indstilling til en implementering af IFRS SME, men dette er dog i stort omfang begrænset til, at IFRS SME bliver indført som et krav og ikke et tilvalg, da implementering som tilvalg udelukkende vil tilføre endnu en regnskabsstandard og ikke udnytte de positive følgevirkninger en fuldstændig implementering vil medføre.

Indeværende kapitel vil gennemgå og vurdere revisors indstilling til en indførelse af IFRS SME. Kapitlet vil fokusere på følgende punkter i forbindelse med revisors indstilling til standarden:

- Vurdering af IFRS SME
- Påvirkning på revisionen
- Ekstraarbejde ved implementering

For, at kunne foretage en nuanceret og repræsentativ vurdering af revisors indstilling til IFRS SME har vi haft samtaler med faglige specialister, som er ansat i den nogle af de største revisionsvirksomheder i Danmark (og globalt)¹⁷⁰.

Afsnittet vil endvidere bære præg af forfatterens egne erfaringer fra revisionsbranchen gennem 8-9 år.

¹⁷⁰ Som supplement har vi gennemgået de forholdsvis få faglige artikler omhandlende IFRS SME som er skrevet af revisorer.

9.1 Vurdering af IFRS SME

Den overordnede holdning til standarden og dennes udformning er forholdsvis positiv. Dette bunder i, at ÅRL og IFRS SME overordnet set er identiske med hensyn til de grundlæggende forudsætninger i de 2 standarder. Begge regelsæt indeholder forudsætningen om det retvisende billede samt principperne omkring periodisering og going concern. Dette medfører, at der, på trods af enkelte forskelle imellem indregning, måling og præsentation, i de to regelsæt, grundlæggende ikke er forskel.

Når man så har understreget, at der grundlæggende ikke er den store forskel imellem de to regelsæt er det vigtigt at pointere, at der selvfølgelig er forskel på hvorledes regnskabsposter skal indregnes og måles de to regelsæt imellem, da de hver især har deres bud på, hvordan det retvisende billede opnås.

9.2 Påvirkning af revisionen

I forbindelse med hvorledes en implementering af IFRS SME vil påvirke revisionen er det vigtigt at skelne imellem 2 former for revision:

- Revision af enkeltstående virksomheder
- Revision af koncerner

9.2.1 Revision af enkeltstående virksomheder

I forbindelse med revision af enkeltstående virksomheder vil der ikke opnås en nytteværdi af, at skulle anvende IFRS SME frem for ÅRL. Der vil selvfølgelig være en udfordring det første år, hvor årsrapporten omlægges til IFRS SME, hvor åbningsbalance mv. skal gennemgås grundigt for, at sikre pålideligheden.

Efter første år vil der selvfølgelig være lidt udfordringer i forhold til regnskabsposter, der skal måles til "fair value", men dette anses ikke for et problem.

9.2.2 Revision af koncerner

I forbindelse med revision af koncerner på tværs af landegrænserne vil der være mulighed for, at udnytte en international standard til fulde.

Som situationen er i dag er der globalt adskillige forskellige regnskabsstandarder. Disse standarder anvender forskellige grundlæggende forudsætninger samt forskellige indregnings- og målingsprincipper. Dette medfører, at revisor kan have udfordringer med, at overskue koncernen. En implementering vil have en positiv indvirkning på revisors arbejde på 2 punkter:

- Vurdering og analyse af årsrapporter fra anden revisor
- Revision af udenlandske datterselskaber

9.2.2.1 Vurdering og analyse af årsrapporter fra anden revisor

Som verden fungerer i dag er det ikke altid, at revisor i udenlandske datterselskaber er fra samme revisionsvirksomhed, som moderselskabsrevisoren. Ligeledes er det ikke i alle lande, at årsrapporterne er underlagt revision, men dette forhold behandles i næste underafsnit.

Såfremt årsrapporterne, som modtages fra datterselskaberne, er aflagt efter IFRS SME vil en vurdering og analyse heraf blive væsentlig lettere¹⁷¹. Det vil lette arbejdet med kontrol/udarbejdelsen af koncernregnskabet og eventuelle underliggende elimineringsberegninger.

9.2.2.2 Revision af udenlandske datterselskaber

Der er stor forskel, landene imellem på hvilke selskaber der er underlagt revision. Dette betyder, at revisor nogle gange modtager årsrapporter fra udenlandske datterselskaber, uden revisionspåtegning.

¹⁷¹ Det forudsætter at revisor altid vil udføre handlinger til at underbygge revisionen. Derfor anvendes begrebet bedre ikke her.

I disse tilfælde vil det være muligt for revisor selv at foretage revisionen heraf, da der anvendes en regnskabsstandard, hvor revisor har indsigt.

9.3 Ekstraarbejde ved implementering

I forbindelse med en eventuel implementering af IFRS SME i Danmark vil der komme noget ekstraarbejde for regnskabsaflægger/revisor i forbindelse med konvertering af eksisterende årsrapporter fra ÅRL til IFRS SME. Endvidere vil revisionselskaberne skulle udarbejde nye interne modeller¹⁷² til udarbejdelse af årsrapporter efter IFRS SME.

I forbindelse med revisionsvirksomhedernes interne udvikling af modeller mv. vil der opstå ekstraarbejde for de interne faglige (og IT) afdelinger, da interne modeller og regnskabssystemer skal tilpasses IFRS SME.

Det er svært, at estimere den reelle omkostning for de enkelte klienter. I forbindelse med overgangen til den nye årsregnskabslov fra 2001 er det erfaringen, at der vil komme en ekstraregning til selskabet¹⁷³. Størrelsen afhænger helt af det enkelte selskab samt hvorledes revisor vælger, at fakturere denne ekstraomkostning.

¹⁷² De større revisionsfirmaer har egenudviklede modeller til opstilling af årsrapporter.

¹⁷³ Selvfølgelig i situationer, hvor selskabet overlader opstilling af årsrapport til revisor. I tilfælde hvor selskabet selv står for opstilling vil ekstraregningen alt andet lige være mindre.

10 Konklusion

Som følge af udviklingen i verden med hensyn til den øgede globalisering er der opstået et behov for ensartethed på forskellige områder inden for den globale økonomi. Dette behov har tidligere resulteret i, at der på området for revision er etableret et samlet sæt af standarder, der skal sikre en ensartethed i kvaliteten af revision. Der er endvidere på området for aflæggelse af årsrapport allerede i form af IFRS implementeret et globalt sæt af regnskabsstandarder for store selskaber.

Som følge af manglende alternativer til ÅRL og andre nationale regnskabsstandarder, da IFRS ikke anses som et reelt alternativ for små og mellemstore virksomheder, er der udarbejdet IFRS SME, som er en standard til de små og mellemstore virksomheder.

Ovenstående har dannet baggrund for denne afhandling, da forfatterne ønskede, at undersøge om IFRS for små og mellemstore virksomheder er et brugbart alternativ, i forhold til den nuværende danske årsregnskabslov samt nytteværdien for regnskabsbruger.

Ovenstående førte frem til følgende hovedproblemstilling for afhandlingen:

- Hvilken indflydelse vil overgang fra ÅRL til IFRS SME have for danske årsrapporter for små og mellemstore virksomheder?

Besvarelsen af ovenstående hovedspørgsmål, er sket med udgangspunkt i følgende underspørgsmål:

- *Hvad er baggrunden for udarbejdelse af IFRS SME?*
- *Hvad er de grundlæggende forskelle mellem ÅRL og IFRS SME?*
- *Hvad er forskellen imellem IFRS SME og ÅRL?*
- *Hvilken indvirkning vil aflæggelse af årsrapporter efter IFRS SME have på anvendelsen af de danske årsrapporter?*

Nedenfor vil der ske en kort gennemgang af ovenstående underspørgsmål, hvorefter afhandlingens problemstilling besvares uddybende.

10.1 Hvad er baggrunden for IFRS SME?

Baggrunden for IFRS SME er, at IASB, regnskabsbrugerne samt interessenterne har efterspurgt et fælles alternativ til de nationale regnskabsstandarder og IFRS til anvendelse af små og mellemstore virksomheder på tværs af landegrænserne. Man har, i lighed med IFRS, ønsket en samlet standard der kunne anvendes på tværs af landegrænserne. Dette er ønsket, da det er en almen opfattelse, at IFRS er for altomfattende og oplysningskravene mv. langt overstiger behovene til årsrapporterne for de små og mellemstore virksomheder.

I forbindelse med udarbejdelsen af IFRS SME var første udkast en standard med adskillige henvisninger til andre standarder. Den endelige IFRS SME er udarbejdet, som en ”stand alone” standard uden referencer til andre regelsæt.

Dette underspørgsmål er behandlet i afhandlingens kapitel 3 og 4.

10.2 Hvad er de grundlæggende forskelle mellem ÅRL og IFRS SME?

Grundlæggende er der ikke forskel på ÅRL og IFRS SME. Begge regelsæt har en grundlæggende forudsætning om det retvisende billede. Endvidere bygger begge regelsæt på de 2 grundlæggende principper:

- Periodiseringsprincippet
- Antagelse om going concern

Ovenstående betyder, at der på det overordnet plan er overensstemmelse imellem ÅRL og IFRS SME. Dette kommer af, at både ÅRL og IFRS SME bygger på IFRS Framework.

Dette underspørgsmål er behandlet i afhandlingens kapitel 5.

10.3 Hvad er forskellen imellem IFRS SME og ÅRL?

Ud fra gennemgangen af 4 udvalgte regnskabsposter har vi analyseret og vurderet forskellene, i indregning, måling og præsentation, imellem ÅRL og IFRS SME.

I forbindelse med gennemgangen af de objektive forskelle har vi foretaget en analyse af hensigtsmæssigheden for regnskabslæser ved overgang fra ÅRL til IFRS SME. Vi har i forbindelse hermed konkluderet:

Regnskabspost	Konklusion på en overgang fra ÅRL til IFRS SME
Goodwill	Positiv
Udviklingsomkostninger	Negativ i mindre grad
Aktiebaseret vederlæggelse	Positiv
Nedskrivning af aktiver	Negativ i få tilfælde, ellers neutral påvirkning

Tabel 21 Opsummering konklusioner vedrørende overgang fra ÅRL til IFRS SME

Ovenstående konklusion er baseret på forfatterens holdning omkring, hvorledes en årsrapport giver det korrekte billede af en virksomhed. Der er forskelle i indregning, måling og præsentation af ovenstående regnskabsposter. Forskellene er ikke store og det vurderes, at en overgang til IFRS SME ikke vil give et mere negativt billede af en virksomheds årsrapport. Nogle af forskellene giver et mere positivt billede af virksomhedens finansielle stilling, hvor andre giver et mere negativt billede.

Det skal dog pointeres, at forskellene imellem ÅRL og IFRS SME ikke vurderes, at gøre regnskabsaflæggelsen uhåndterbar for de danske virksomheder, såfremt regnskabsaflæggelsen skulle ske efter IFRS SME frem for ÅRL. De enkelte forskelle der er fundet ovenfor, relaterer sig til indregning, måling og præsentation af regnskabsposterne i årsrapporten, som nævnt ovenfor.

Baseret på gennemgangen af den grundlæggende teori og de 4 regnskabsposter, vurderes der således ikke, at være væsentlige forskellige, som vil gøre regnskabsaflæggelsen mere kompleks, såfremt IFRS SME blev implementeret i Danmark eller om der fortsat skulle aflægges årsrapport efter ÅRL.

Dette underspørgsmål er behandlet i afhandlingens kapitel 6.

10.4 Hvilken indvirkning vil aflæggelse af årsrapporter efter IFRS SME have på anvendelsen af de danske årsrapporter?

I forbindelse med dette underspørgsmål har vi undersøgt hvorledes nedenstående forholder sig til IFRS SME:

- Regnskabsaflægger
- Regnskabsbruger
- Revisor

I forbindelse med vores analyse af regnskabsaflæggers holdning er det konkluderet, at den samlede nytteværdi ved overgang til IFRS SME er overvejende positiv. Det er dog svært, at vurdere en samlet tilslutning til IFRS SME, da holdningerne varierer alt efter selskabets størrelse og indhold. Som udgangspunkt kan det konkluderes at de større virksomheder, med egen regnskabsafdeling, har større interesse i en implementering af IFRS SME.

Der hvor IFRS SME, efter forfatternes opfattelse, kan skabe værdi for en de danske virksomheder, især de mindre, er såfremt ejerne ønsker, at sælge virksomheden. Ens regnskabsaflægning på tværs af landegrænserne vil give mulighed for, at interesserede købere fra andre lande end Danmark vil henvende sig, da der fra deres side vil være en forståelse af virksomhedens aflagte årsrapporter. Specielt i økonomiske nedgangsperioder vil dette være interessant, da der, alt andet lige, vil være flere interesserede købere ved én fælles regnskabsaflæggelse.

Regnskabsbruger har andre interesser end regnskabsudarbejder, hvorfor holdningen hertil varierer. Som udgangspunkt vil regnskabsbruger ikke få en væsentlig fordel ved indførsel af IFRS SME. Dog vil der være fordele ved analyse af regnskaber på tværs af landegrænserne.

Vores analyse af revisors indstilling til IFRS SME har konkluderet, at der vil være en væsentlig fordel for revisor i forbindelse med revisionen af større koncerner på tværs af grænserne. Dette vil lette arbejdet væsentligt, såfremt IFRS SME implementeres i alle lande som et krav og ikke som et tilvalg.

Samlet kan vi på baggrund af ovenstående konkludere, at nytteværdien ved implementering afhænger af en fuld implementering i alle medlemslandene, som et krav og ikke et tilvalg. Dette kommer af, at nytteværdien primært hænger sammen med en lettelse af arbejdsbyrden ved en fælles aflæggelsesform og forståelse heraf på tværs af landegrænserne.

Dette underspørgsmål er behandlet i afhandlingens kapitel 7, 8 og 9.

10.5 Hvilken indflydelse vil overgang fra ÅRL til IFRS SME have for danske årsrapporter for små og mellemstore virksomheder? (HOVEDSKONKLUSION)

Formålet med udarbejdelsen af denne afhandling var, at belyse hvilken indflydelse en overgang fra aflæggelse af årsrapporten efter ÅRL til IFRS SME vil have på danske årsrapporter for små og mellemstore virksomheder.

I forbindelse med vores problemformulering udarbejdede vi foregående underspørgsmål til undersøgelse af vores problemstilling. Disse underspørgsmål har dannet baggrund for vores konklusion, som vil blive givet nedenfor. For en dybere begrundelse henvises derfor hertil.

Det er i afhandlingen blevet påvist, at der ikke er grundlæggende forskelle imellem ÅRL og IFRS SME, men at der på de enkelte regnskabsposter er forskel på indregnings-, målings- og præsentationsforskelle. Forskellene er ikke store og det vurderes, at en overgang til IFRS SME ikke vil give et mere negativt billede af en virksomheds årsrapport. Nogle af forskellene giver et mere positivt billede af virksomhedens finansielle stilling, hvor andre giver et mere negativt billede, dog ikke i den grad, at det vil påvirke regnskabslæser.

Årsregnskabsloven og IFRS for små og mellemstore virksomheder

- En analyse af konsekvenser for danske virksomheder ved aflæggelse af årsrapport efter årsregnskabsloven kontra IFRS for små og mellemstore virksomheder

Det skal dog pointeres, at forskellene imellem ÅRL og IFRS SME ikke vurderes, at gøre regnskabsaflæggelsen uhåndterbar for de danske virksomheder, såfremt regnskabsaflæggelsen skulle ske efter IFRS SME frem for ÅRL.

For at kunne udnytte potentialet fuldt ud, er det konkluderet af forfatterne, at IFRS SME bør implementeres som et krav, i stedet for ÅRL, og ikke et valg. Endvidere bør IFRS SME blive implementeret i alle lande, for, at optimere nytteværdien af denne nye standard.

11 Perspektivering

Fremtidsperspektiverne er svære at spå om, da IFRS standarden for små- og mellemstore virksomheder endnu ikke er godkendt af EU, hvorfor det derfor ikke er muligt at implementere denne standard i de enkelte medlemslande.

For at EU kan godkende standarden for små- og mellemstore virksomheder er det vigtigt, at denne ikke er i strid med EU's regnskabsdirektiver. En indledende analyse foretaget af EFRAG¹⁷⁴ viser, at enkelte paragrafer i de enkelte sektioner i standarden er i strid med EU's regnskabsdirektiver. Den overordnede konklusion er dog, at standarden ikke er i strid med EU's regnskabsdirektiver, hvorfor der er grundlag for, at de enkelte medlemslande kan implementere standarden.

Det er derfor interessant at se på muligheder for, hvorledes IFRS SME standarden for små- og mellemstore virksomheder, kan implementeres i Danmark.

Vores bud er, at der ved en vedtagelse af standarden i EU og derefter lokal i Danmark, vil ske en løbende implementering, hvorved standarden i en årrække vil være en valgmulighed for den enkelte virksomhed. Efter nogle år med disse delvise implementeringer vil IFRS standarden for små- og mellemstore virksomheder, højst sandsynligt, gå hen og erstatte den danske årsregnskabslov.

Det er vores gæt, at denne overgang vil gælde virksomheder med revisionspligt, med undtagelse af de virksomheder, som tidligere er nævnt ikke kan anvende denne standard. Det vil i således – i store træk – være klasse C virksomheder og større klasse B virksomheder.

For, at der skal være nogen mening med implementeringen af standarden er det vigtigt, at samtlige lande i EU tilslutter sig og godkender standarden lokalt. Uden tilslutning fra samtlige lande, vil de positive synergier vi tidligere har omtalt i vores afhandling være

¹⁷⁴ Analysen er sendt i høring og comment letters modtages fortsat løbende

ligegyldige og meningen med en sådan implementering i Danmark vil ligeledes gå hen og være ligegyldig.

Der er adskillige positive mulige følgevirkninger af en eventuel fuldstændig implementering af IFRS SME i EU, og måske resten af verden. Disse positive følgevirkninger består primært i en øget samhørighed og forståelse på tværs af landegrænserne, hvilket vil forøge den positive globalisering, som verden har gennemgået de sidste mange år.

EU bygger meget på den frie bevægelighed hvor arbejdskraften og kapitalen skal have uhindret adgang til alle lande i EU. I og med der er adskillige love, på tværs af landegrænserne i EU, der er meget forskellige, er det dog i mange tilfælde vanskeligt at overføre kompetencer mv. landene imellem. Såfremt IFRS SME bliver implementeret fuldt i EU vil man kunne øge muligheden for adskillige økonomisk uddannede til at krydse landegrænserne.

Det vil endvidere gøre det muligt for små og mellemstore danske virksomheder, at etablere sig i udlandet, hvad der i den nuværende situation er besværligt med divergerende love. Dette vil øge investeringerne på tværs af grænserne og på den måde hjælpe EU med harmoniseringen i EU.

Det store spørgsmål bliver hvorledes IFRS SME bliver implementeret i EU. Bliver det et krav til alle virksomheder eller et krav til nogle og valg for andre eller bliver standarden et valg for alle. Dette spørgsmål vil endvidere være afgørende for, hvilken indvirkning IFRS SME vil have på de danske (og europæiske) årsrapporter.

12 Litteraturliste

12.1 Lovgivning, standarder mv.

- Årsregnskabsloven (ÅRL)
- IFRS for SMEs (IFRS SME)
- IFRS Framework
- IFRS for SMEs Fact Sheet
- IFRS for SMEs Basis for Conclusions
- IFRS for SMEs Illustrative Financial Statements Presentation and Disclosure Checklist

12.2 Bøger

- Finansiell Rapportering – teori og regulering, Gjellerup, 1. udgave 2009, Jens O. Elling.
- Regnskabshåndbogen 2010, PriceWaterHouseCoopers, 2010, PWC.
- Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's Praktiske guide til forståelse af loven, KPMG, 4. udgave 2009/10, KPMG.
- Årsrapporten – Kommentarer til årsregnskabsloven, Thomson, 4. udgave 2005, Aksel Runge Johansen, Jens Otto Damgaard & Henrik Steffensen.
- Årsrapporten efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, Thomson, 3. udgave 2008, Jan Fedders og Henrik Steffensen.
- IFRS for small and medium-sized entities – Pocked guide 2009, PriceWaterHouseCoopers.
- Revisorhåndbogen 2007, Thomson, 1. udgave 2007
- Den skinbarlige virkelighed, Samfundslitteratur, 1. udgave 2002, Ib Andersen

12.3 Afhandlinger

- SME-Standarden – En analyse af indholdet og vurdering af hensigtsmæssigheden, Ole P. Christophersen og Carsten S. Pedersen.

- Årsregnskabsloven & IFRS SME, Komparativ analyse samt vurdering af hensigtsmæssigheden for regnskabsbrugere, Lasse R. Christensen og Lars Henriksen.
- NPAEs (IFRS for Non-Publicly Accountable Entities), Jonas W. Nielsen og Chrispin Niyongabo

12.4 Artikler og andre kilder

- IFRS for SMEs Press Release, 9. juli 2009
- KPMG – Generelt om IFRS for SMEs, 16. juli 2009
- IFRS for Små og mellemstore virksomheder – Ny regnskabsregulering for små og mellemstore virksomheder med internationalt perspektiv, Revision og regnskabsvæsen nr. 9, 2007
- One Size Doesn't fit them all, Revision og regnskabsvæsen nr. 10, 2008
- IFRS for Small and Medium-Size entities (IFRS for SMEs), INSPI, Nr. 1 2010
- www.efrag.org
- www.kpmg.dk og www.kpmg.com
- www.deloitte.dk
- www.pwc.dk
- www.iasb.org
- www.europa.eu

12.5 Samtaler

- Kurt Jensen, Dansk Fundering A/S
- Kenneth Jensen, SEW Eurodrive A/S
- Jørgen Hansen, Equinor International A/S
- Svend Hansen, Kreditafdeling, Handelsbanken
- Jesper Foli Larsen, Debt Capital Markets Danmark, Nordea
- Sumit Sudan, Statsautoriseret revisor, Deloitte
- Claus Bonde Hansen, Statsautoriseret revisor og Partner, BDO